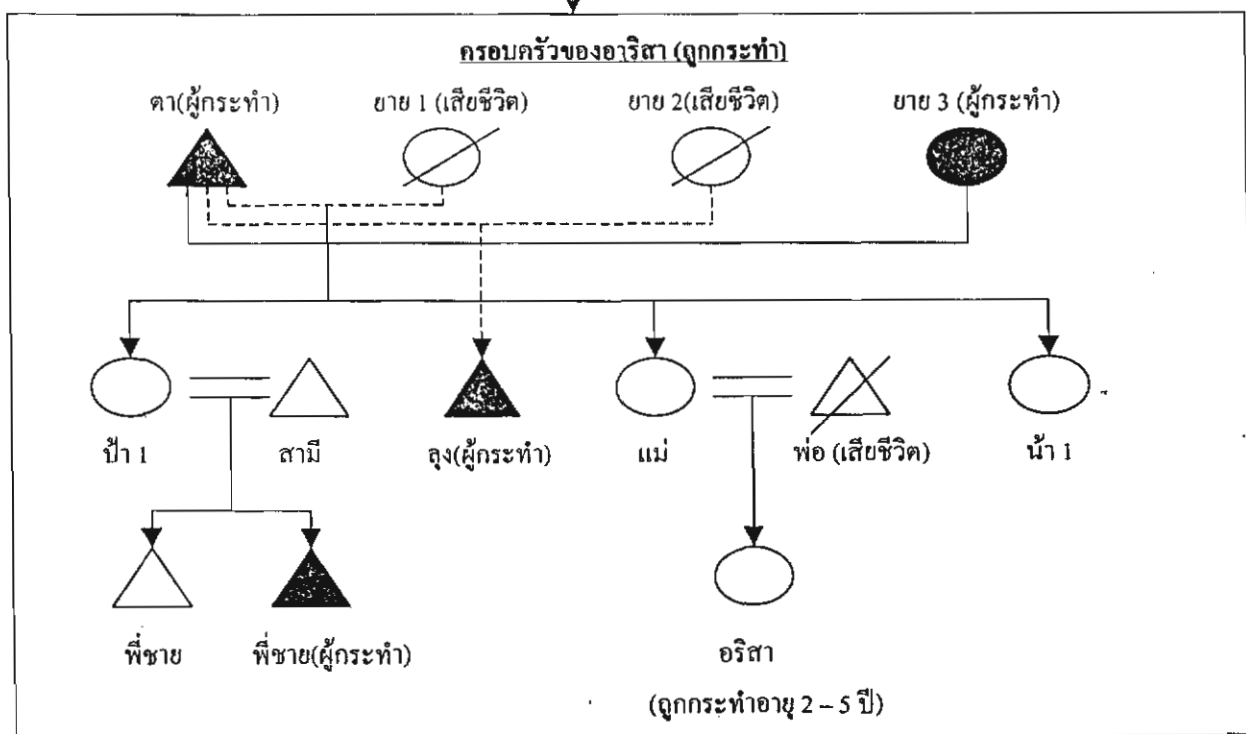
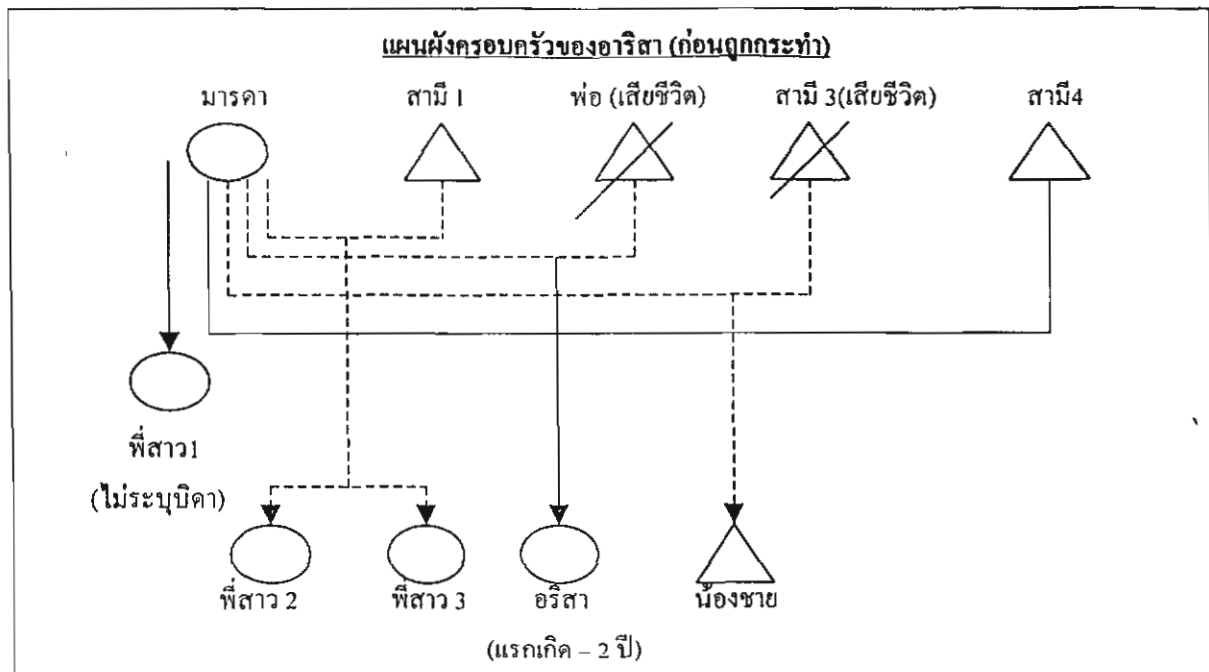
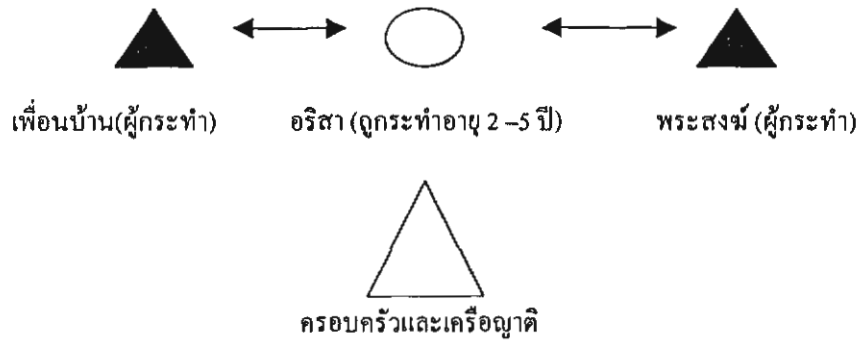

ภาพที่ 6: แสดงเส้นทางชีวิตของอริสา

อาริธา : ถูกกระทำจากบุคคลในชุมชน

สัญลักษณ์

เพศชาย

เพศหญิง

เพศชายผู้กระทำ

เพศหญิงผู้กระทำ

เพศชายเสียชีวิต

เพศหญิงเสียชีวิต

เส้นแสดงการสมรส

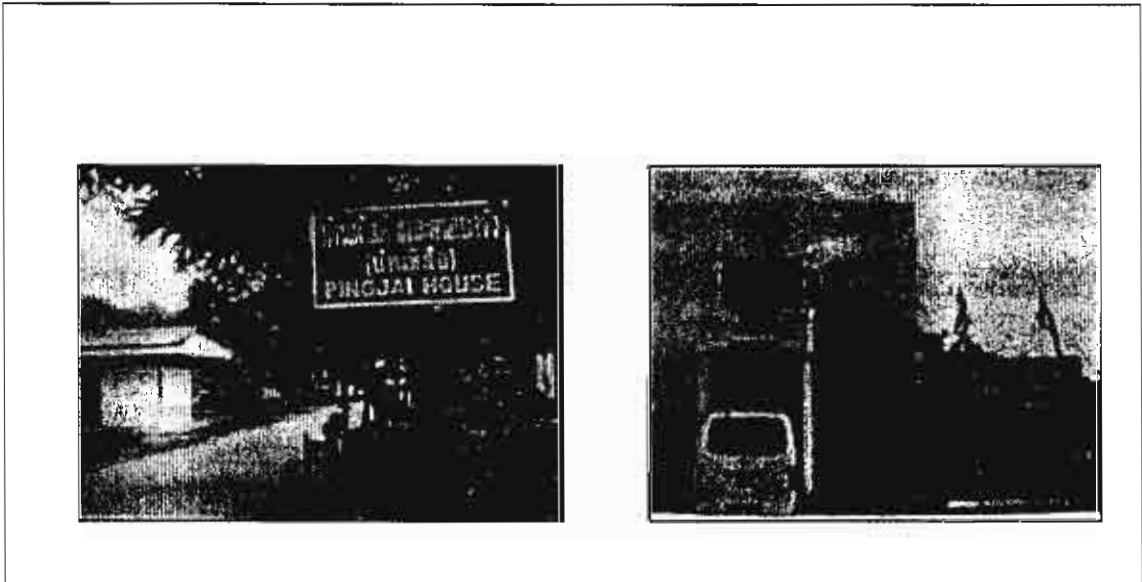
เส้นแสดงการอยู่กินโดยไม่จดทะเบียน

เส้นแสดงการสืบเชื้อสาย

2. องค์การเครือข่ายบ้านพักเด็ก จ.เชียงใหม่

(1) บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่ (บ้านพิงใจ)

ประวัติความเป็นมา

บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งขึ้นโดยกรมประชาสงเคราะห์ ที่ได้เล็งเห็นถึงปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและครอบครัว อันเป็นสาเหตุให้เด็กและบุคคลในครอบครัว ต้องถูกทารุณด้วยวิธีต่าง ๆ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ดังนั้นปีงบประมาณ 2537 กรมประชาสงเคราะห์จึงได้จัดตั้งบ้านพักเด็กและครอบครัวขึ้นเป็นศูนย์ปฏิบัติงาน เพื่อทำการแก้ไขปัญหาลูกก่อนส่งกลับภูมิลำเนาเดิม หรือพิจารณาช่วยเหลือตามความเหมาะสม โดยประสานงานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการให้ความช่วยเหลือ

ในวันที่ 10 ธันวาคม 2536 ทางจังหวัดได้ดำเนินการเปิดบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่ ตามโครงการของบ้านพักเด็กและครอบครัว และใช้อาคารที่พักเด็กของสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ เป็นอาคารสำนักงานสำหรับเป็นสถานที่ทำงาน และเป็นที่พักของผู้ประสบ

ปัญหาความเดือดร้อน ปัจจุบันบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นโยบายในการให้การช่วยเหลือ

1. ให้การช่วยเหลือผู้รับบริการอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหของตนเองได้
2. ช่วยเหลือประสานงานให้ผู้รับบริการเข้าถึงทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรและสามารถนำไปใช้ประโยชน์
3. ช่วยประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับบริการกับครอบครัวเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันในการแก้ไขปัญา

วัตถุประสงค์

1. เป็นบ้านพักพิงชั่วคราวสำหรับเด็กและครอบครัว ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เพื่อรอการแก้ไขปัญาและพิจารณาช่วยเหลือตามความเหมาะสม
2. เพื่อเป็นศูนย์รับแจ้งเหตุและข่าวสารเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาแก่เด็กและครอบครัวในกรณีที่เป็นเร่งด่วน
3. เพื่อเป็นศูนย์ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือเด็กและครอบครัว

ลักษณะการให้บริการตามกลุ่มเป้าหมาย

1. เด็ก
 - เด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี ที่ถูกทอดทิ้ง กำพร้า ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู (ถ้าเป็นเด็กทารกหรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ก็จะส่งต่อไปบ้านเวียงพิงค์ แต่การให้การช่วยเหลือก็ยังคงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บ้านพักฯ อยู่
 - เด็กเร่ร่อน ขอดทาน จรจัด และเด็กที่ประพฤติดัวไม่เหมาะสมกับวัย
 - เด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ ถูกกระทำทารุณกรรม ถูกละเมิดทางเพศ

การให้บริการ

1. ให้คำแนะนำปรึกษา พื้นฟู ปรับสภาพจิตใจ
2. ติดต่อผู้ปกครองและญาติในกรณีที่จำเป็น
3. บริการเครื่องอุปโภค บริโภค
4. ให้ที่พักพิงชั่วคราว
5. ประสานกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ
6. ส่งต่อหน่วยงานอื่น หรือส่งกลับภูมิลำเนา

2.สตรี

- สตรีที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์
- ถูกทารุณกรรมทางร่างกายและทางเพศ
- อื่น ๆ (ทั้งที่ถูกละเมิดทางเพศ และที่ไม่ถูกละเมิดทางเพศ)

การให้บริการ

1. ให้ที่พักพิงเป็นการชั่วคราว ให้เครื่องอุปโภค บริโภคระหว่างก่อน และหลังคลอด
2. ให้คำแนะนำ พื้นฟู ปรับสภาพจิตใจ ปัญหาชีวิต และปัญหาครอบครัว
3. นำไปรับบริการตรวจและฝากครรภ์ในโรงพยาบาลใกล้เคียง (เช่น โรงพยาบาลนครพิงค์)
ตลอดจนให้คำแนะนำด้านสุขภาพอนามัย การดูแลตนเองก่อนและหลังคลอด
4. แนะนำข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบริการด้านการศึกษา ฝึกอาชีพ จัดกิจกรรมที่เหมาะสม

3.บุคคลที่ประสบปัญหาอื่น ๆ

- ประสบปัญหาด้านที่พักอาศัย เช่น เป็นญาติของคนไข้ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่มาเฝ้าไข้ แล้วไม่มีที่พัก
- ประสบปัญหาด้านครอบครัว
- ครอบครัวที่อยู่ระหว่างติดตามหาสามี ภรรยา บุตรที่หาย หรือพัดหลงแต่ขาดทุนทรัพย์ในการหาที่พักพิง หรือเดินทางกลับภูมิลำเนา

การให้บริการ

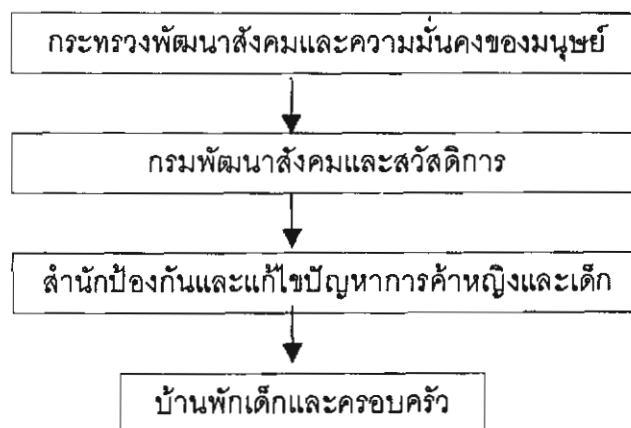
1. ให้คำปรึกษาแนะนำ พี่นุญ ปรับสภาพจิตใจ ปัญหาชีวิต ปัญหาครอบครัว
2. ติดต่อผู้ปกครองหรือญาติในกรณีที่เป็น
3. บริการเครื่องอุปโภค บริโภค
4. ให้ที่พักพิงชั่วคราว
5. ประสานกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ
6. ส่งต่อหน่วยงานอื่นหรือส่งกลับภูมิลำเนา

ในการให้บริการแก่ผู้ให้บริการนั้นเน้นตามปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์ คือการ HELP THEM TO HELP THEMSELVES เพื่อให้ผู้ให้บริการเกิดศักยภาพ สามารถกลับเข้าสู่ชุมชนและสังคมให้มากที่สุด

การบริหารงาน

บ้านพักเด็กและครอบครัว ได้รับการจัดตั้งรุ่นแรกจำนวน 9 จังหวัด ต่อมาปีงบประมาณ 2547 ได้จัดตั้งเพิ่มอีก 15 จังหวัดทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 24 จังหวัด ซึ่งมีสายการบังคับบัญชาดังต่อไปนี้ คือ

แผนภูมิการบริหารงาน

การบริหารงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่ (บ้านพึงใจ)

1.ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

ทำหน้าที่

- งานเอกสาร ติดต่อ ประสานงานราชการ
- ทำการจัดซื้อ และควบคุมพัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ
- ควบคุมการเบิกจ่าย สิ่งของเครื่องใช้สำหรับผู้ให้บริการ
- ดูแลความเรียบร้อยของอาคาร สถานที่
- ควบคุม ดูแลการใช้ และซ่อมบำรุงยานพาหนะ

2.ฝ่ายสวัสดิการ และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

ทำหน้าที่

- รับแจ้งเหตุ (ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง) โดยในช่วงหลังจากเวลาราชการจะมีเจ้าหน้าที่อยู่เวรที่บ้านพัก ผลัดเปลี่ยนกัน
- ให้การช่วยเหลือตามที่ได้รับแจ้ง
- ค้นหาข้อเท็จจริง
- ประเมินปัญหา
- วางแผนแก้ไขปัญหา
- ดำเนินการให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหา
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามประเมินผล (โดยการโทรศัพท์ จดหมาย ออกไปเยี่ยมบ้าน และผู้ที่เคยใช้บริการกลับมาเยี่ยม)

3.ฝ่ายกิจกรรม

ทำหน้าที่

- จัดกิจกรรมกลุ่มในบ้านพัก
- จัดกิจกรรมตามเทศกาลสำคัญ
- จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
- จัดกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ

- เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น

โครงสร้างลักษณะการจัดองค์กร

ลักษณะการจัดองค์กรของบ้านพักเด็กและครอบครัว ประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่จำนวน 9 คน ได้แก่

1. หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว จำนวน 1 คน
2. เจ้าหน้าที่จัดการบ้านพักเด็กและครอบครัวจำนวน 8 คน

เจ้าหน้าที่ทั้งหมดอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว ซึ่งทำหน้าที่โดยคุณเพชรรัตน์ ป้อมเย็น ตำแหน่งนักพัฒนาสังคม 7 ว. โดยแบ่งหน้าที่การทำงานดังนี้ คือ

หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่

ทำหน้าที่ดูแลงานในส่วนบริหารทั้งหมด ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายสวัสดิการและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก และฝ่ายกิจกรรม รวมทั้งการทำหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 20 ด้วย

นักสังคมสงเคราะห์

ทำหน้าที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการตาม วิธีการ หลักการและกระบวนการทางสังคมสงเคราะห์ และประสานความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือผู้บริการไปยังหน่วยงานอื่น ๆ และเป็นผู้ประสานงานนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา ตาม พ.ร.บ.ป.วิ อาญา

นักจิตวิทยา

ทำหน้าที่ร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์ในการค้นหาข้อมูล ชักประวัติ เมื่อมีผู้ใช้บริการมาขอรับความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริการ เพื่อประเมินปัญหาเบื้องต้นของผู้บริการ และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม รวมถึงการติดต่อประสานงานกับองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักฯ และยังทำหน้าที่ควบคุมการเบิกจ่าย วัสดุอุปกรณ์ ของเจ้าหน้าที่และผู้ใช้บริการ

นักพัฒนาสังคม

ทำหน้าที่ร่วมกับชุมชนเป็นส่วนใหญ่ โดยเป็นการทำงานเชิงรุกให้เข้าถึงทรัพยากรในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เช่น เป็นผู้รับผิดชอบโครงการแนะแนวปัญหาเด็กและครอบครัวเข้าสู่โรงเรียนเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ร่วมโครงการได้เกิดการตระหนักถึงการป้องกันปัญหาต่าง ๆ และยังสามารถทำหน้าที่ร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์ และเจ้าหน้าที่จากองค์กรอื่น ๆ ในการติดตามเยี่ยมบ้านผู้ใช้บริการตามกระบวนการทางสังคมสงเคราะห์

พนักงานพิมพ์ดีด

ทำหน้าที่พิมพ์เอกสาร งานธุรการต่าง ๆ เช่น การจัดรับและส่งหนังสือ เป็นต้น รวมทั้งร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมภายในบ้านพักฯ

พนักงานบันทึกข้อมูล

ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลผู้ใช้บริการทั้งเก่าและใหม่ให้เป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการนำมาใช้ จัดทำการประชาสัมพันธ์บ้านพักฯ และการจัดทำสถิติประจำเดือน และประจำปี เพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป รวมทั้งยังทำหน้าที่ผู้ช่วยจัดกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ในการจัดโครงการเชิงรุกของบ้านพักฯ

คนครัว

ทำหน้าที่จัดเตรียมอาหารสำหรับผู้ใช้บริการ และดูแลเรื่องการจัดเครื่องใช้ต่าง ๆ ของผู้ใช้บริการ รวมทั้งการจัดเตรียมห้องพักสำหรับผู้ใช้บริการด้วย

พนักงานขับรถ

ทำหน้าที่ขับรถของบ้านพักฯ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่และผู้ใช้บริการ ในการประสานงาน และติดต่อกับองค์กรหรือสถานที่อื่น ๆ

นักการภารโรง

ทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยภายใน และบริเวณบ้านพักฯ ทำความสะอาดบริเวณบ้านพักฯ และจัดทำแปลงเกษตรต่าง ๆ ด้วย

ลักษณะการปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว

บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่ (บ้านพิงใจ) มีการปฏิบัติงาน 2 รูปแบบไปพร้อมกัน ในการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหา

1.การปฏิบัติงานเชิงรับ

การทำงานในลักษณะที่เป็นการตั้งรับปัญหา เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นแล้วจึงเข้าไปดำเนินการให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ โดยจะมีการประสานความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือ การวางแผน การดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งองค์กรของภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมีการให้บริการแก่ผู้ที่ประสบปัญหาดังนี้ คือ

- การรับแจ้งเหตุตลอด 24 ชั่วโมง
- การให้บริการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์
- การให้ที่พักชั่วคราว และบริการด้านปัจจัยสำหรับผู้ใช้บริการ
- ให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหแก่ผู้รับบริการโดยใช้วิธีการ กระบวนการหลักการทางสังคมสงเคราะห์

การปฏิบัติงานเชิงรับของบ้านพักฯ ได้มีการจัดเวรให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำที่บ้านพักฯ ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้บริการเชิงรับกับผู้ประสบปัญหา

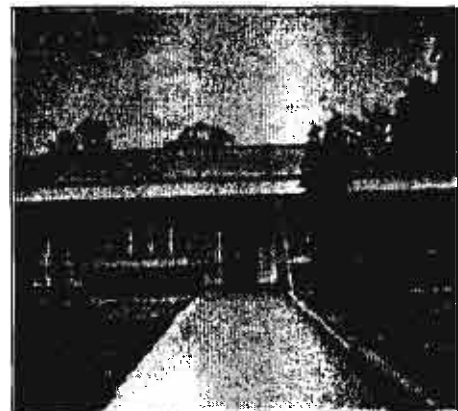
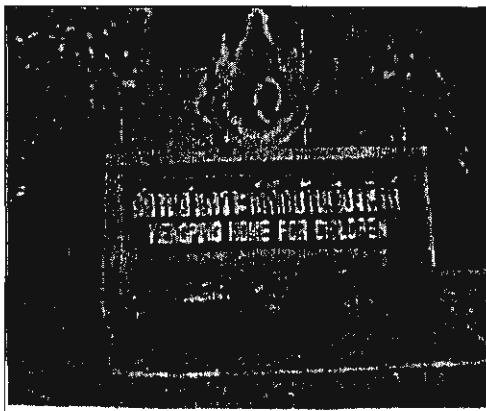
2.การปฏิบัติงานเชิงรุก

การดำเนินงานทางสังคมสงเคราะห์ ในการป้องกันปัญหาทางสังคมที่จะเกิดขึ้น โดยจะทำงานร่วมกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น

- จัดทำโครงการแนะแนวปัญหาเด็กและครอบครัว ลงสู่ชุมชน โรงเรียนต่าง ๆ มุ่งเน้นการสร้างทักษะชีวิตแก่เด็กเป้าหมายเพื่อป้องกันปัญหาสังคมต่าง ๆ
- เข้าไปสำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนเมืองที่มีผลกระทบต่อเด็ก รวมทั้งสำรวจข้อมูลของเด็กที่ประสบปัญหาต่าง ๆ ด้วย
- จัดตั้งกลุ่มเยาวชนจิตอาสา “โครงการอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิเด็ก” เพื่อให้เป็นผู้นำในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิเด็กในชุมชน และแจ้งข้อมูลการละเมิดสิทธิเด็ก ให้องค์กรที่ทำการช่วยเหลือทราบ

- จัดทำ "โครงการสานสัมพันธ์สู่ชุมชน" โดยเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนผ่านผู้นำชุมชน ในการให้ความช่วยเหลือเด็กในชุมชนต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก การเลี้ยงดูเด็ก เพื่อป้องกันปัญหาเด็กออกจากครอบครัว และถูกแสวงหาผลประโยชน์ เช่น จัดทำโครงการในชุมชนสองพี่น้อง และชุมชนสะพานเหล็ก
- สำรวจข้อมูลเด็กเร่ร่อน เด็กขายพวงมาลัย เด็กขายดอกไม้ และการใช้แรงงานเด็ก โดยดำเนินการร่วมกับศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กในการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ

(2) สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์

ประวัติความเป็นมา

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ เป็นหน่วยงานสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2529 ในช่วง 12 ปีแรกให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กอ่อนอายุแรกเกิด-6 ปี ทั้งชายและหญิงที่เป็นเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กที่ครอบครัวประสบปัญหาไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ ต่อมาปี พ.ศ.2532 เป็นต้นมาได้ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่มีเลือดบวกเอดส์ รับเด็กจากทั่วประเทศรวมเวลา 7 ปีเศษ จนกระทั่งปี 2539 ได้เปิดบริการสถานสงเคราะห์เพิ่มในภาคอื่น ๆ เพื่อรับเด็กที่มีเลือดบวกเอดส์ สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ในปัจจุบันรับผิดชอบในเขตภาคเหนือ และในปี

พ.ศ.2540 ได้ขยายการรับเด็กเพิ่มเป็นเด็กหญิงที่มีอายุ 7-18 ปี ซึ่งเป็นเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กในครอบครัวที่ประสบปัญหาในเขต 17 จังหวัดภาคเหนือ ขณะนี้มีเด็กอยู่ในความอุปการะ 517 คน แยกเป็นเด็กอ่อน/เด็กเล็ก อายุแรกเกิด-6 ปี 385 คน เด็กหญิงอายุ 7-18 ปี 132 คน

วิสัยทัศน์ “บ้านเวียงพิงค์”

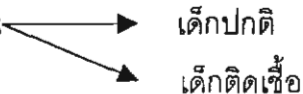
- รับผิดชอบอุปการะเด็กด้วยโอกาส
- ในครอบครัวที่อบอุ่น ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี
- จากการรับบริการที่ได้มาตรฐาน
- โดยผู้ให้บริการอย่างมืออาชีพ

ภารกิจ “บ้านเวียงพิงค์”

งานป้องกัน

- ศูนย์แนะแนวเด็กและครอบครัว
- โครงการสัมพันธ์ (งานช่วยเหลือครอบครัวเด็ก)
- โครงการสานฝัน (งานครอบครัวอุปถัมภ์) (Sponsorship Programe)
- ศูนย์สาธิต
- หน่วยวิทยากรเคลื่อนที่
- สร้างเครือข่าย

งานบริการ

- โครงการสถานสงเคราะห์ หน่วยเด็กอ่อน
 - ▶ เด็กปกติ
 - ▶ เด็กติดเชื้

- โครงการปันรัก
 - ครอบครัวอุปการะ (Foster Programe)
 - ครอบครัวอุปการะเดี่ยว (Foster Home)
 - ครอบครัวอุปการะกลุ่มเด็ก (Group Home)
 - สถานสงเคราะห์เอกชน

งานพัฒนา

- โครงการส่งเด็กกลับบ้าน

- โครงการครอบครัวบุญธรรม
- โครงการพัฒนาอาชีพ หางานทำและพึ่งพาตนเองได้
- โครงการติดตาม ประเมินผล
- รายงาน

รูปแบบการดำเนินงาน

1.งานสานสัมพันธ์เด็ก-ครอบครัว

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ได้ดำเนินงานโครงการ "สานสัมพันธ์เด็ก-ครอบครัว" โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลัก 2 กลุ่ม คือ

1.กลุ่มเด็กที่ยังไม่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ แต่ญาติพยายามที่จะเอาเด็กไปฝากไว้ที่สถานสงเคราะห์ จะมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนครอบครัวทั้งด้านกำลังใจ ความเข้าใจ อุปกรณ์การเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนทุนการศึกษา ทุนการประกอบอาชีพ เพื่อสนับสนุนให้ครอบครัวสามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้โดยไม่ต้องส่งเด็กเข้าสถานสงเคราะห์

2.กลุ่มเด็กที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้ว จะดำเนินการติดตามหาญาติที่มี เตรียมครอบครัวให้พร้อม เตรียมเด็กให้พร้อม แล้วจึงนำเด็กกลับไปอยู่กับครอบครัวโดยให้เจ้าหน้าที่ติดตามให้คำปรึกษา สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กและเงินทุนประกอบอาชีพแล้วแต่กรณี

2.การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ จึงได้ดำเนินการทั้งเชิงรับและเชิงรุก เพื่อบำบัดฟื้นฟูเด็กที่ถูกละเมิด ดำเนินการช่วยเหลือและรณรงค์ให้คนในสังคมเกิดความตระหนัก คือ

1.จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่ได้ผ่านการอบรมเฉพาะ ในด้านการบำบัดฟื้นฟูช่วยเหลือเด็ก ออกไปทำงานกับชุมชน กรณีมีเบาะแสแจ้งเหตุ เพื่อหาทางช่วยเหลือเด็กที่กำลังถูกบุคคลในครอบครัวหรือคนใกล้ชิดละเมิด หากเป็นกรณีจำเป็นอาจต้องแยกเด็กออกมาบำบัดฟื้นฟูช่วยเหลือ และเปลี่ยนแนวทางชีวิตใหม่ให้แก่เด็ก

2.จัดให้มีทีมเจ้าหน้าที่ร่วมกับภาคเอกชน ทำการบำบัดฟื้นฟูช่วยเหลือเด็กที่ถูกละเมิดให้ใช้ชีวิตปกติในสภาพแวดล้อมใหม่

3.จัดทีมวิทยากร จัดอบรมหลักสูตร "สร้างความตระหนักเรื่องสิทธิเด็ก" จัดอบรมให้แก่เครือข่ายคนที่ทำงานกับเด็กทั้งเจ้าหน้าที่ในสถานสงเคราะห์ บุคคลอื่นที่สนใจ ผู้ชุมชน ได้ตระหนัก

ถึงความสำคัญของการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กซึ่งจะมีการอบรมแก่กลุ่มเป้าหมายตรงและอบรมวิทยากร เพื่อนำไปใช้ต่อ

3.การสงเคราะห์และพัฒนาเด็กที่ประสบปัญหาในครอบครัวและในชุมชน

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ จึงได้ริเริ่มรณรงค์ให้คนในสังคมไม่ว่าจะเป็นชาวไทย ชาวต่างประเทศได้รับรู้สภาพปัญหาที่เด็กต้องเผชิญผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เพื่อรณรงค์ขอความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ มาเลี้ยงดู โดยให้ผู้อุปการะเด็กเป็นรายบุคคล มีวิธีการคือส่งเงินผ่านสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ก็จะโอนเงินเข้าบัญชีของเด็ก เพื่อช่วยเป็นทุนการศึกษาหรือค่าเลี้ยงดูเด็กแล้วแต่กรณีเฉลี่ยรายละประมาณ 6,000 บาท/ปี นอกจากนี้ยังได้ให้ความร่วมมือกับองค์กรเอกชนหลายแห่ง สนับสนุนให้มีการจัดตั้งมูลนิธิและกองทุนช่วยเหลือเด็กในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน โดยประสานข้อมูลกันอย่างใกล้ชิด หรือให้การช่วยเหลือไม่ซ้ำซ้อนกระจายจากความช่วยเหลือให้ถึงเด็กอย่างทั่วถึงมากที่สุด

4.การเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์

โดยภารกิจที่ได้รับมอบหมายนั้น คือ การเลี้ยงดูเด็กที่ถูกส่งเข้ามาในสถานสงเคราะห์ ซึ่งในการเลี้ยงดูนั้นสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ได้ดำเนินการในหลายวิธี ดังนี้

1.การเลี้ยงดูเด็ก/การดูแลส่งเสริมสุขภาพเด็ก/การอบรมและพัฒนา

การพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้กำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดูและกรอบแนวทางการเลี้ยงดูเด็กไว้เป็นมาตรฐาน ซึ่งยึดถือตามสิทธิเด็ก นโยบายรัฐบาล นโยบายแผนงานของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งเป็นแนวทางที่สถานสงเคราะห์เด็กทั่วไปพึงปฏิบัติต่อเนื่องกันมาอยู่แล้ว ตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กในสถานสงเคราะห์

2.การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

สืบเนื่องจากการมีคู่มือมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กได้ครอบคลุมถึงเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้มีความเจริญเติบโตสมบูรณ์ตามวัย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กเล็กให้มีแผนพัฒนาการเด็กตั้งแต่ทารกแรกเกิด-1 ปี วัย 1-2 ปี วัย 2-3 ปี วัย 3-6 ปี เป็นต้น แผนพัฒนาการจะต้องสอดคล้องกับระดับการพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย จัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็ก

3.การจัดหาครอบครัวบุญธรรมให้กับเด็ก

ด้วยหลักการที่ว่าเด็กทุกคนควรที่จะได้มีการเจริญเติบโตในครอบครัว สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์จึงได้ส่งเสริมให้เด็กอยู่กับครอบครัวของตนเอง ในกรณีไม่มีครอบครัวหรือครอบครัวไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ จึงจะรับเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ ซึ่งจะต้องเป็นทางเลือกสุดท้ายเสมอ กรณีเด็กที่ยังมีญาติจะพยายามติดตามญาติ ส่งเสริมให้ญาติรับไปอุปการะในที่สุด

- กรณีที่ไม่มีญาติ จะดำเนินการจัดเตรียมหลักฐานเด็ก ดำเนินเรื่องระงับการติดตามเตรียมเรื่องการตรวจสุขภาพเด็ก ฯลฯ เพื่อจัดหาครอบครัวบุญธรรมให้ ซึ่งจะมีทั้งครอบครัวบุญธรรมชาวไทย และชาวต่างประเทศ

- ครอบครัวชาวไทย ยื่นคำร้องขออุปการะได้ที่ สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดทุกจังหวัด

- ครอบครัวชาวต่างประเทศ ยื่นคำร้องผ่านองค์การ Adoption ในแต่ละประเทศ ซึ่งจะดำเนินงานผ่านศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

5.โครงการครอบครัวอุปการะ

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ ได้ดำเนินงานโครงการครอบครัวอุปการะมาตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2541 เป็นต้นมา ซึ่งการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปการะนั้นนับได้ว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการเลี้ยงดูเด็ก ที่ยังไม่สามารถหาครอบครัวบุญธรรมได้ หรือยังไม่สามารถส่งคืนครอบครัวเดิมได้ เด็กจะได้มีประสบการณ์ตรงในการใช้ชีวิตแบบครอบครัว ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ ได้รับการดูแลเอาใจใส่แบบตัวต่อตัว ส่งผลถึงการเจริญเติบโตที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทั้งยังใช้งบประมาณในการเลี้ยงดูน้อยกว่าการเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ ซึ่งหากคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กในภาพรวมของสถานสงเคราะห์ ซึ่งจะต้องจ่ายค่าจ้างสวัสดิการเจ้าหน้าที่ ก่อสร้างอาคาร ค่าสาธารณูปโภค ฯลฯ แล้ว ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวจะถูกกว่ามาก

การเลี้ยงดูเด็กแบบครอบครัวอุปการะ จึงเป็นการสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการลดอัตราการว่างงานของรัฐ ลดงบประมาณของรัฐ ด้วยการจ้างเหมาเอกชนในการดูแลผู้รับการสงเคราะห์และการดำเนินกิจการใด ๆ ที่เป็นการลดภาระการทำงานของรัฐบาล ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ โครงการนี้ได้สร้างการมีส่วนร่วมจากครอบครัว จากประชาชนในชุมชน เด็กก็ได้รับการเลี้ยงดูตัวต่อตัว ได้ประสบการณ์การใช้ชีวิตในครอบครัว ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี มีสภาพจิตใจที่

มันคงจากการใช้ชีวิตครอบครัว ไม่ต้องเปลี่ยนหน้าคนที่เลี้ยงดูทุกวัน ได้สัมผัสที่อบอุ่นอย่างต่อเนื่องยาวนาน นับได้ว่าเป็นผลกำไรที่ไม่สามารถตีค่าเป็นเงินได้เลย

6.โครงการบ้านเล็กอุ้มรัก (Group Home)

เป็นผลสืบเนื่องมาจากโครงการบ้านรัก (Foster Home) ที่ได้ริเริ่มมีการให้ครอบครัวในชุมชนดำเนินการนำเด็กไปช่วยเลี้ยงดูในครอบครัว

การเลี้ยงดูเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ อย่างนี้โดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนเป็นรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กวิธีหนึ่งที่ดีกว่าวิธีเดิม ซึ่งเลี้ยงเด็กรวมกันเป็นจำนวนมาก ผู้จัดการบ้านเล็กอุ้มรัก (Group Home) แต่ละบ้าน ซึ่งคัดเลือกจากคนที่ทำงานกับเด็กมาแล้ว มีความรู้ความชำนาญในการดูแลเด็กมาระดับหนึ่งแล้ว เมื่อรับเด็กไปเลี้ยงดูก็จะมีความคิดริเริ่มในการหาวิธีอบรมเด็กให้มีความมุ่งมั่นในชีวิต รู้จักวางแผนอนาคต ส่งเสริมการศึกษาและวิชาชีพให้แก่เด็กอย่างใกล้ชิด โดยประสานงานกับสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีการประชุมร่วมกัน โดยเคลื่อนที่ไปประชุมหมุนเวียนกันแต่ละบ้านเป็นประจำทุก 1-2 เดือน ทำให้แต่ละบ้านมีความคุ้นเคยกัน ได้ดูงานของบ้านอื่น ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันตลอดเวลา จึงเกิดการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีมากขึ้นตลอดเวลา

7.การทำงานร่วมกับสถานสงเคราะห์เด็กเอกชน

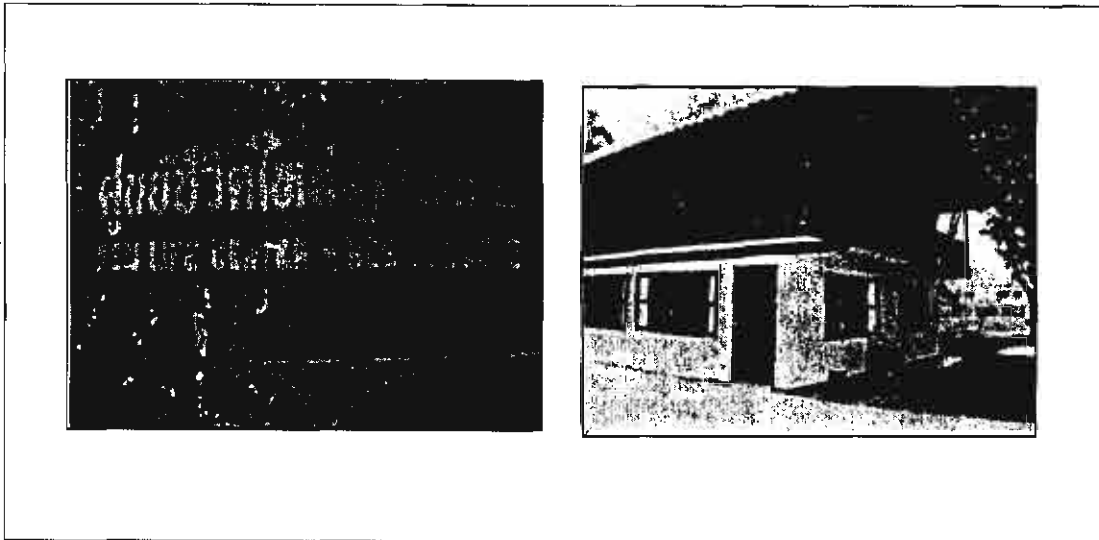
เป็นที่ยอมรับกันว่าสังคมเป็นของทุกคน คงไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง องค์กรใดองค์กรหนึ่งที่จะรับผิดชอบดูแลคนในสังคมแต่เพียงผู้เดียว นโยบายของรัฐบาลได้ระบุชัดเจนว่าจะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกับภาคเอกชนในการดูแลประชาชน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเต็มที่ ซึ่งนโยบายนี้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมเป็นอย่างมาก ทั้งในเรื่องของความต้องการด้านสวัสดิการสังคมที่เพิ่มขึ้นทั้งในเรื่องศักยภาพความพร้อมของเอกชนที่มีมากขึ้น พร้อมทั้งจะช่วยดูแลคนในสังคมช่วยแบ่งภาระของรัฐบาลไปได้มาก องค์กรของรัฐบาลจึงเปรียบเสมือน “แม่” ที่ต้องดูแลลูก ๆ ทั้งประเทศหากมีแม่อุปถัมภ์ที่จะช่วยรับลูกบางคนไปช่วยแบ่งเบาภาระ แต่ยังอยู่ในสายตาของ “แม่” อยู่ ลูกคนใดที่ยังไม่มีแม่อุปถัมภ์รัฐบาลก็จะดูแลเองต่อไป

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ ได้ริเริ่มทำงานร่วมกับสถานสงเคราะห์เอกชนต่าง ๆ มาเกือบ 10 ปี โดยความต้องการที่ตรงกันคือ จำนวนเด็กในสถานสงเคราะห์มีมาก บุคลากรมีน้อย ส่วนองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมีความต้องการที่จะรับเด็กไปเลี้ยง มีงบประมาณรองรับตามจำนวนเด็กที่

กำหนด แต่ในทางกฎหมายแล้วเด็กที่ถูกทอดทิ้งจะต้องส่งเข้าอยู่ในความดูแลของรัฐบาลเท่านั้น จึงเกิดแนวคิดที่จะทำงานร่วมกันเพื่อ “เด็ก” ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเดียวกันจึงได้มีการทำเรื่องขออนุมัติผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่ออนุญาตนำเด็กจากสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลไปเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ของเอกชน พิจารณาเป็นราย ๆ ไป มีข้อแม้ว่าเด็กยังเป็นเด็กของสถานสงเคราะห์ของรัฐบาลอยู่ โดยรัฐบาลที่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการติดตามประวัติเด็ก การทำงานกับครอบครัว และการรับบุตรบุญธรรมจะยังทำงานกับเด็กและครอบครัวอยู่ การส่งเด็กไปเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์เด็กเอกชนจึงมิใช่เป็นการส่งไปโดยเด็ดขาด หากยังมีการทำงานร่วมกันทุกระดับอย่างใกล้ชิด ที่มงานจะต้องมีการประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอ มีการรายงาน การติดตามผลสม่ำเสมอ

จากหลักการดังกล่าว สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ได้สนับสนุนให้ภาคเอกชนหลายแห่งที่สนใจในการเลี้ยงดูเด็ก ได้จัดตั้งเป็นสถานสงเคราะห์ที่ถูกต้องตามกฎหมายโดยจดทะเบียนกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และได้ช่วยรับเด็กไปอุปการะแล้วถึง 12 แห่งรับเด็กไปครั้งหนึ่งของสถานสงเคราะห์ อีกครั้งหนึ่งที่เหลือบ้านเวียงพิงค์ก็เลี้ยงดูเอง

(3) มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ (New life center foundation)

ประวัติความเป็นมา

มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ เป็นโครงการบริการแบบสังคมสงเคราะห์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้มีน้ำใจบริจาคเป็นส่วนตัว โดยส่วนใหญ่มาจากคริสตจักรต่าง ๆ ในต่างประเทศ

มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ เกิดขึ้นมาในลักษณะของการเปิดบ้านพักสำหรับเด็กหญิงและผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการค้าหญิงและกระบวนการค้าประเวณีต่าง ๆ ถูกเอารัดเอาเปรียบทางเพศ ยาจน ไร้สัญชาติ ไร้โอกาสทางการศึกษาในวัยเยาว์ มูลนิธิศูนย์ฯ นี้ มีลักษณะการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อาศัยทั้งหมด 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1.ประเภทฉุกเฉิน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่หญิงสาวที่มาจากสถานบริการทางเพศ หรือมาจากสถานการณ์ที่ทารุณอื่น ๆ ในแบบฉุกเฉิน อาจจะอยู่ที่บ้านพักของมูลนิธิฯ เพื่อรับการดูแลเอาใจใส่เป็นกรณีฉุกเฉินหรือกรณีชั่วคราว หลังจากให้ความช่วยเหลือแล้ว ทางมูลนิธิฯ จะให้เด็กเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของตัวเอง บางครั้งเด็กเหล่านี้ได้ตัดสินใจอยู่ในบ้านพักของมูลนิธิฯ เพื่อฝึกอาชีพและเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ต่อไป

2.ประเภทที่มีความเสี่ยง ได้แก่ กลุ่มของเด็กและหญิงสาวกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกล่อลวงเข้าสู่กระบวนการค้าหญิงและกระบวนการค้าประเวณี องค์ประกอบ

ที่เสี่ยงได้แก่ บิดา-มารดาสูบบุหรี่ ก้าวร้าวบิดา-มารดา และอาศัยในพื้นที่ที่มีนายหน้าของกระบวน การอาศัยอยู่ด้วย

3.การพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ได้แก่ กลุ่มหญิงสาวที่ได้แสดงศักยภาพของการ เป็นผู้นำในหมู่บ้านของเขาให้เป็นที่ประจักษ์จะได้รับการสนับสนุนให้มาอยู่ที่ศูนย์ เพื่อเรียนรู้และ พัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยหวังว่าพวกเขาจะสามารถมี อิทธิพลต่อสมาชิกคนอื่น ๆ ในชุมชนได้บ้าง

พันธกิจของศูนย์ชีวิตใหม่

มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ คือ องค์กรคริสเตียนที่เสริมสร้างศักยภาพและสร้างทางเลือกให้แก่ เด็กสตรีชนเผ่าที่ด้อยโอกาสอยู่ในภาวะที่เสี่ยงและถูกล่อลวงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิต และสังคม

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1.การส่งเสริมในด้านการศึกษา การพัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็กและ สตรีชาวเขาผู้ด้อยโอกาส
- 2.ส่งเสริมสนับสนุนดำเนินการด้านที่พักอาศัยแก่เด็กและสตรีชาวเขาหรืองานสงเคราะห์ อื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและสตรี
- 3.ส่งเสริมงานด้านเกษตรกรรม งานรักษาพยาบาลและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาเด็กและสตรีชาวเขา
- 4.ช่วยเหลือเด็กและสตรีชาวเขาที่ถูกเอารัดเอาเปรียบทางเพศ ติดยาเสพติด ติดเชื้อ ในการ ป้องกัน บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ
- 5.ส่งเสริมกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาวเขาและจริยธรรมของคริสต์ชน
- 6.ดำเนินการสาธารณประโยชน์หรือว่าร่วมมือกับองค์กรกุศลอื่นเพื่อสาธารณกุศล
- 7.ไม่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

กิจวัตรประจำวัน

05.00 – 06.30 น.	แบ่งกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทำอาหาร กวาดถู บริเวณบ้าน
07.00 – 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.00 – 10.00 น.	เรียนหนังสือ
10.10 – 12.30 น.	การตัดเย็บเสื้อผ้าเบื้องต้น
12.30 – 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30 – 16.30 น.	เวลาว่าง ทำกิจกรรมส่วนตัว
17.00 น.	ไปโรงเรียน

กิจกรรมภายในศูนย์

- การต้อนรับน้องใหม่
- เลี้ยงส่งผู้จบหลักสูตร
- จัดงานคริสต์มาส
- การแสดงนันทนาเฝ้า
- กิจกรรมเข้าค่ายต่างจังหวัด
- กิจกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ เช่น สงกรานต์ ปีใหม่

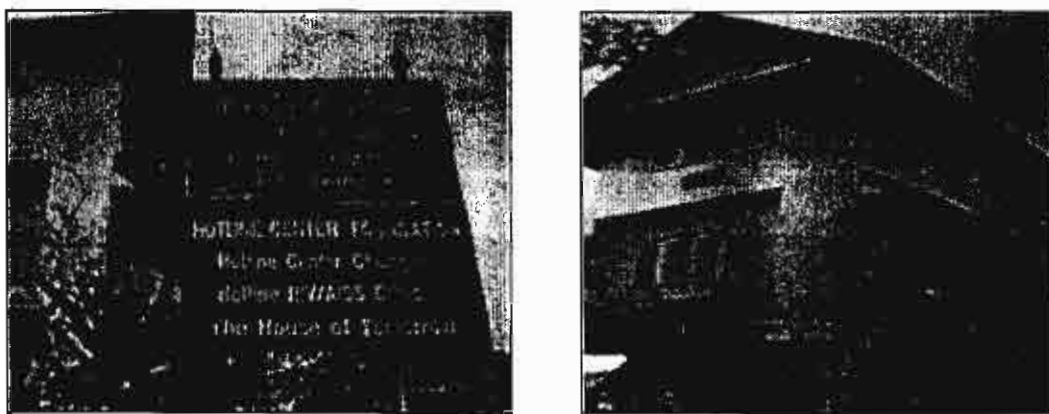
กิจกรรมที่ทำประจำ

- วันเสาร์พัฒนาบริเวณบ้าน (ตอนกลางวันว่าง ตอนเย็นมีการเล่นเกมส์)
- วันอาทิตย์ ไปโบสถ์ (นมัสการ ร้องเพลง เล่นเกมส์)

กิจกรรมช่วยเหลือ

- ได้ช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่อลวงมาจากต่างประเทศที่หน่วยงานอื่นส่งมา เช่น พม่า จีน (พาไปตรวจโรค และบำบัดรักษาก่อนนำส่งกลับภูมิลำเนา)

(4) มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์ จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติความเป็นมา

ศูนย์ฮอทไลน์ก่อตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือของผู้หญิงกลุ่มหนึ่ง โดยมีคุณอรอนงค์ อินทวิจิตร เป็นผู้อำนวยการและบริหารโครงการ นับตั้งแต่ปี 2527 เปิดให้บริการเป็นครั้งแรกในกรุงเทพฯ ในช่วงแรกมีนโยบายที่จะให้บริการเฉพาะผู้หญิงด้วยโอกาส ตลอดจนกลุ่มวัยรุ่นทั่วไป เนื่องจากตระหนักว่าผู้หญิงและแม่บ้านทั่วไปใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปรนนิบัติสามีและดูแลลูก ๆ และยังคงต้องทำงานเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัวด้วย จนแทบไม่มีเวลาจะให้กับตัวเองโดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาความทุกข์หรือความคับข้องใจอาจจะไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร ไม่สามารถและไม่กล้าพอจะไปขอรับบริการจากแพทย์ตามโรงพยาบาลทั่วไปได้

เป้าหมายและนโยบาย

มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์มีเป้าหมายที่มุ่งจะให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการผ่านกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำและการทำจิตบำบัด (Counseling and Psycho therapy) เพื่อให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้ต่อไปในอนาคต และยังมีพัฒนานักวิชาการที่นำเทคนิคการให้คำปรึกษาแนะนำมาให้บริการประชาชนเพื่อให้เทคนิคนี้เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย ถึงแม้การให้บริการของมูลนิธิจะเปิดกว้างแก่ประชาชนทั่วไป แต่เรายังมีนโยบายหลักที่มุ่งเน้นการให้บริการแก่ผู้หญิง เด็ก วัยรุ่น และครอบครัวที่ด้วยโอกาสแก่สังคม

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์

วัตถุประสงค์หลักของมูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์สรุปได้สองประการ คือ

ประการแรก เพื่อให้บริการปรึกษาแนะนำปัญหาด้านสุขภาพจิต ชีวิต และโรคเอดส์แก่ประชาชนทุกระดับ เพื่อลดความตึงเครียด และสนับสนุนให้บุคคลปกป้องตนเองและครอบครัวได้ในขณะเดียวกันก็มุ่งพัฒนาระบบโครงการติดต่อสื่อสารของสังคมไทย ไปสู่รูปแบบของการสื่อสารสองทาง (Two-way communication) เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า

ประการที่สอง เพื่อส่งเสริมวิชาชีพทางการให้คำปรึกษาแนะนำ (Counseling) ซึ่งให้บริการโดยนักวิชาชีพทางด้านสังคมจิตวิทยาหรือนักวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข ให้เป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคมไทย โดยสนับสนุนทั้งทางด้านข้อมูลการศึกษาวิจัย และการฝึกอบรม

ทั้งนี้มูลนิธิไม่มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นการเผยแพร่ศาสนาหรือดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้หญิงที่ด้อยโอกาสทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่บ้านทั่วไปหญิงขายบริการหรือเคยขายบริการ
2. ผู้หญิงที่ถูกกระทำหรือถูกคุกคามทางเพศ เช่น ถูกข่มขืน ถูกข่มขืน หญิงตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ หญิงตั้งครรภ์นอกสมรส ตลอดจนหญิงวัยรุ่นที่ต้องการความช่วยเหลือฉุกเฉินเร่งด่วน
3. หญิงขายวัยรุ่นทั่วไปที่มีปัญหาขัดแย้งทางด้านสุขภาพจิต
4. หญิงขายที่มีปัญหาขัดแย้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต ผู้ติดเชื่อไอวี / ผู้ป่วยเอดส์ ซึ่งต้องการกำลังใจ ความเข้าใจ คำปรึกษาแนะนำในการดูแลตนเองตลอดจนสมาชิกในครอบครัวและผู้ที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมและบริการในปัจจุบัน

1. บริการให้คำปรึกษาแนะนำและการทำจิตบำบัด (General Psychological Counseling & Psychotherapy Service) ทั้งในกรุงเทพและเชียงใหม่ ให้บริการประเภทต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- การให้คำปรึกษาแนะนำทางโทรศัพท์ (Telephone Counseling) ทั้งปัญหาชีวิตและโรคเอดส์
- โดยทางจดหมายและทางโทรสาร (by Letter & Facsimile) ในยุคแรก บริการนี้มีไว้ให้แก่ประชาชนซึ่งไม่สะดวกในการติดต่อโดยใช้โทรศัพท์ แต่สามารถส่งจดหมายปรึกษาได้ ปัจจุบันพัฒนามาเป็นการให้บริการโดยการส่งสารหมายเลข 6914057 ตลอด 24 ชั่วโมง
- โดยการนัดหมายมาพบ (Meeting by Appointment) เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำรายบุคคลและการทำจิตบำบัดเป็นรายกลุ่ม เช่น กลุ่มพัฒนามนุษย์คุณภาพวัยรุ่นผู้ปกครองที่มีปัญหาวัยรุ่น หญิงชายชายบริการทางเพศ รักร่วมเพศ ภรรยาที่มีปัญหาเรื่องสามี รวมทั้งยังมีคู่สมรสและครอบครัว สำหรับการพัฒนาสมาชิกในครอบครัว หรือกรณีเร่งด่วนและฉุกเฉิน เช่น ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนถูกกระทำทางเพศ แม่บ้านที่ถูกทุบตี พยายามฆ่าตัวตาย เด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กเร่ร่อน เป็นต้น

2. การออกเยี่ยมนอกสถานที่ (Outside Visit)

ได้แก่ การออกเยี่ยมผู้ให้บริการบางกรณี เช่น การติดตามผลผู้ให้บริการเก่า นักเรียนนักศึกษาในระบบการศึกษา ชาวบ้านในบางชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโครงการชื่อว่า "โครงการฮอตไลน์เคลื่อนที่ (Hotline Mobile Project)" ซึ่งได้ออกให้บริการยังสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อเสริมข้อมูลในชีวิตและโรคเอดส์ให้แก่ "วัยรุ่นในระบบการศึกษา" ให้มีสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า ให้เกิดการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์และเพื่อกระตุ้นให้สถาบันการศึกษาเห็นความสำคัญในการให้คำปรึกษาแนะนำที่เหมาะสม และยังมีโครงการให้บริการดูแลที่บ้าน (Home-Based Care Project) ที่ให้บริการแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ที่บ้านเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่และบางจังหวัดในภาคเหนือ

3. การเผยแพร่ข้อมูลโดยทางเอกสารสิ่งพิมพ์ (Printed Matters)

โดยมูลนิธิฯผลิตเอกสารและตำราเพื่อเป็นข้อมูลทางการศึกษาทางจิตวิทยาและบริการสังคม Hotline Women Magazine ซึ่งเป็นนิตยสารจิตวิทยาฉบับแรกของไทยและยังมีตำราวิชาการและหนังสือที่ก่อให้เกิดบุคลิกที่ให้ความรู้ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาแนะนำสตรี ครอบครัว และโรคเอดส์ รวมไปถึงแผ่นพับสำหรับการเผยแพร่

4. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชน (Public Relations on Psychology & Social Service)

เป็นการร่วมผลิตรายการทางสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ นิตรรศการ เป็นต้น ตามคำเชิญของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

5. ฮอตไลน์สายเอดส์และคลินิกเอชไอวี/เอดส์ (AIDS Hotline & Hotline HIV / AIDS Clinic)

โดยศูนย์ฮอตไลน์เริ่มบริการด้านเอดส์ในปี 2534 เพื่อให้ความรู้พื้นฐานด้านเอดส์ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ป่วยเอดส์และโรคเอดส์ บริการที่มีในปัจจุบัน เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำ สนับสนุนแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและครอบครัว สนับสนุนการจัดตั้งชมรมผู้ติดเชื้อเอชไอวี รวมทั้งให้บริการดูแลที่บ้านแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ป่วยเอดส์ โดยสมาชิกในครอบครัว (Home visit & Home-based care)

6. บริการด้านการฝึกอบรมทางจิตวิทยาของสถาบันจิตวิทยาฮอตไลน์ (Hotline Institute of Psychology)

เพื่อให้บริการวิชาการและพัฒนาวิชาชีพของนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ที่ทำหน้าที่ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันการศึกษาบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานอื่นที่สนใจในด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาแนะนำ และประสิทธิภาพ ในการสร้างผลผลิต หลักสูตรฝึกอบรมเหล่านี้จัดเพื่อให้บริการแก่นักวิชาชีพทั้งในและจากต่างประเทศที่ต้องการมาเรียนรู้ประสบการณ์ของมูลนิธิฯ

7. องค์การผู้ติดเชื้อเอชไอวีแห่งประเทศไทย (HIV Organization of Thailand)

คือโครงการโรคเอดส์ของมูลนิธิศูนย์ฮอตไลน์ทั้งนี้เพื่อให้บริการและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรคเอดส์ โดยเน้นกิจกรรมกลุ่มและชมรมผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ป่วยเอดส์ ที่ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง

8. บ้านของวันพรุ่งนี้ (The House of Tomorrow Project)

เป็นบ้านพักฉุกเฉินสำหรับผู้หญิงและเด็กที่ด้อยโอกาสในสังคมและประสบปัญหาชีวิต ครอบครัวยุทธศาสตร์ สุขภาพจิต สุขภาพกาย เช่น แม่บ้านที่ถูกทุบตี ผู้หญิงที่ขาดที่พักพิงชั่วคราว วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหรือทารุณกรรมทางเพศ ผู้หญิงที่ได้รับการช่วยเหลือจาก สถานบริการตลอดจนผู้หญิงและเด็กติดเชื่อเอชไอวี/เอดส์ เพื่อให้การบำบัดทางจิตใจและร่างกาย จนสามารถกลับไปเผชิญกับโลกภายนอกต่อไปได้ โครงการนี้ตั้งอยู่ที่ อ.สารภี จ.เชียงใหม่

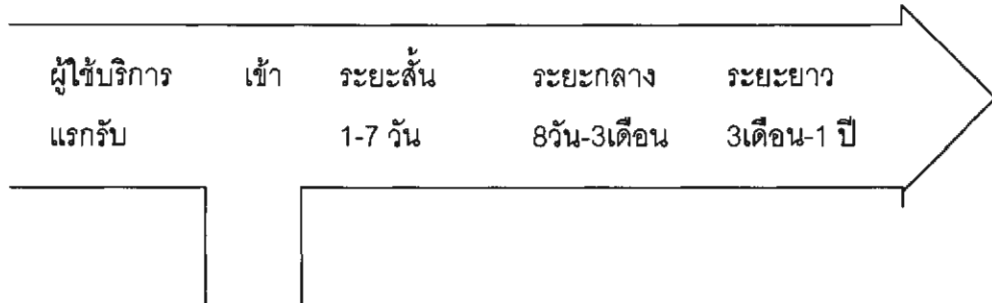
วัตถุประสงค์ โครงการบ้านของวันพรุ่งนี้

1. เพื่อให้มีที่พักพิงชั่วคราวกับผู้หญิงและเด็กที่ประสบปัญหาชีวิต ครอบครัวยุทธศาสตร์ สุขภาพกาย สุขภาพจิต และไร้ที่พึ่งพิง
2. เพื่อให้บริการดูแลแม่และเด็กเอชไอวี/เอดส์ตลอดจนหญิงตั้งครรภ์ที่ไร้คู่สมรส
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หญิงที่ถูกกลั่นแกล้งมาขอรับบริการทางเพศได้รับคำปรึกษาแนะนำและการบำบัดทางจิตใจ เพื่อได้เรียนรู้ในการดำเนินชีวิตประจำวันก่อนจะกลับไปท้องถิ่นเดิม
4. เพื่อให้การฝึกอบรมวิชาชีพตามถนัด และนำกลับไปใช้ในการดำเนินชีวิตตามปกติ
5. เพื่อช่วยฝึกอบรมสร้างสมรายได้ให้กับผู้มีปัญหาระหว่างเข้ารับการบำบัดทางจิตใจ

กลุ่มเป้าหมายของโครงการบ้านของวันพรุ่งนี้

1. ผู้หญิงและวัยรุ่นที่เคยทำงานด้านบริการทางเพศและต้องการจะเลิกอาชีพเดิมเพื่อตั้งต้นชีวิตใหม่โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม การดำเนินชีวิตประจำวัน และฝึกฝนอาชีพ
2. ผู้หญิงที่ถูกเอารัดเอาเปรียบทางเพศ ถูกสามีทุบตี ถูกข่มขืน สามารถเข้ามารับการบำบัดจิตใจและการช่วยเหลือให้สามารถดูแลตนเองต่อไป
3. เด็กหญิงเร่ร่อนที่ต้องการที่พักพิงชั่วคราว
4. ผู้หญิงและเด็กที่ติดเชื่อเอชไอวีและป่วยเป็นเอดส์
5. ผู้หญิงและเด็กที่เคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำในเชียงใหม่และภาคเหนือ และต้องการที่พักพิงชั่วคราว

กิจกรรมของโครงการ

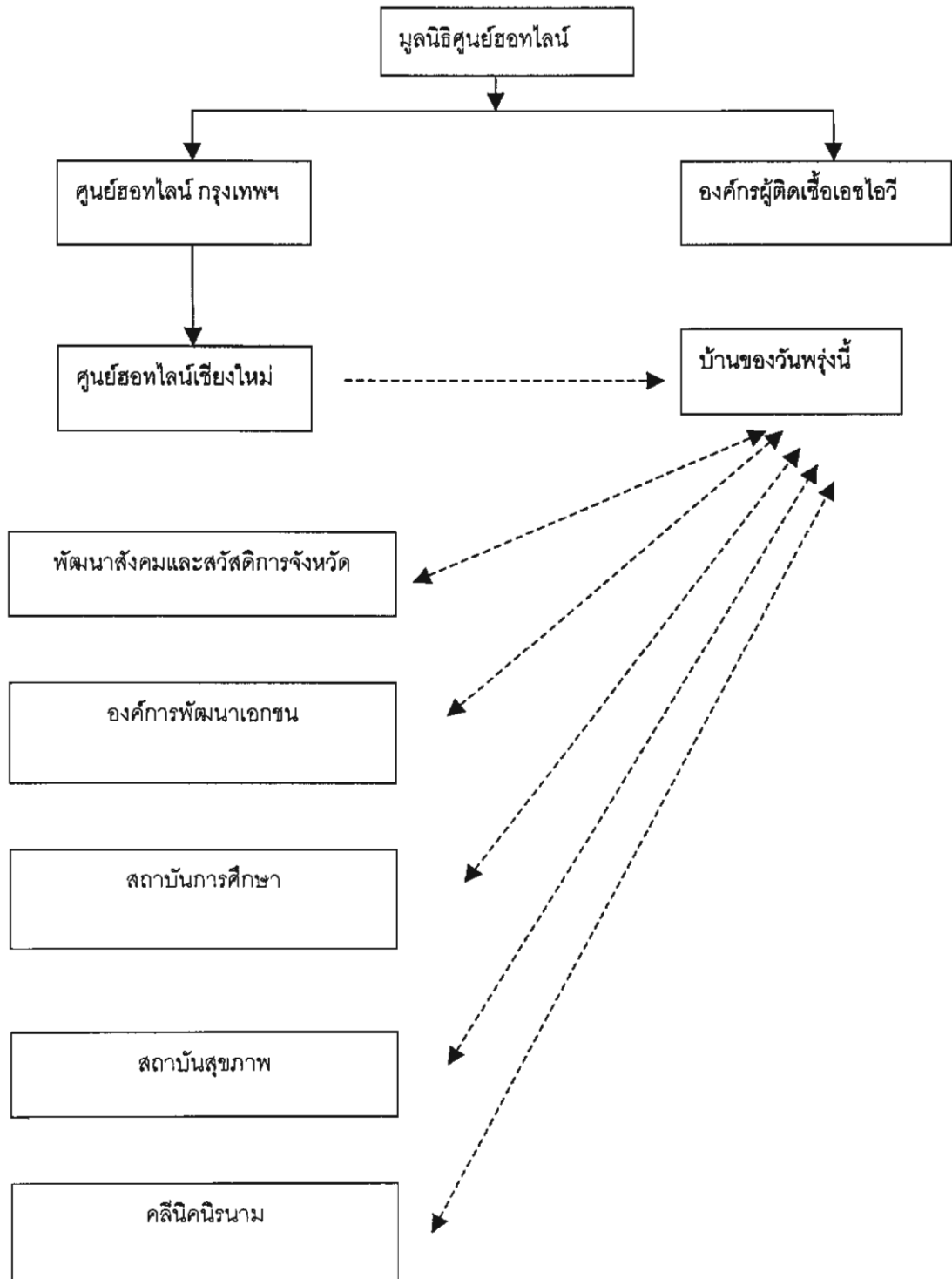
ระยะสั้น (1-7 วัน)

1. การสัมภาษณ์และการให้คำปรึกษาแนะนำ
2. การทำจิตบำบัด
3. การศึกษาและสุขอนามัย
4. การส่งต่อหรือส่งกลับ

ระยะกลาง (15 วัน – 3 เดือน) และระยะยาว (3 เดือน – 1ปี)

1. การสัมภาษณ์และการให้คำปรึกษาแนะนำ
2. การทำจิตบำบัด
3. การศึกษาพื้นฐานและสุขอนามัย
4. การทดสอบความถนัดทางอาชีพและอาชีพะบำบัด (การฝึกอาชีพระยะสั้น)
5. การช่วยหางานทำและหารายได้พิเศษระหว่างฝึกอาชีพ
6. การเตรียมความพร้อมก่อนกลับภูมิลำเนา
7. การส่งกลับภูมิลำเนา

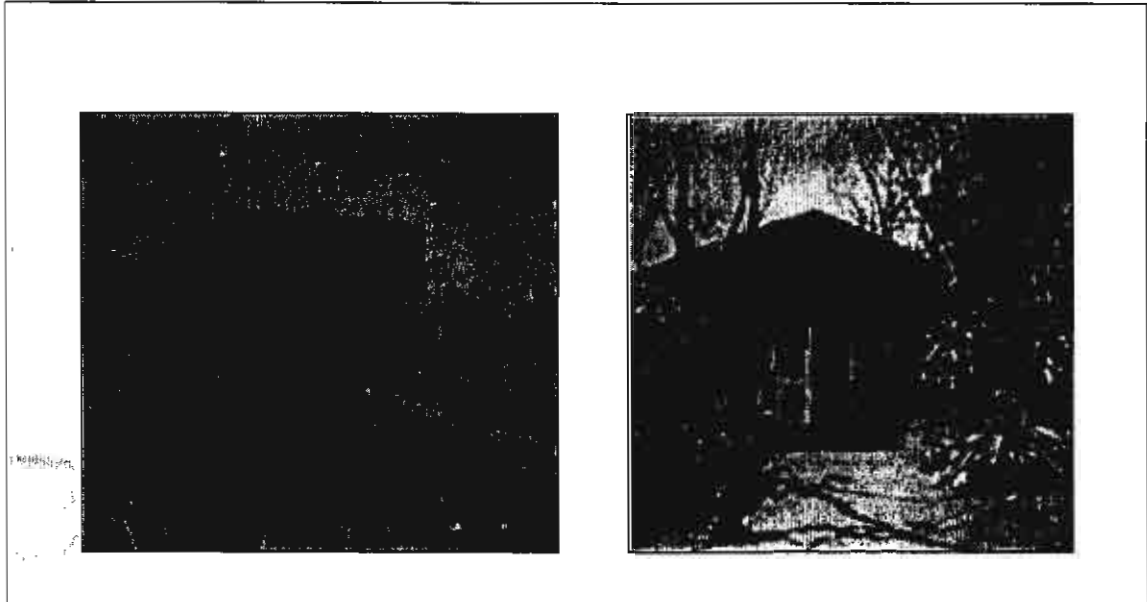
ผังองค์การของมูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์และความร่วมมือระหว่างองค์กร

กฎระเบียบบ้านพักของวันพຽ່ງนี้

1. ห้ามบุคคลภายนอกเข้าบริเวณบ้านพัก โดยไม่ได้รับอนุญาต
2. สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันทำความสะอาดบ้านพัก
3. ห้ามหยิบสิ่งของผู้อื่น ไปครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต
4. ห้ามเข้าห้องนอน ในเวลาที่ไม่ใช่เวลานอนหรือแต่งตัว
5. ไม่นำรองเท้าไปเก็บในห้องนอน
6. ห้ามเล่นการพนันทุกชนิดในบ้านพัก
7. ไม่ควรรนำสิ่งเสพติดทุกชนิดเข้ามาในบ้านพัก
8. ห้ามก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาทกัน
9. ห้ามพูดจาหยาบคาย ส่อเสียด ล้อเลียนให้บุคคลอื่นเสียหาย
10. ห้ามสัมผัสร่างกาย บริเวณใต้ร่มผ้าของบุคคลอื่น เช่น หน้าอก อวัยวะเพศ
11. หากพบเด็กมีปัญหาที่เลี้ยงควรแจ้งนักจิตวิทยาทราบทุกครั้ง
12. ไม่ส่งเสียงดัง ก่อความรำคาญให้บุคคลอื่นหลังเวลา 21.00 น.
13. ออกนอกบริเวณบ้านพักต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้ง
14. พี่คนโตควรช่วยเหลือและมีน้ำใจกับน้อง ๆ เสมอ
15. ปิดน้ำ ปิดลม ไฟฟ้า ทุกครั้งเมื่อใช้เสร็จแล้ว
16. ห้ามนำอาหารเข้าไปกินในห้องนอน/ห้องดูทีวี
17. ให้ดูทีวีตามเวลาที่กำหนดเท่านั้น
18. ห้ามรื้อรถจักรยาน ถ้าเกิดความเสียหายจะต้องรับผิดชอบเอง
19. ให้อาบน้ำก่อนเวลา 18.00 น.
20. กรุณาปฏิบัติตามกฎระเบียบโดยเคร่งครัด

(5) มูลนิธิพุทธเกษตร เชียงใหม่

ประวัติและความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2529 พระไชยยศ ขยยโส ประธานสงฆ์ ศูนย์พุทธธรรมหนองฮ้อ ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ. เชียงใหม่ ได้จัดตั้งโครงการโรงเรียนพุทธเกษตร ที่บ้านใหม่พัฒนา ต. แม่ฮ่อ อ.ขุนยวม จ. แม่ฮ่องสอนขึ้น โดยรับเด็กที่มีปัญหาจากสลัมคลองเตยเข้ามาเป็นยุคแรก ประมาณ 25 คน แต่ด้วยสภาพพื้นที่เป็นภูเขา มีความยากลำบากในความเป็นอยู่ของเด็กที่เคยอยู่ในเมือง จึงได้กลับไปหมด

ต่อมาโครงการโรงเรียนพุทธเกษตรได้รับเด็กที่มีปัญหา จากเด็กพื้นราบและและชาวไทยภูเขา ซึ่งสามารถใช้ชีวิตในความเป็นอยู่ที่ลำบากและต้องพึ่งตนเองได้ การเรียนในขณะนั้นจะเป็นระบบ การศึกษานอกโรงเรียน

ในปี พ.ศ. 2534 พระอาจารย์ไชยยศ ขยยโส ได้ตั้งมูลนิธิพุทธเกษตร เชียงใหม่ เพื่อช่วยเหลือ เด็กผู้ประสบปัญหาและผู้ด้อยโอกาส ดังนั้นจึงได้จัดตั้งโรงเรียนพุทธเกษตร โดยสังกัดคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (สช.) ณ เลขที่ 842 หมู่ 1 ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

โรงเรียนเปิดรับนักเรียนที่มีปัญหาและด้อยโอกาสทางการศึกษา อาทิ เด็กกำพร้าครอบครัวแตกแยก ไม่มีเงินที่จะเข้าศึกษาเล่าเรียน อยู่ในหมู่บ้านหรือสถานที่ล่อแหลมต่อภัยยาเสพติดหรือ การขายตัว บิดา มารดาต้องโทษจำคุกและปัญหาความยากจน

ซึ่งปัจจุบันมีเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น ทางมูลนิธิพุทธเกษตร จึงได้ก่อตั้งโรงเรียนเพื่อรับเลี้ยงเด็กผู้ด้อยโอกาสเหล่านี้เพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง คือ

1. โรงเรียนมัธยมพุทธเกษตร วัดโนนเมือง อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา
2. ศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง เชียงใหม่ ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่

มูลนิธิพุทธเกษตร เชียงใหม่ได้ขออนุญาตจดทะเบียนเมื่อต้นปี พ.ศ.2534 และได้รับอนุญาตจัดตั้งเป็นมูลนิธิในปี พ.ศ. 2534

นโยบาย

รับเด็ก เยาวชน ชายและหญิงที่มีปัญหาจากที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ อาทิ ครอบครัวแตกแยก ครอบครัวยากจน เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน ทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขา รวมทั้งเด็กที่ด้อยโอกาสให้เข้ามาเรียนหนังสือทั้งสามัญและอาชีพ ตั้งแต่อนุบาลจนถึงโต จนพึ่งพาตนเองได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสที่มีปัญหาเหล่านี้ เกิดการพัฒนาและพึ่งตนเอง
2. ส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันการศึกษา เพื่อเด็กยากไร้และขาดโอกาส
3. ส่งเสริมการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา
4. เพื่อให้เยาวชนที่มีปัญหาได้อาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพ
5. ร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

จุดมุ่งหมาย

เมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้วจะต้องมีชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งกายและใจ 6 ประการ คือ

1. เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ มีความกตัญญูรู้คุณคน
2. เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เชื่อฟังคำสั่งสอน
3. เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน มีความรักสามัคคี
4. เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และประเทศชาติ
5. เป็นสาวกที่ดีของพุทธศาสนา
6. เป็นมนุษย์ที่ดีพร้อมด้วยคุณธรรมและรู้เป้าหมายสูงสุดในชีวิต

คติธรรม

เกษตรนำ จริยธรรมเด่น เน้น 6 ดี

ปรัชญาของมูลนิธิพุทธเกษตร

เสริมสร้างเยาวชนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เป็นสาวกที่ดีของศาสนา และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้พึ่งพาตนเองได้ โดยมีศีลธรรมอยู่ในจิตใจเป็นหลัก ขยันทำงานให้มาก ใช้จ่ายแต่น้อย หากมีเหลือใช้จนเหลือส่งคม

วิธีดำเนินการ

- 1.เด็กพักอาศัยโดยจัดกลุ่มอยู่เป็นบ้านและมีครูดูแลเปรียบเสมือนพ่อแม่
- 2.เด็กได้เรียนหนังสือตามนโยบายทางการศึกษาของรัฐบาลที่ตั้งไว้ โดยมีครูเป็นผู้สอนทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ โดยจะจัดเป็นระดับชั้นเป็นกลุ่มหรือห้องเรียน
- 3.เด็กจะต้องพึ่งตนเองในส่วนทำอาหารเองตามบ้าน ซักเสื้อผ้า ทำความสะอาด ปลูกผักผลไม้ไว้บริโภค
- 4.ให้มีการทำวัตร – สวดมนต์ และฝึกสงบจิตด้วยสมาธิ โดยจะมีพระและครูเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณทุกวันในตอนเช้า (05.15 – 05.45) และตอนเย็น (19.00 – 20.00)
- 5.จัดให้มีการประชุมทั้งครูและเด็กบ่อยครั้ง เพื่อฝึกการเป็นผู้นำ การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การกล้าแสดงออก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของเด็กให้ดีขึ้น
- 6.ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน จะจัดให้มีการจัดให้การศึกษานอกสถานที่และทัศนศึกษาไปตามที่ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
- 7.จัดให้ครูเข้าเยี่ยมบ้านเด็กที่มีพ่อแม่และญาติ เพื่อให้ครูศึกษาถึงชีวิตความเป็นมาของเด็ก เพื่อที่จะให้เข้าใจและให้คำแนะนำปรึกษาเด็กได้ดี

กิจกรรมในปัจจุบันของมูลนิธิพุทธเกษตร เชียงใหม่

- 1.โรงเรียนพุทธเกษตร เลขที่ 312 ม1 ต.ขุนยวม อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน จัดระบบการศึกษา (สช.) ระดับประถมศึกษา ครู 10 คน เด็ก 151 คน ทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่เป็นชาวเขา และจะจัดให้เป็นโรงเรียนขยายโอกาสในปีการศึกษา 2547

2.โรงเรียนมัธยมพุทธเกษตรวัดในเมือง ต.โนนเมือง อ.ขามสะแกแสง จ.นครราชสีมา จัดระบบการศึกษาเป็นการศึกษาเอกชน (สช.) ระดับมัธยมศึกษา รับเด็กผู้ชายที่จบประถมศึกษาปีที่ 6 พระสงฆ์ 6 รูป สามเณร 15 รูป ครู 7 คน เด็กนักเรียน 410 คน

3.ศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง ศูนย์พุทธธรรมหนองฮ่อ ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ จัดระบบการศึกษาเป็นการศึกษานอกโรงเรียน (ก.ศ.น.) ครู 15 คน นักเรียน 53 คน เป็นเด็กผู้หญิงที่ จบการศึกษาชั้น ป.6 หรือ ม.3 มาเรียนระดับ ม.ต้น และ ม.ปลาย ระดับละ 2 ปี

กิจกรรมเด็ก

- แบ่งกลุ่มเด็กตามบ้านให้มีหน้าที่รับผิดชอบ มี 5 บ้านต่อเด็ก 16 คน
- ให้เด็กได้รับการศึกษา
- ให้วิชาชีพ เช่น เกษตร เย็บปักถักร้อย ขนมหั้ว ไฟฟ้า ทอผ้า
- ดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า
- การออกกำลังกาย เช่น เดินแอโรบิค เล่นกีฬา
- จัดทัศนศึกษา และออกค่ายพัฒนาจิต
- ออกค่ายแสดงละครชุมชน

กิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

- 1.มูลนิธิเอเชีย
- 2.กองทุนเพื่อการพัฒนาเด็กแห่งประเทศไทย
- 3.ยูนิเซฟ
- 4.สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเชียงใหม่
- 5.องค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

ประวัติของศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง

ศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง สังกัดมูลนิธิพุทธเกษตร เชียงใหม่ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2535 โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ ป้องกันการเป็นโสเภณี หรือการตกเหยี่ยวของเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และป้องกันการขายแรงงานเด็กและทารุณกรรมเด็ก ซึ่งการดำเนินงานสามารถแก้ปัญหาที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจของกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก เด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่มีพ่อแม่ติดสารเสพติด เด็กหลาย ๆ คนที่พ่อแม่ของตนเองต้องติดคุกเนื่องจากเกี่ยวข้องกับสารเสพติด เด็กหลาย ๆ คนที่พ่อแม่ของตนเองต้องติดคุกเนื่องจากเกี่ยวข้องกับสารเสพติด นอกจากนั้นเด็กและเยาวชนสตรีจำนวนไม่น้อยต้องประสบปัญหาความยากจน ไร้ และขาดโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนต่อให้สูงขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง จังหวัดเชียงใหม่

1. เพื่อเริ่มสร้างทักษะชีวิตทางด้านอาชีพต่าง ๆ ให้แก่กลุ่มเยาวชนสตรี
2. เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการแก้ปัญหาและรับมือขอต่อสังคมโดยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. เพื่อเสริมสร้างให้เยาวชนสตรีมีคุณธรรม จริยธรรมและใช้หลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนสตรีมีรายได้ระหว่างศึกษาเล่าเรียน สามารถพึ่งตนเองได้
5. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนสตรีจบการศึกษาสายสามัญชั้นต่ำสุด ชั้น ม.6

เป้าหมายของศูนย์

1. ต้องการให้กลุ่มเยาวชนสตรีจำนวน 52 คน มีทักษะทางด้านอาชีพที่สมบูรณ์
2. ต้องการให้กลุ่มเยาวชนสตรี รู้วิธีการบริหารจัดการทำงาน บริหารรายได้และกำรตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ต้องการให้กลุ่มเยาวชนสตรี มีรายได้ระหว่างการศึกษาเล่าเรียนและสามารถแบ่งเบารภาระทางครอบครัว
4. ต้องการให้กลุ่มเยาวชนสตรี มีความรู้พื้นฐานสายสามัญชั้นต่ำสุด ระดับ ม.6
5. ต้องการให้กลุ่มเยาวชนสตรีเป็นคนดีมีความรู้และห่างไกลจากยาเสพติด
6. ต้องการให้เยาวชนสตรีรู้จักป้องกันตนเองจากการถูกละเมิดตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

เด็กเหล่านี้มาอยู่ที่ศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง มูลนิธิพุทธเกษตร เชียงใหม่ ได้อย่างไร

ปีที่ 1 หรือปีแรกมูลนิธิพุทธเกษตร เชียงใหม่ ได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปเสาะแสวงหาเด็กที่มีคุณสมบัติตามที่มูลนิธิต้องการ แต่ปัจจุบันเด็กจะมาขอรับความช่วยเหลือจากมูลนิธิด้วยการพามาของบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ครูในท้องถิ่น พระภิกษุ หรือแม่ชีที่ทำงานเด็ก ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ของเด็ก ตลอดจนญาติ ๆ ที่นำเด็กมาฝากให้ทางมูลนิธิช่วยดูแลมากขึ้น นอกจากนั้นยังได้รับการส่งต่อหรือการประสานงานช่วยเหลือจากสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ (ภาครัฐ) จำนวน 3 คน

ปัญหาของเด็กที่มาขอรับบริการช่วยเหลือจากศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง

1. เป็นเด็กไม่มีพ่อแม่ จำนวน 1 คน
2. พ่อแม่ติดคุกในข้อหาสารเสพติดหรือมีสารเสพติดในครอบครอง จำนวน 3 คน
3. พ่อแม่เสียชีวิตหรือเสียชีวิตบางคน จำนวน 11 คน
4. เยาวสตรีถูกล่วงละเมิดทางเพศ จำนวน 1 คน
5. ครอบครัวยากจน จำนวน 36 คน

เด็กเหล่านี้มาจากไหน

1. เชียงใหม่	จำนวน 39 คน
2. กรุงเทพฯ ฯ	จำนวน 1 คน
3. เชียงราย	จำนวน 4 คน
4. ตาก	จำนวน 5 คน
5. ลำปาง	จำนวน 3 คน

แยกนักเรียนตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ 14 ปี	จำนวน 1 คน
กลุ่มอายุ 15 ปี	จำนวน 5 คน
กลุ่มอายุ 16 ปี	จำนวน 10 คน
กลุ่มอายุ 17 ปี	จำนวน 11 คน
กลุ่มอายุ 18 ปี	จำนวน 10 คน
กลุ่มอายุ 19 ปี	จำนวน 12 คน

กลุ่มอายุ 20 ปี	จำนวน 2 คน
กลุ่มอายุ 21 ปี	จำนวน 1 คน

ศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิง มีกระบวนการช่วยเหลือและพัฒนาเด็กและเยาวชน เยาวสตรีทั้งหมด 3 ด้าน

1. การพัฒนาด้านจิตใจ

โดยการใช้หลักพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันด้วยการสวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ และเดินจงกรม ทุกวันในตอนเช้าเวลา 05.15 น. – 6.00 น. และตอนเย็นเวลา 19.00 น. – 19.45 น. เด็กและเยาวสตรีจะได้รับการอบรมและปฏิบัติธรรมเป็นเวลา 5 วัน เพื่อจะสร้างจิตสำนึกที่ดีการมีสติสามารถลดความก้าวร้าว ลดความแข็งกระด้าง แก้ปัญหาทะเลาะเบาะแว้ง มีปัญหาการลักขโมย ลดปัญหาการเก็บกดและปัญหายาเสพติดได้

2. การพัฒนาทางด้านการศึกษา

เด็กและเยาวสตรีทุกคนอยากมีความก้าวหน้า มีอนาคตที่ดี อยากเรียนหนังสือ ศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิงจึงได้จัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวสตรี โดยใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดการเรียนการสอนในวันจันทร์-วันศุกร์ในช่วงเช้าและช่วงบ่ายจะทำการฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ วันเสาร์ช่วงเช้า จะพัฒนาศูนย์ช่วงบ่ายและวันอาทิตย์เป็นวันพักผ่อน

3. การพัฒนาทักษะวิชาชีพ

จากประสบการณ์และข้อมูลทางการศึกษาพบว่าเด็กที่จบ ม. 6 จนถึงระดับปริญญาตรี ปรากฏว่า นักเรียนและนักศึกษาจำนวนไม่น้อยตกงานพึ่งตนเองไม่ได้ ดังนั้น ทางศูนย์การศึกษาลูกผู้หญิงจึงได้กำหนดหลักสูตรทักษะชีวิตหรือทักษะอาชีพ โดยผลผลิตที่ได้จะนำไปบริโภคหรือแปรรูปและจำหน่ายเพื่อทำรายได้ให้กับกลุ่มของตนเอง งานอาชีพต่าง ๆ ได้แก่

- 3.1 การทอผ้าแบบกะเหรี่ยง
- 3.2 การปักผ้าแบบชาวเขา
- 3.3 การทำขนม
- 3.4 การทำเกษตร
- 3.5 การเพาะเห็ดชนิดต่าง ๆ
- 3.6 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- 3.7 การนวดแผนไทยและอบสมุนไพร

3.8 การประดิษฐ์ดอกไม้

แต่ละกลุ่มงานอาชีพหรืองานทักษะชีวิต มีวิทยากรมาให้ความรู้โดยไม่เสียค่าตอบแทนใด

ๆ เช่น

- กลุ่มทอผ้าแบบกะเหรี่ยง ผู้สอนคือ แม่ของเด็กและเยาวชนสตรี
- กลุ่มปักผ้า ผู้สอนคือ แม่ของเด็กและเยาวชนสตรี

ส่วนวิชาชีพอื่น ๆ ครูในศูนย์เป็นผู้สอน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและศูนย์ ซึ่งอยู่ในระดับนำภาคภูมิใจและอบอุ่นใจ

บทที่ 5 บทวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยโครงการการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการดูแลบำบัดฟื้นฟูเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวที่อยู่ในเครือข่ายบ้านพักเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของโครงการในประเด็นดังนี้คือ

1. เป็นการศึกษาถึงการมองตัวตน การให้ความหมายจากการถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัว อันแสดงถึงอัตลักษณ์ของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกรณีศึกษา
2. เป็นการศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือเด็กในเครือข่ายบ้านพักเด็ก จำนวน 5 แห่ง
3. เป็นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของบ้านพักในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัว

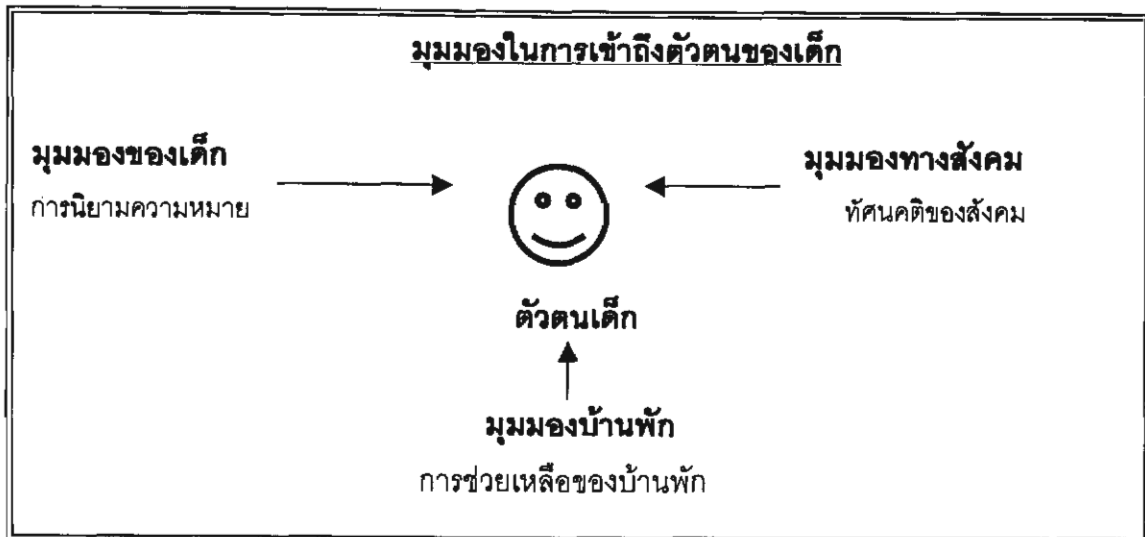
1. อัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

1.1 การเข้าถึงอัตลักษณ์ของเด็ก

จากผลการวิจัยเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ: กรณีศึกษา (ขวัญ, หญิง, ใจ, นนอช และอริสา) เด็กหญิงทั้ง 5 คน มีความเป็นมาของปัญหาที่ต่างกัน ผู้ศึกษาได้พยายามค้นหาวิธีการที่จะได้มาซึ่งตัวตนของเด็กโดยการศึกษาจากกรณีศึกษา วิธีการ และกระบวนการทำงานของเครือข่ายบ้านพักเด็ก (บ้านพักเด็กและครอบครัว, สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์, มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์, มูลนิธิศูนย์ชีวีตใหม่ และมูลนิธิพุทธเกษตร) ทั้ง 5 องค์กร จึงสามารถสรุปได้ว่าการเข้าถึงตัวตนหรืออัตลักษณ์ของเด็กทำได้โดย

- 1) การเข้าถึงมุมมองของเด็ก: กรณีศึกษา
- 2) การเข้าถึงมุมมองทางสังคมที่มีต่อเด็ก: ทศนคติของสังคมต่อเรื่องเพศ
- 3) การเข้าถึงมุมมองของเครือข่ายบ้านพักเด็ก: การช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ภาพที่ 7: มุมมองในการเข้าถึงตัวตนเด็ก

1) มุมมองของเด็ก : การนิยามความหมายจากการถูกทารุณกรรมทางเพศของกรณีศึกษา

อัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมีความแตกต่างกัน เนื่องจากปัจเจกบุคคลมีมุมมองที่หลากหลายในความเป็นตัวตนของตัวเอง และต่อบุคคลอื่น ซึ่งจากแนวคิดเรื่อง ภาพลักษณ์ (อภิญา เฟื่องฟูสกุล, เวทีเสวนางานวิจัย, 24 สิงหาคม 2547) ได้กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคล มีความหมาย 2 ส่วน อันได้แก่

1. ภาพลักษณ์ หรือคำนิยามที่คน ๆ นั้นมีต่อตนเอง
2. การฉายภาพลักษณ์ ออกมาในกระบวนการที่คน ๆ นั้นมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ในทางสังคมวิทยาเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการสวมบทบาท คือ คิดว่าตัวเองเป็นคนอื่น สามารถมีปฏิริยาทางสังคมผ่านคนที่เป็นคนสำคัญนั้นเข้ามา ซึ่งในกรณีของเด็กนั้นเด็กสามารถพัฒนาไปสู่วัยที่โตขึ้นและมีความสามารถมากขึ้นได้

เพราะฉะนั้น ตัวตนของเด็ก คือสิ่งที่เด็กสร้างขึ้นจากการที่เด็กคิดว่า คนอื่นคิดกับตัวเขา และต้องการจากตัวเขา ซึ่งเรียกว่า เป็นตัวตนที่เกิดจากความคาดหวังจากคนอื่นที่มีต่อตัวเขา และคนที่

คาดหวังจากตัวเด็กก็ไม่ได้มีคนเดียว เพราะเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับหลาย ๆ คน ซึ่งเด็กก็จะมีตัวตนข้างใน ที่ต่อรอง, เลือกลง, รับ หรือปฏิเสธ ความคาดหวังที่คนอื่นมีต่อตัวเขาได้

การให้ความหมายเกี่ยวกับตนเองนั้น มีเหตุผลในการอธิบายได้หลายประการ เช่น เกิดจากสถานการณ์ที่ตนเองประสบอยู่ บริบททางสังคม หรือกระบวนการขัดเกลาทางสังคม เป็นต้น ที่หล่อหลอมความเป็น "ตัวตน" ของคนหนึ่งคนขึ้นมา และนำไปสู่การปฏิบัติตน และพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ในสังคม รวมทั้งเมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคเข้ามาในชีวิต "ตัวตน" ก็จะเป็นผู้เลือกใช้แนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วย

ดังนั้นจึงได้มีการเปรียบเทียบ กระบวนการศึกษาเป็นช่วง ๆ คือ ก่อนถูกทารุณกรรมทางเพศ ช่วงถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ และช่วงหลังถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ทักษะชีวิตที่ กระบวนการศึกษามีต่อตัวเอง กับการแสดงออกในการจัดความสัมพันธ์กับคนอื่นเปลี่ยนไปอย่างไร อันจะเป็นการสร้างความเข้าใจต่อปัญหาของเด็กในมุมมองเบื้องต้น เพราะเด็กเป็นผู้เข้ามาใช้บริการในบ้านพัก และมีความทุกข์ต่าง ๆ จากนั้นจึงจะนำไปสู่วิธีการในการที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของเด็กต่อไปได้เมื่อพบว่าตัวตนของเด็กในแต่ละช่วงเป็นอย่างไร

กรณีศึกษาที่ 1: ขวัญ
ถูกกระทำโดยพี่ชายต่างมารดาและพ่อเลี้ยง
ปัจจุบันได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่มูลนิธิพุทธเกษตร จ.เชียงใหม่

1) ก่อนถูกทารุณกรรมทางเพศ

ขวัญมองชีวิตของเธอในช่วงก่อนที่เธอจะถูกกระทำจากพี่และพ่อของเธอว่า เธอมีปัญหามาตั้งแต่ต้น คือ **"เธอต้องการการยอมรับจากคนในครอบครัว ซึ่งพ่อและแม่ของเธอไม่ได้อยู่ร่วมกัน"** ขวัญอยู่กับแม่ตั้งแต่เกิด และไม่ทราบว่าพ่อของตนเองเป็นใคร เมื่อทราบจากตาและยายว่าพ่อคือคนที่มีฐานะเป็นนายเขยที่ได้อาศัยอยู่กับน้ำอึกครอบครัวหนึ่ง ก็รู้สึกสับสน และไม่เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับแม่ รู้สึกเสียใจว่าพ่อไม่รัก และไม่ดูแลตนเองและแม่ และไม่ยอมรับเธอเป็นลูก

ความคาดหวังที่ขวัญมีต่อครอบครัว คือ ต้องการให้พ่อรับผิดชอบและเลี้ยงดูครอบครัว แต่พ่อก็ไม่สามารถมาอยู่กับเธอและแม่ได้ อีกทั้งแม่ซึ่งเป็นความคาดหวังคนเดียวของเธอก็ไม่สามารถดูแลเธอได้อีกเช่นกัน เนื่องจากว่ามักจะมีอาการเจ็บป่วยทางร่างกายบ่อย ๆ รวมทั้งรายได้ของครอบครัวแม่ก็ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร ซึ่งได้อาศัยเงินค่าเลี้ยงดูจากครอบครัวของน้ำเป็นหลัก

2) ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ขวัญมองช่วงชีวิตที่เธอถูกกระทำทารุณกรรมโดย ถูกพี่ชายล่วงละเมิดทางเพศ (ล่วงลามทางเพศ) และถูกพ่อเลี้ยงข่มขืน ขวัญให้ความหมายกับการที่เธอถูกกระทำว่า เธอไม่สามารถที่จะต่อสู้กับใครได้ เพราะเธอถูกบังคับ และถูกพ่อเลี้ยงข่มขืนไม่ให้ออกกับใคร **"เธอกลัวและไม่อยากให้ใครต้องเดือดร้อนจึงได้ปิดกั้นเอาไว้ เป็นช่วงที่เธอร้ายของเธอ เมื่อเธอบอกใครไม่ได้เธอก็ไม่รู้ว่าจะอยู่ทำไมและคิดที่จะฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา"**

3) หลังถูกทารุณกรรมทางเพศ

ขวัญมองช่วงชีวิตหลังถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ เมื่อเรื่องถูกเปิดเผยขึ้น **“เธอรู้สึกเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รู้สึกผิดที่ทำให้ครอบครัวแตกแยก และแม่ต้องอยู่คนเดียว”**

เธอมองว่าแม่ไม่รักเธอ แต่ไปรักพ่อเลี้ยงมากกว่าเธอซึ่งเป็นลูกแท้ ๆ เธอถูกพ่อเลี้ยงกระทำแม่ก็ยังไม่สนใจเธอ

เมื่อเรื่องราวถึงตำรวจ แม่จะต้องเลิกกับพ่อเลี้ยง เธอไม่เชื่อว่าแม่จะเลิกกับพ่อเลี้ยงได้จริง ๆ อยากจะอยู่กับแม่เพียง 2 คนแต่ก็คิดว่าแม่คงทำไม่ได้เพราะได้เห็นจดหมายของพ่อเลี้ยงที่เขียนถึงแม่ในระหว่างติดคุกเธอน้อยใจที่แม่ทำเหมือนไม่รักไม่สนใจ เพราะว่าไม่เคยฝากของหรืออะไรต่างๆ ให้เลยตลอดระยะเวลาที่แยกออกมาจากบ้าน แต่แม่กลับฝากของให้กับพ่อเลี้ยงที่อยู่ในคุก

ช่วงที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่บ้านพิงใจในระยะสั้น **ขวัญรู้สึกอยากหนีปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง แต่ก็ยังคงมีญาติมาเยี่ยมซึ่งทำให้เธอคลายความเครียดลงไปได้บ้าง แต่เมื่อได้กลับบ้านเธอก็จะพบกับปัญหาเดิม ๆ** คือ แม่ซึ่งไม่เข้าใจตนเอง รวมทั้งอยากให้พ่อแท้ ๆ หันมาสนใจบ้างหลังจากที่เรื่องราวถูกเปิดเผยขึ้น เพื่อที่ตนจะได้มีครอบครัวที่สมบูรณ์ และมีคนที่คอยเป็นกำลังใจให้

ช่วงที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่มูลนิธิพุทธเกษตร ขวัญเข้ามาอยู่ในช่วงแรกจะมีอาการหวั่นวิตก เครียดและจะทานยาพาราจำนวนมาก บางครั้งหยิบมาทานเองกระทั่งหัวใจสั่น เจ้าหน้าที่เมื่อทราบจึงได้พาไปหาหมอที่ศูนย์พัฒนาการเด็กภาคเหนือที่ขวัญเคยรักษามาก่อนจากที่บ้านเวียงพิงค์ หมอที่ศูนย์พัฒนาการเด็กภาคเหนือได้ส่งขวัญไปล้างท้องที่โรงพยาบาลนครพิงค์ เนื่องจากว่าได้ทานยาเกินขนาด และนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลเมื่ออาการทางด้านร่างกายดีขึ้น ขวัญก็ได้กลับมาที่มูลนิธิพุทธเกษตร ขวัญได้เล่าให้กับเจ้าหน้าที่ฟังถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น และบอกสาเหตุของการต้องทานยาว่าถ้าตนเองไม่ทานยาก็จะนอนไม่หลับ และมีความกังวลกับเรื่องทางบ้าน มีแม่แต่ก็พึ่งพาอะไรไม่ได้เลยเจ้าหน้าที่จึงได้บอกว่า ถ้าเกิดว่าไม่ทานแล้วจะเป็นอะไรไหม ขอให้ขวัญพยายามเพราะยาที่ขวัญทานนั้นก็เป็นเพียงแค่นอนหลับ ช่วยให้ขวัญหลับแต่เมื่อขวัญตื่นขวัญก็ต้องคิดถึงเรื่องราวที่เจ็บปวดนั้นอยู่ดีเจ้าหน้าที่ขอให้ขวัญพยายาม และให้ขวัญใช้วิธีอื่นรักษาตัวเองต่อไป ซึ่งขวัญก็ได้ตกลงกับเจ้าหน้าที่และไม่ทานยานั้นอีกจากนั้นอาการของขวัญก็ดีขึ้น เจ้าหน้าที่ก็พยายามช่วยเหลือ โดยไม่ให้ขวัญอยู่คนเดียว มีเพื่อน ๆ อยู่ด้วย และให้ขวัญเข้ากลุ่มทำกิจกรรมที่ทางมูลนิธิ

**กรณีศึกษาที่ 2: หญิง
ถูกระงับโดยอาและพ่อ
เคยได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่มูลนิธิศอทไลน์
ปัจจุบันอาศัยอยู่กับสามีและลูกชายที่ จ.เชียงใหม่**

1) ก่อนถูกระงับทำทารุณกรรมทางเพศ

หญิงมองช่วงชีวิตก่อนถูกระงับทำทารุณกรรมทางเพศว่า เมื่อพ่อกับแม่หย่ากัน พ่อของเธอได้ยกเธอให้กับย่าให้เป็นผู้เลี้ยงดูเธอแทน ตั้งแต่เธออายุ 2 ขวบ หญิงได้ให้ความหมายต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัวโดยเฉพาะพ่อของเธอว่า **"เธอไม่ได้มีความผูกพันกับพ่อ เนื่องจากว่าพ่อจะไม่อยู่บ้านและออกไปหางานทำที่ต่างจังหวัด เธอก็แค่เป็นลูกเท่านั้นเอง"**

ส่วนความสัมพันธ์กับย่าของเธอนั้น ก็มักจะขัดแย้งกันอยู่เสมอ คือชอบทะเลาะ กัน เธอก็ชอบที่จะแสดงความก้าวร้าว และเถียงย่าเป็นประจำเมื่อย่าว่ากล่าวตนเอง ซึ่งเธอก็บอกว่าเธอก็เป็นวัยรุ่นคนหนึ่งก็อยากเที่ยว อยากมีเพื่อนเล่น

2) ถูกระงับทำทารุณกรรมทางเพศ

หญิงมองช่วงที่เธอถูกระงับทำทารุณกรรมทางเพศ โดยที่หญิงถูกอาลวนลามทางเพศก่อน เมื่ออายุประมาณ 9 ปีเธอพยายามบอกกับย่าว่าถูกอากระทำแต่ย่าก็ไม่เชื่อย่ามองว่าเธอเป็นเด็กโกหกชอบสร้างเรื่อง **"เธอให้ความหมายต่อการที่เธอถูกระงับว่าเธอได้บอกกับคนอื่นแล้วว่าเธอถูกทำร้าย เธอได้รับความเจ็บปวด แต่สิ่งที่เธอได้รับกลับเป็นการถูกหาว่าเธอเป็นเด็กที่หลอกลวงชอบสร้างเรื่อง สร้างปัญหาให้กับย่าอยู่เป็นประจำ"**

หลังจากนั้นหญิงถูกพ่อข่มขืน เมื่ออายุ ประมาณ 10 ขวบ โดยที่หญิงคิดว่าพ่อแสดงความรักต่อเธอ แต่เมื่อพ่อมีเพศสัมพันธ์กับ เธอ ก็จะไม่ชอบแต่ก็ขัดขืนไม่ได้ พ่อมักจะให้ของแก่เธอซึ่งเธอก็ชอบ

เธออยากได้ เธอมองชีวิตของเธอในช่วงนี้ว่า เป็นช่วงที่เธอไม่อยากที่จะอยู่บ้านเลย เธอก็เลยมักจะออกไปอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ และก็คบเพื่อน เทียวและใช้ยาเสพติด

3) หลังถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ

หญิงมองช่วงชีวิตหลังถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ หลังจากที่พักของเธอได้ถูกดำเนินคดี และศาลตัดสินให้จำคุก 23 ปี หญิงบอกว่า **“เธอไม่ได้โกรธพ่อ แต่พ่อก็ต้องเข้าคุกเนื่องจากว่าพ่อทำผิดและควรที่จะได้รับโทษซึ่งเธอก็จะไม่ไปยุ่งกับพ่ออีก เพราะเธอกับพ่อนั้นไม่ได้มีความผูกพันกันตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว”**

ช่วงที่เธอได้ใช้ยาเสพติดเป็นช่วงที่เธออยู่ในวัยรุ่น เธอคิดว่าเธอต้องการเพื่อนอยากสนุกสนานเหมือนวัยรุ่นทั่วไป

ช่วงที่เธอขายบริการทางเพศ เธอได้มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคน เธอคิดว่าจะได้หาเงินมาเลี้ยงตัวเอง การมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้เสียหายอะไรเธอป้องกันตัวเองทุกครั้ง เช่น การใช้ถุงยางอนามัย

ปัจจุบันหญิงได้แต่งงาน เธอมองชีวิตในช่วงนี้ว่าเธอรักผู้ชายคนนี้ (สามี) เมื่อตัดสินใจที่จะแต่งงานกับผู้ชายคนนี้แล้วเธอก็ไม่ได้มีใครอีก สามีของเธอรู้เรื่องราวของเธอว่าเธอถูกกระทำแต่ก็รับได้ไม่ได้ว่าอะไรและยอมรับเธอได้

ขณะนี้หญิงมีบุตรชาย 1 คน (อายุ 8 เดือน) เธอรักลูกมากแม่สามีก็มักจะชอบแย่งลูกเธอไปดูแล แต่ก็ยังคงมีปัญหาอยู่เนื่องจากเธอและสามีของเธอก็จะมีการทะเลาะกันอยู่เป็นประจำ เวลาโมโหก็จะใช้ความรุนแรง ทุบตี ซึ่งเธอก็จะโต้ตอบทุกครั้ง เธอจะไม่ยอมเป็นฝ่ายถูกกระทำฝ่ายเดียว

กรณีศึกษาที่ 3: โจ้
ถูกกระทำโดยพ่อ แม่และพี่สาว
ปัจจุบันได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ จ.เชียงใหม่

1) ก่อนถูกทารุณกรรมทางเพศ

โจ้ มองช่วงชีวิตของเธอก่อนที่จะถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศว่า เธอเป็นลูกเลี้ยงที่ถูกซื้อมาจากพ่อแม่ที่แท้จริง เมื่อเธออยู่อาศัยกับพ่อแม่เลี้ยงแม่เลี้ยงที่บ้าน **“เธอก็อยากรู้ว่าใครเป็นพ่อแม่ที่แท้จริง และอยากจะไปหา อยากทดแทนบุญคุณ”**

ครอบครัวของเธอก็เหมือนกับคนในหมู่บ้านทั่วไป พ่อและแม่ของเธอติดยาเสพติด ซึ่งเธอก็ไม่ชอบให้พ่อกับแม่เสพ แต่เธอก็ทำอะไรไม่ได้เพราะเธอยังเป็นเด็กก็ต้องเชื่อฟังพ่อแม่

2) ถูกทารุณกรรมทางเพศ

โจ้ มองช่วงชีวิตของเธอในช่วงที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ โดยที่เธอไม่อยากจะเปิดเผยมากนัก เธอให้ความหมายกับการที่พ่อแม่เลี้ยงกระทำกับเธอในลักษณะฉวนลามทางเพศ **“เธอรู้สึกกลัวพ่อแม่เลี้ยง ไม่อยากอยู่ที่บ้านร่วมกับพ่อแม่เลี้ยง จึงได้หนีออกจากบ้านไปอยู่กับญาติ และเพื่อนบ้าน”**

ช่วงที่เธอถูกแม่เลี้ยง และพี่สาวพาไปขายบริการทางเพศ ซึ่งตอนแรกไม่ทราบว่าแม่ และพี่สาวจะพาไปขายบริการ แต่เมื่อมารู้ (พาไปขายบริการ) ภายหลังจากที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และถูกกักขังอยู่ในสถานบริการ ก็รู้สึกเสียใจ แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ เพราะยังคงรักแม่และพี่อยู่เหมือนเดิม เธอคิดว่าแม่เลี้ยงและพี่สาวมีบุญคุณกับเธอ เลี้ยงดูเธอมาตั้งแต่แม่จะเป็นลูกเลี้ยงแต่แม่ก็ให้ความรักกับเธอ

3) หลังถูกทารุณกรรมทางเพศ

ใจ้ มองช่วงชีวิตของการได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่ศูนย์ชีวิตใหม่ โดยที่เธอเปิดเผยตนเองว่า เธอเป็นชาวเขาเผ่าอาข่า ไม่ใช่เมียน ที่เธอไม่ยอมบอกกับเจ้าหน้าที่เพราะก็ยังไม่รู้ว่าตัวเองนั้นมีความเป็นมาอย่างไร อยากที่จะค้นหาว่าตัวเองนั้นเป็นใครกันแน่ เกี่ยวกับพ่อแม่ที่แท้จริง อยากมีคนอื่นมาเป็นเพื่อน เป็นพวกของตน ถ้าหากว่ามีพ่อแม่ที่แท้จริงก็จะได้ไปอยู่ด้วย

รู้สึกว่ามันเองไม่อยากเรียนแล้ว เพราะได้พยายามเรียนแต่ก็ทำไม่ได้อยู่เรื่อยเพราะผลการเรียนไม่ดี อยากกลับบ้านไปหาแม่เลี้ยงและช่วยพี่สาวทำงาน (ขายของ) แต่ว่าจะไม่กลับไปขายบริการอีก เนื่องจากว่า “เธอกลัวและผ่านเรื่องเหล่านี้มาแล้วไม่อยากกลับไปเจ็บปวดอีก”

กรณีศึกษาที่ 4: หน่อชี่

ถูกกระทำจากพ่อ

เคยได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่บ้านพักเด็กและครอบครัว (บ้านพิงใจ)

ปัจจุบันได้กลับบ้านและอาศัยอยู่กับแม่และน้องสาวที่ จ.ลำพูน

1) ก่อนถูกทารุณกรรมทางเพศ

ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์เลวร้ายขึ้นกับตัวของหน่อชี่ เธอบอกว่าเธอก็เป็นเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่มีหน้าที่การเรียนหนังสือและช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานบ้าน **ชีวิตของเธอก็มีความสุขดี** เธอกล่าวว่าเธอสนิทสนมกับญาติทางฝ่ายแม่ทุกคนเพราะมีบ้านอยู่บริเวณเดียว เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า**ทัศนคติที่มีต่อตัวเองช่วงนั้นเธอก็เป็นเด็กทั่วไป** ชีวิตของเธอไม่มีอะไรแตกต่างกับเพื่อนคนอื่น ๆ

2) ถูกทารุณกรรมทางเพศ

เมื่อหน่อชิตถูกข่มขืน เธอไม่รู้ว่าสิ่งที่พ่อทำกับเธอนั้นเป็นสิ่งที่ผิด หรือร้ายแรงแต่อย่างใด แต่เมื่อเธอถูกพ่อกระทำ "เธอรู้สึกถึงความเจ็บปวดทั้งร่างกาย และจิตใจ กลัว ต่อสู้ไม่ได้ ไม่มีใครช่วยได้ร้องให้คนช่วยแล้วแต่ไม่มีใครอยู่ในบ้านเลยจึงได้จำยอมปกปิดเรื่องราวที่เกิดขึ้นเอาไว้ เพราะถูกพ่อข่มขู่ ว่าจะไม่ให้เรียนหนังสือ ไม่กล้าบอกใคร หน่อชิตอยู่รวมบ้านกับพ่อซึ่งเป็นผู้กระทำตนเอง"

เมื่อเธอรู้ว่าตั้งครรภ์จากหมอ เธอรู้สึกได้ถึง การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของเธอ เธอต้องเก็บงาน ความลับอยู่ตลอดเวลา เธอเกิดความเกรงกลัวว่าความลับนั้นจะถูกเปิดเผย เธอกลัวว่าแม่ของเธอจะรู้เรื่องและไม่สบายใจ และเกิดปัญหาขึ้นกับพ่อและตัวเธอ รวมทั้งครอบครัวที่เคยสงบสุขก็จะเปลี่ยนไป ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการเกิดปัญหา และเพื่อความกตัญญูต่อพ่อ เธอจึงได้รักษาความลับเรื่อง ที่เธอถูกกระทำเอาไว้

3) หลังถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ

ช่วงที่หน่อชิตได้เข้ามาอยู่ที่บ้านพึงใจช่วงแรก ๆ เธอจะไม่เปิดเผยตัวเองมากนัก และจะเงียบ ไม่ค่อยพูดคุยกับใคร เพราะเธอคิดว่าสิ่งที่เธอได้รับนั้นเป็นเรื่องที่ร้ายแรงกับตัวเธอมาก จากการที่ไม่สามารถอยู่ที่บ้านได้ต้องออกมาอยู่ที่บ้านพัก เธอบอกว่าเธอก็จะร้องไห้ทุกวันเพราะ "ครอบครัวของเธอต้องแตกแยก"

หลังจากนั้นหน่อชิตได้สอบถามคำตาม พรบ.ป.วิอาญา เธอมีความรู้สึกไม่มั่นใจ และยืนยันกับศาลว่าถูกข่มขืนเพียงครั้งเดียวเท่านั้น เนื่องจากว่า เธอรู้สึกถึงความขัดแย้งที่จะต้องให้พ่อของเธอ นั้นติดคุก และได้รับโทษ เพราะพ่อก็มีบุญคุณกับเธอ

เมื่อบ้านพักให้ความช่วยเหลือเธอในเบื้องต้นและแม่ต้องการให้เธอกลับไปอยู่บ้านตามเดิม แต่ปรากฏว่าเธอไม่สามารถกลับไปได้ ในตอนแรกเธอรู้สึกดีใจมากที่จะได้กลับบ้าน แต่เมื่อกลับไป ก็พบว่าความหวังได้พังทลายลง เมื่อเธอไม่ได้รับการยอมรับให้กลับสู่ชุมชน เธอไม่สามารถเข้าหมู่บ้านได้ เธอมองชีวิตในช่วงนี้ว่าเป็นช่วงแห่งความทุกข์ เธอกลับบ้านไม่ได้ รวมทั้งโรงเรียนที่เธอเคยเรียนอยู่ ก็ไม่ให้เธอเข้าเรียนพากันรังเกียจ

กรณีศึกษาที่ 5: อริสา
ถูกระงับโดย ตา ลุง น้ำชาย พระสงฆ์ และเพื่อนบ้าน
ปัจจุบันได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์

ในกรณีของอริสา จะไม่ค่อยได้เห็นมุมมอง หรือทัศนคติจากตัวของเธอได้มากนักเนื่องจากว่า เธอเป็นเด็กที่อายุน้อยที่สุด (7 ปี) และถูกระงับมาตั้งแต่ยังเด็ก (ประมาณ 3 ปี) แต่จะสังเกตได้จากการที่เธอแสดงออกโดยมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เช่น เพื่อนในบ้านพัก และเจ้าหน้าที่บ้านพักที่ดูแลเธออยู่

1) ก่อนถูกระงับทำทารุณกรรมทางเพศ

อริสาอาศัยอยู่กับพ่อแม่ตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุประมาณ 8 เดือน พ่อและแม่ของอริสาป่วยเป็นโรคเอดส์ แม่ของเธอเป็นหญิงขายบริการทางเพศ จนกระทั่งพ่อได้เสียชีวิตลงเธอก็ได้อยู่ในความดูแลของป้า เธอไม่ได้รับการเอาใจใส่เลี้ยงดูจากครอบครัวเหมือนกับเด็กทั่วไป **“เธอจึงไม่พูดถึงครอบครัวเดิมของเธอโดยเฉพาะแม่”**

2) ถูกระงับทำทารุณกรรมทางเพศ

อริสาถูกระงับทำทารุณกรรมทางเพศจาก ลุง, ตา, ยายเลี้ยง, ญาติ, เพื่อนเล่นในระแวกบ้านเดียวกัน และพระสงฆ์ภายในหมู่บ้าน **อริสาไม่ได้บอกเรื่องราวที่เธอถูกระงับให้ใครทราบนอกจากพี่สาว (ญาติที่เป็นผู้ถูกระงับด้วยอีกคนหนึ่ง)**

หลังจากนั้นเรื่องราวถูกเปิดเผย เธอเล่าเรื่องการถูกระงับให้กับเจ้าหน้าที่มูลนิธิรักษ์ไทยฟัง จากนั้นเจ้าหน้าที่จึงได้แจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำตามที่อริสาได้บอกเล่า อริสามีการเจ็บป่วยทางด้านร่างกายอวัยวะเพศมีรอยฉีกขาด ช่องคลอดเป็นรูกว้าง จากผลการตรวจของแพทย์ที่โรงพยาบาล

3) หลังถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ

อริสาได้รับการดูแลจากสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์โดยมูลนิธิรักไทยเป็นผู้ประสานงานมายังสถานสงเคราะห์ เนื่องจากว่า อริสาไม่สามารถกลับไปอยู่ชุมชนเดิมได้ มีความเสี่ยงต่อการถูกกระทำซ้ำ และครอบครัวของเธอเองก็ไม่สามารถเลี้ยงดูเธอได้

แม่ของเธอไม่ยอมรับเธอ เนื่องจากว่า ไม่อยากให้พ่อ (ตาของอริสา) ต้องติดคุก ซึ่งเธอเป็นลูก อริสารู้สึกต่อต้านแม่ของตัวเองที่ไม่รักเธอ และเธอไม่สามารถกลับไปอยู่กับแม่ได้

ส่วนผู้กระทำที่มีความสำคัญกับเธอคือ ตา เธอรู้สึกสงสารตา ถ้าหากว่าเธอขึ้นให้การต่อชั้นศาลตาก็จะต้องติดคุกซึ่งหมายถึงว่าเธอจะไม่มีใครที่จะกลับไปอยู่ด้วย ถึงแม้ว่าเธอจะเป็นผู้กระทำเธอก็ตามอนาคต ครอบครัวและญาติไม่มีใครสามารถดูแลเธอได้ ซึ่งญาติแต่ละคนก็ประสบกับปัญหาต่างๆ เช่น ป้า (พี่สาวของพ่อ) ได้ป่วยเป็นโรคเอดส์ ครอบครัวของน้ามีฐานะยากจน และลูกสาว (พี่สาวของอริสา) ถูกกระทำเหมือนกัน

จากกรณีศึกษาทั้ง 5 คน คือ ขวัญ, หญิง, หน่อชี่, ใจ และอริสา เด็กหญิง ทั้ง 5 คน เป็นเด็กหญิงที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัว การนิยามความหมายของการถูกกระทำทางเพศในปัจจุบันของเธอ พวกเธอได้ผ่านประสบการณ์ของการได้รับความเจ็บปวดในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ซึ่งในช่วงที่ถูกกระทำกรณีศึกษาทั้ง 5 ไม่สามารถที่จะต่อสู้ และขัดขืนต่อผู้กระทำได้ จึงได้จำยอมและถูกกระทำเรื่อยมา เช่น ขวัญ ซึ่งเป็นเด็กที่ถูกกระทำจากพี่และพ่อเลี้ยง เธอได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ เป็นคนเก็บกด และทนอยู่กับพ่อเลี้ยงภายในบ้านเดียวกัน ถูกกระทำระยะเวลายาวนานถึง 9 ปี คนในบ้านโดยเฉพาะแม่ต่างก็ไม่ได้รู้เรื่องราวที่เธอถูกกระทำ

ตารางที่ 2: สรุปการนิยามความหมายของเด็ก

ชื่อ(นามสมมุติ)	ก่อนถูกระทำ	ถูกระทำ	หลังถูกระทำ
ขวัญ	ต้องการการยอมรับจากครอบครัว , สับสนในความสัมพันธ์ของครอบครัว	กลัว , เก็บกด , เครียด , ซ้ำร้ายตาย	เก็บกดเรื่องเพศ , ไม่แสดงออก , ครอบครัวไม่สามารถปกป้องได้
หญิง	ก้าวร้าว, ชอบแสดงออก , ครอบครัวแตกแยก	ต่อสู้, ปกป้องตนเองแต่ไม่สำเร็จคนในครอบครัวไม่เชื่อ , ได้รับของตอบแทน	พัฒนาเป็นผู้กระทำ , เสพยาเสพติด , ขายบริการทางเพศ , สร้างครอบครัวใหม่มีความรุนแรงในครอบครัว
ใจ	สับสนในประวัติความเป็นมาของตัวเองเนื่องจากถูกขาย	หลีกเลี่ยงจากพ่อเลี้ยง , ยินยอมขายบริการทางเพศ	ไม่เปิดเผยตนเอง , ครอบครัวไม่สามารถปกป้องได้
หน่อธิ	ไม่รู้สึกแตกต่างจากเด็กคนอื่น	กลัว, ต่อสู้ไม่ได้, ถูกข่มขู่ , ได้รับของตอบแทน	ชุมชนไม่ยอมรับ , ตั้งครรภ์
อริสา	ถูกปล่อยปละละเลย อยู่ในครอบครัวที่เสี่ยง	ทำตามสิ่งที่ผู้กระทำบอก เป็นการแสดงความรักต่อผู้กระทำ , ได้รับของตอบแทน	แสดงออกเรื่องเพศ , พัฒนาเป็นผู้กระทำ

จากการมองตัวเองของกรณีศึกษาดังกล่าว เป็นการเข้าใจในตัวเด็กถึงความเป็นตัวตนของกรณีศึกษาที่ถูกหล่อหลอมขึ้นจากมุมมองของตัวเด็กที่ถูกกระทำเท่านั้นเด็กบางคนพร้อมที่จะสู้และเผชิญกับปัญหา แต่ถ้าหากว่าผู้ในทางที่ผิดก็อาจจะทำให้เด็กสู้ไม่สำเร็จ เพราะว่าจะต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วยเมื่อกลับออกไปจากบ้านพัก (สรรพสิทธิ์ คุ่มพ์ประพันธ์, เวทีเสวนางานวิจัย วัน

ที่ 24 สิงหาคม 2547) เช่น กรณีของขวัญตัวเองพร้อมที่จะสู้แต่พอลืมบ้านเจอสภาพแวดล้อม แม่และญาติไม่สามารถปกป้องดูแลเธอได้

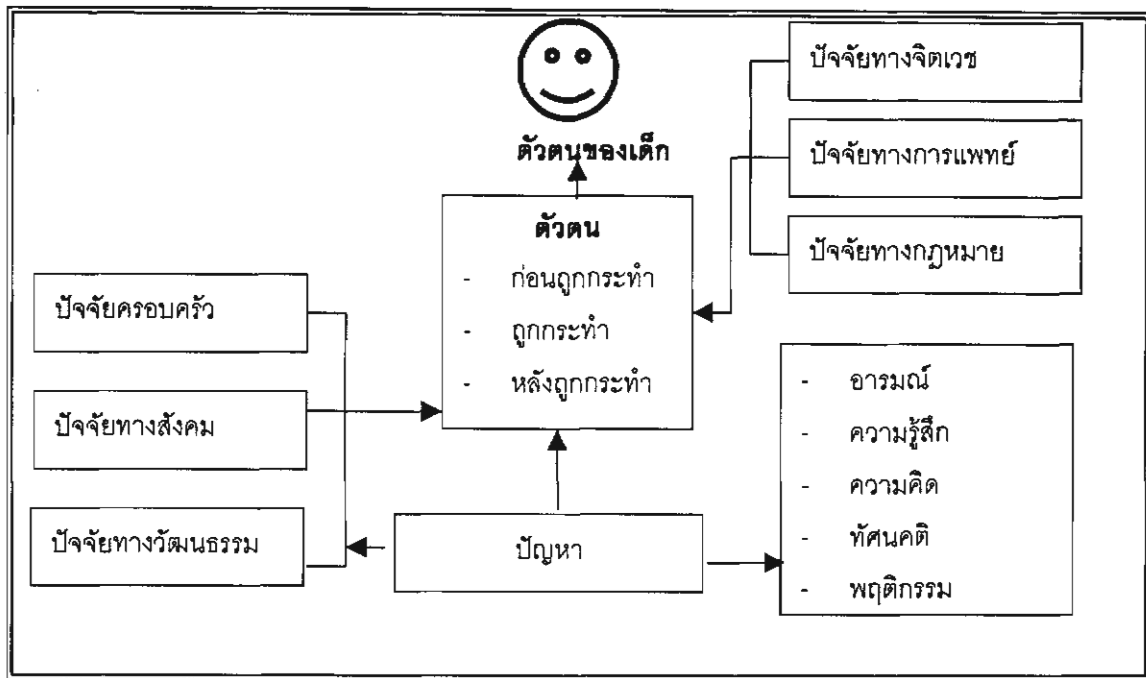
ดังนั้นจึงจะต้องมีการแก้ไขปัญหให้กับเด็กและครอบครัวโดยการที่จะต้องมีการเข้าถึงอัตลักษณ์ของเด็ก โดยมีแนวทาง คือ

2) มุมมองเครือข่ายบ้านพักเด็ก: การช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

การให้ความช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวของเครือข่ายบ้านพักเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 แห่ง อันได้แก่ บ้านพักเด็กและครอบครัว (บ้านพิงใจ), สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์, มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์, มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ และมูลนิธิพุทธเกษตร ได้มีรูปแบบในการช่วยเหลือเด็กในระดับปัจเจกบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือจากบ้านพัก ต่างก็มี "ตัวตน" ที่แตกต่างกันไป บ้านพักใช้วิธีการโดยการสังเกตจากการแสดงออกของเด็ก เช่น การพูด การเขียน การวาดภาพ การแสดงสีหน้า ท่าทาง พฤติกรรม เช่น ในกรณีของขวัญได้บรรยายความรู้ของตนเองโดยการเขียน ส่วนอริสาจะแสดงตัวตนความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาพเขียน เป็นต้น

ตัวตนของเด็กที่ถูกกระทำจะเผชิญปัญหาที่แตกต่างกันไป ไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัวแต่จะปรากฏให้เห็นและเปลี่ยนแปลงในการปฏิสัมพันธ์ไปตามรูปแบบต่าง ๆ และตามบริบททางสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ดังนั้นการเข้าถึงตัวตนของเด็กจึงต้องศึกษาถึงปัจจัยที่แวดล้อมตัวเด็ก อันได้แก่ ครอบครัว สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยภายในจิตวิทยาข้อเท็จจริงของการถูกกระทำ และสาเหตุแห่งการถูกกระทำด้วยจึงจะแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของเด็กได้อย่างถูกต้อง

ภาพที่ 8: ตัวตนของเด็ก

2.1) การเข้าถึงอัตลักษณ์เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

(1) ระยะก่อนถูกทารุณกรรมทางเพศ

การเข้าถึงเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในระยะก่อนที่เด็กจะถูกทารุณกรรมทางเพศ หรือตัวตนของเด็กก่อนที่จะถูกกระทำ เป็นการค้นหาข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก และสาเหตุที่ก่อให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก โดยมีปัจจัยที่สำคัญดังนี้ คือ

(1.1) ปัจจัยของเด็ก

คือ ประวัติของเด็ก, บุคลิกภาพ, สถิติปัญญา, พฤติกรรม, ทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งจากผลการศึกษาเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศส่วนใหญ่จะมีประวัติความเป็นมาของแต่ละ

คนแตกต่างกันไป สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการที่เด็กตกเป็นผู้ถูกกระทำจากตัวเด็กนั้น เด็กมีลักษณะดังต่อไปนี้เช่น

- เด็กที่มีอารมณ์เป็นเด็กเลี้ยงยาก (Difficult temperament) เด็กจะหงุดหงิดร้องไห้บ่อย นอนหลับยาก เวลาร้องไห้ปลอบโยนได้ยาก ทำให้มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก ยกตัวอย่างเช่น กรณีอริสา เธอถูกกระทำในช่วงอายุ 2-3 ปี ซึ่งเด็กในช่วงอายุนี้อยู่ช่วยตัวเองไม่ได้ต้องพึ่งพาผู้อื่น (แพทย์หญิง เบญจพร ปัญญาวยง, 2543) เมื่อเธอร้องไห้ตาและยายเลี้ยงก็มักจะทุบตีเธอเพราะไม่เข้าใจถึงอารมณ์ของเธอ เป็นต้น
- เด็กที่เฉื่อยชา (Passive) เชื่องช้าไม่ตอบสนองทางอารมณ์ต่อพ่อแม่
- เป็นเด็กที่ขี้นมมาก ไม่อยู่นิ่ง ชอบรื้อค้น
- เป็นเด็กที่มีความผิดปกติทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น ความพิการทางร่างกาย พัฒนาการช้า ปัญญาอ่อน

(1.2) ปัจจัยครอบครัว

คือ การเลี้ยงดู ประวัติครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลในครอบครัว ซึ่งจากกรณีศึกษาทั้ง 5 ราย มีประวัติครอบครัว และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมากในการที่ทำให้เด็กตกเป็นผู้ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ ทั้งนี้เนื่องมาจากบุคคลภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่มีความซับซ้อนกันเกิดจากพ่อแม่ผู้ปกครอง เช่นชีวิตครอบครัวไม่ราบรื่นเกิดการหย่าร้างกัน ในกรณีของขวัญและหญิง เป็นต้น

(1.3) ปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรม

คือ โครงสร้างทางสังคม ชุมชน ประวัติความเป็นมาของชุมชน ซึ่งมีอิทธิพลต่อตัวเด็กและครอบครัว ด้วยเช่นกัน จากผลการศึกษาพบว่า บุคคลภายในชุมชนได้มีการกระทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็กด้วย คือ พระสงฆ์ และเพื่อนบ้านของกรณีอริสา เป็นต้น

(2) ระยะที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ : ระยะวิกฤต

ช่วงระยะเวลาที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ จากผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่กรณีศึกษาจะถูกกระทำเป็นระยะเวลายาวนานส่งผลให้ตัวตนของเด็กได้รับผลกระทบ ซึ่งจะมีลักษณะอาการเริ่มแรกที่น่าปรากฏ คือ

(2.1) ลักษณะอาการทางร่างกาย เช่น ความเจ็บป่วยจากการที่เด็กถูกกระทำ ในกรณีของอริสาจะถูกทำร้ายโดยการถูกตีจากตาและยายเลี้ยงทำให้แพทย์เห็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก เมื่อตรวจวินิจัยแล้วจึงพบว่าอริสาถูกล่วงเกินทางเพศ มีแผลที่อวัยวะเพศฉีกขาด เป็นต้น

(2.2) ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของเด็กต่อการถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ กลุ่มอาการทางจิตที่มีผลกระทบต่อบุคลิกภาพของเด็กที่เรียกว่า Post-traumatic Stress Disorder (PTSD) และ Flashback เช่น กรณีของขวัญ

(2.3) การเปิดเผย/ไม่เปิดเผย เรื่องราวการถูกทารุณกรรมทางเพศ ในระยะนี้เด็กส่วนใหญ่มักจะปกปิดเรื่องราวที่ตนเองถูกกระทำเนื่องจากผู้กระทำยังอยู่กับตัวเด็ก และเด็กอาจจะถูกข่มขู่ หรือผู้กระทำมีของเป็นรางวัลตอบแทนให้กับเด็ก ในกรณีศึกษาพบว่า เด็กทั้ง 5 จะถูกข่มขู่จากผู้กระทำว่าห้ามบอกใคร เด็กจึงไม่กล้าที่จะเปิดเผยเรื่องราวได้ เช่น กรณีของขวัญได้ปกปิดเรื่องราวการถูกกระทำไว้นานตั้งแต่อายุ 5 ปี ถึง 14 ปี นาน 9 ปี เป็นต้น

(3) ระยะหลังถูกทารุณกรรมทางเพศ

ระยะหลังจากที่เด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก ซึ่งทำให้ตัวตนของเด็กเกิดความเปลี่ยนแปลง เด็กจะมีพัฒนาการความสามารถ เลือกรับ หรือปฏิเสธ และการปรับตัวเข้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กได้เผชิญอยู่จากประสบการณ์ที่ผ่านมา และความต่อเนื่องจากผลกระทบที่เด็กได้รับในระยะวิกฤติ ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า เส้นทางของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศมีการเปลี่ยนแปลงไปดังนี้ คือ

(3.1) การเปลี่ยนแปลงตัวตนของเด็ก

• ทางอารมณ์ เก็บกด เครียด หวาดวิตก

หลังจากที่เด็กผ่านช่วงวิกฤติอันเป็นสถานการณ์ความรุนแรงที่เด็กได้รับ เช่น การถูกข่มขืน เด็กจะมีความเครียด หวาดวิตกมาก ยากที่จะลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่นในกรณีศึกษาทั้ง 5 ราย จะพบว่า เด็กที่ได้รับความรุนแรงจากลักษณะของการกระทำ และระยะเวลาที่ยาวนาน ทำให้เด็กได้มีอารมณ์ที่รุนแรง เก็บกด เครียด และหวาดวิตกมาก กรณีของเด็กทั้ง 5 มีความรู้สึกนี้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะขวัญที่ต้องยอมรับสภาพการถูกละเมิดทางเพศจากบิดาเลี้ยงอย่างเก็บกด ปกปิด ไว้ เพราะบิดาเลี้ยงขู่ว่าจะฆ่าแม่ของเธอ และเธอจะทำให้แม่เดือดร้อน หรือหญิงและหนีอีกเช่นเดียวกัน ฉะนั้นจึงเป็นผลให้เด็กเหล่านี้ถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพราะไม่กล้าบอกใครและไม่มีใครเชื่อ

• ความรู้สึกผิด หรือ Guilty

ความรู้สึกผิดคือ การที่เด็กมองตนเองว่าเป็นผู้ที่ทำให้คนอื่น ๆ เดือดร้อน และโทษตนเอง ในกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศจากกรณีศึกษาทั้ง 5 ราย จะพบว่า เด็กส่วนใหญ่จะรู้สึกผิดในเรื่องของระบบคุณค่าที่ผูกติดอยู่ในสังคม ในเรื่องของความกตัญญูที่ปลูกฝังให้คนได้แสดงต่อผู้มีพระคุณซึ่งก็คือบุคคลในครอบครัวเครือญาติ ทั้งนี้เนื่องจากว่า บุคคลภายในครอบครัวนั้นได้ให้ความเลี้ยงดูและขัดเกลาเด็ก

ดังนั้นการที่เด็กได้เปิดเผยเรื่องราวที่เธอถูกกระทำให้กับบุคคลอื่น ๆ ให้ได้ทราบนั้นถือได้ว่าเป็นการไม่กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และแสดงว่าไม่รักผู้กระทำซึ่งเป็นบุคคลในเครือญาติ

ความรู้สึกผิดนี้จะป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กไม่เปิดเผยเรื่องราวการถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศได้ง่ายนัก โดยเฉพาะกับผู้กระทำซึ่งเป็นบุคคลภายในครอบครัว เนื่องจากต้องการปกป้องคนที่ตนเองรักพร้อมทั้งแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ถึงแม้ว่าผู้มีพระคุณคนนั้นจะเป็นผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็กก็ตาม

จากกรณีศึกษาทั้ง 5 คน มีความรู้สึกผิดที่ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับความลับสนของแต่ละคน บางคนมีมาก และบางคนมีน้อย ยกตัวอย่างเช่น

กรณีของ **"ขวัญ"** ที่ถูกพี่ชาย และพ่อเลี้ยงข่มขืน เธอจะมีความรู้สึกผิดต่อตนเองอย่างมาก ทั้งนี้เพราะพี่ชายและพ่อเลี้ยงต่างก็มีบุญคุณกับเธอ โดยเฉพาะพ่อเลี้ยงที่เป็นผู้สร้างความรู้สึกให้เธอได้มีความอบอุ่นเป็นตัวแทนพ่อจริง ๆ ของเธอ เมื่อพ่อเลี้ยงถูกจับกุมและติดคุกขวัญพยายามที่จะทำร้ายตัวเองเพราะไม่มีใครที่จะเลี้ยงดูเธอและแม่อีก ถ้าพึ่งแม่ตัวคนเดียวก็ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และแม่ก็รักพ่อเลี้ยงมาก ดังนั้นเธอจึงโทษตัวเองว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ครอบครัวต้องแตกแยกไปอยู่คนละที่ ส่วนตัวเธอก็จะต้องมาอยู่ที่บ้านพัก เป็นต้น

แต่เมื่อเปรียบเทียบกับ กรณีของหน่อขี้ที่ถูกพ่อข่มขืน จนกระทั่งเธอได้ตั้งครรภ์ หน่อขี้ก็มีความรู้สึกผิด ที่ทำให้ครอบครัวต้องแตกแยก แต่เธอก็ไม่คิดที่จะทำร้ายตัวเอง แต่รู้สึกผิดกับแม่ที่ตนเองนั้นไปมีความสัมพันธ์กับพ่อ และเมื่อนอนหลับก็จะฝันร้าย ฝันว่าตัวเองนั้นถูกแม่ตีเมื่อแม่รู้ความจริงว่าตนเองมีเพศสัมพันธ์กับพ่อ เป็นต้น

กรณีอิริสา ก็มีความรู้สึกผิด ที่เมื่อเธอขึ้นให้ปากคำต่อศาล เธอได้พูดกับเจ้าหน้าที่ของบ้านพัก เมื่อเห็นภาพตาถูกล้ามโซ่ เธอรู้สึกสงสาร และตั้งคำถามกับเจ้าหน้าที่ว่า "ถ้าหนูบอกว่าตาทำหนู ตาก็จะต้องติดคุกนะสิ"

• การพัฒนาจากผู้ถูกกระทำเป็นผู้กระทำ

เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศบางคนพัฒนาตัวตนกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมทางเพศในลักษณะเป็นผู้กระทำ ซึ่งจากลักษณะพัฒนาการดังกล่าวเป็นผลเชื่อมโยงให้เกิดผลกระทบสังคมต่าง ๆ ตามมาได้

จากกรณีศึกษาทั้ง 5 ราย มีการแสดงออกในเรื่องเพศ มีพลังทางเพศ หรือ Sexual force ที่ชัดเจน โดยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลอื่น ๆ เด็กมีมุมมองเรื่องเพศที่เบี่ยงเบนไปจากสังคมที่คาดหวังไว้ว่าจะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ดังนี้คือ

ก. มีพฤติกรรมเลียนแบบในเรื่องเพศ

การมีพฤติกรรมเลียนแบบในเรื่องเพศ คือ การพัฒนาการทางเพศไม่สอดคล้องกับวุฒิภาวะ เช่น เด็กที่แสดงพฤติกรรมทางเพศตั้งแต่อายุน้อยต่ำกว่าวัยเจริญพันธุ์ซึ่งยังไม่มีฮอร์โมนทางเพศ แสดงว่าเด็กเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน (สรรพสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์, เวทีเสวนางานวิจัยฯ วันที่ 24 สิงหาคม 2547) เช่นในกรณีของ “อริสา” เธอได้พัฒนาเป็นผู้กระทำด้วยเช่นกัน แต่มุมมองเรื่องเพศของเธอยังไม่มีความชัดเจนนัก เพราะเธอยังอายุเพียง 7 ปี แต่จะสังเกตได้ในพฤติกรรมที่เธอแสดงออกกับบุคคลรอบข้าง ขณะที่เธออยู่ในบ้านพักเด็ก (สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์) ก็จะพบว่าเธอแสดงพฤติกรรมการร่วมเพศกับเด็กชาย ซึ่งนอนในห้องพักเดียวกัน จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ได้พบเห็นและแยกตัวเธอออกมาไม่ให้อยู่ร่วมกัน จากการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวของอริสา เป็นผลมาจากการที่เธอได้ถูกกระทำมาจากบุคคลหลาย ๆ คน จนทำให้เธอเกิดการเรียนรู้ที่จะแสดงความรัก แสดงความเป็นเพื่อนกับทุกคนโดยการแสดงออกทางเพศอย่างที่เราถูกกระทำมาก่อน

ข. เข้าสู่อุตสาหกรรมค้าประเวณีหรือถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของ “หญิง” หญิงได้พัฒนามาเป็นผู้กระทำ โดยหลังจากที่อาและพ่อได้กระทำทารุณกรรมทางเพศกับเธอแล้ว เธอก็ได้ไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนชาย และขายบริการทางเพศ ซึ่ง Sex สำหรับเธอนั้น เธอได้มองว่า จากการที่เธอตัดสินใจไปมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นนั้นเธอก็คิดที่จะประจบตัวเอง แต่ไม่ได้ประจบคนรอบข้าง เมื่อเธอขายบริการเธอก็ได้เงิน และเธอก็รู้จักที่จะป้องกันตนเอง ดังนั้นทำให้หญิงมีประสบการณ์ทางเพศและค่านิยมทางเพศที่ผิด

ดังนั้น การที่จะเข้าไปช่วยเหลือเด็กได้ก็จำเป็นที่จะต้องเข้าใจทัศนคติของคนภายในสังคมต่อปัญหาเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศด้วย พร้อมทั้งการจัดการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้กับเด็ก จึงจะเป็นการแก้ไขปัญหที่ไม่คำนึงถึงเรื่องส่วนบุคคลซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างของตัวตนของเด็ก การที่เด็กคิดว่าตัวเองแตกต่างจากคนอื่นคือการที่คิดว่าตัวเองผิดปกติซึ่งทำให้เด็กเกิดการไม่ยอมรับตัวเองและไม่กล้าเผชิญปัญหาเมื่อออกไปอยู่ข้างนอกบ้านพัก

จากการถูกกระทำและพัฒนามาเป็นผู้กระทำดังกล่าวเป็นตัวอย่างหลอมความเป็น “ตัวตน” ของเด็ก ดังนั้น ประเด็นที่น่าสนใจต่อความเป็น “ตัวตน” ของเด็กหลังจากที่พวกเขาถูกกระทำทางเพศ

มาแล้ว ผลยังมีต่อในระยะยาว คือมีผลต่อความเป็นอยู่ของพวกเธอและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหลังการได้รับความช่วยเหลือจากบ้านพัก ซึ่ง พบว่า มีมุมมองทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อตัวตนของเด็กสามารถทำให้เด็กเกิดความเปลี่ยนแปลงไป คือ

3) มุมมองทางสังคมต่อเรื่องเพศ

(1) ทศนคติของสังคมต่อเรื่องเพศ

ทัศนคติของสังคมที่มีต่อปัญหาเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศ มีอิทธิพลต่อตัวเด็กและครอบครัวเป็นอย่างมาก ต่อการนำเด็กคืนสู่สังคม อันเนื่องมาจากว่า การที่เด็กได้รับความช่วยเหลือจากบ้านพักแล้ว กลับพบว่า เด็กไม่สามารถกลับไปอยู่ที่บ้านและชุมชนได้ เนื่องจากว่าคนในชุมชนไม่ยอมรับ

ด้านผลกระทบที่มีต่อตัวเด็ก

เด็กที่ได้รับการช่วยเหลือจากบ้านพักในระยะสั้นแล้ว เมื่อบ้านพักเตรียมความพร้อมในการนำเด็กคืนสู่สังคม กลับพบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ ทัศนคติของคนในสังคมที่เด็กได้อาศัยอยู่ มีอิทธิพลอย่างมากที่ทำให้เด็กไม่สามารถคืนสู่สังคมได้

ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีศึกษา คือหน่อชิ่งซึ่งเป็นเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จะพบว่า การที่หน่อชิ่งไม่สามารถกลับคืนสู่ชุมชนได้หลังจากที่บ้านพักได้ให้ความช่วยเหลือในระยะสั้นแล้ว ผลกระทบที่เธอได้รับตามมา คือ ชุมชนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงภายในหมู่บ้านต่างก็ไม่ยอมรับตัวตนของหน่อชิ่งที่เธอได้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับพ่อ คนในชุมชนถือว่าเป็นความผิดที่ร้ายแรง ผิดต่อผีของหมู่บ้าน และกล่าวหาว่าเธอมีสามีคนเดียวกับแม่ของเธอ เธอจึงเป็นตัวชืดที่จะนำพาความเสียหายมาสู่คนในหมู่บ้านได้

ชุมชนกะเหรี่ยงได้มีข้อห้ามที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการปฏิบัติตนของคนหนุ่มสาว เช่น ในกรณีเรื่องขู่สาว หากใครฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว จะต้องมีการพิจารณาโทษถึงที่สุด เช่น การปรับไหม การเลี้ยงผีเพื่อการขอขมาลาโทษ ต่อผีเจ้าบรรพบุรุษ

เรื่องขู่สาวจะเป็นสาเหตุให้หมู่บ้านกะเหรี่ยงจะประสบกับความชั่วร้าย หายนะ ความฉิบหาย ความเจ็บไข้ได้ป่วยและความตายจะมาเยือนทั้งหมู่บ้าน หรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งในรอบครว้นนั้น หรือแม้แต่ความโชคร้ายต่อการผลิตพืชผลที่ไม่สมบูรณ์ และความแห้งแล้งจะมาเยือนอีกด้วย

ครอบครัวของเธอได้พยายามช่วยเธอโดยการที่ให้นั่นแก่ "ซิด" โดยการทำพิธีขอขมาผี ทำพิธีล้างบาปให้กับเธอ โดยการนำอาหารไปเลี้ยงผีที่ต้นไม้ประจำตระกูล และประจำชุมชนแล้ว และเธอก็ได้นำน้ำมัน และส้มป่อย ไปขอขมาสมาชิกภายในชุมชนแล้ว โดยการนำไปกราบขอขมาชาวบ้านในหมู่บ้านทุกหลังคาเรือน แต่ก็ยังไม่ได้รับการอนุญาตให้กลับเข้าไปอยู่ในหมู่บ้านได้ เธอจึงได้ไปอยู่กับป้าซึ่งอยู่อีกหมู่บ้านหนึ่ง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การที่หน่อซิดไม่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากต่อการคืนสู่ชุมชนของเธอ ถึงแม้ว่าเธอจะได้รับการช่วยเหลือจากหลาย ๆ ฝ่ายตั้งแต่บ้านพักเด็ก และครอบครัว โดยเฉพาะแม่และญาติ ๆ ต่างก็ใช้กลไกเกี่ยวกับพิธีกรรมของชุมชนแล้ว แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ และไม่ให้หน่อซิดกลับเข้าสู่ชุมชน

สาเหตุที่ทำให้เธอไม่สามารถกลับไปอยู่ที่บ้านในขณะนี้ได้ ก็คือ การล่วงละเมิดเด็กในชุมชนนี้เป็นกรณีแรกที่พบเห็นและมีความรุนแรงเนื่องจากว่าพ่อซึ่งเป็นบุคคลภายในครอบครัวผู้กระทำความกระทั้งหน่อซิดได้ตั้งครรภ์ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเหตุการณ์ความสัมพันธ์ทางเพศจะเกิดจากความสัมพันธ์เชิงผู้สาวของคนภายในชุมชนมากกว่า ผู้ที่ละเมิดกฎข้อห้ามของชุมชน ก็จะทำการขอขมาเพื่อเป็นการไถ่โทษ และทำพิธีแต่งงานกันให้ถูกต้อง

นอกจากนี้สาเหตุอีกประการหนึ่ง ยังพบว่า ผู้มีอิทธิพล ซึ่งได้แก่ "พ่อเฒ่า" ที่เป็นผู้นำภายในหมู่บ้านที่มีความเชื่อในการที่จะไม่ให้เด็กอยู่ในหมู่บ้านเพราะเด็กเป็นตัวอันตราย จะนำพาความ "ซิด" มาให้ก็ไม่สามารถเข้าไปจัดการได้ เพราะคนในชุมชนต่างให้ความเคารพและเชื่อถือเชื่อฟัง คนในชุมชนเกรงกลัวต่ออิทธิพลดังกล่าว ไม่สามารถที่จะขัดแย้งได้ เป็นต้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กไม่สามารถกลับไปอยู่ในชุมชน เพราะคนในชุมชนมีความคิดเห็นในทิศทางที่คล้อยตามผู้มีอิทธิพลในหมู่บ้าน

ด้านการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก

เมื่อหน่อซิดไม่สามารถกลับคืนสู่ชุมชนได้ ทางครอบครัวเครือญาติได้เข้าไปปรึกษาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่จากศูนย์สงเคราะห์ชาวเขา เจ้าหน้าที่แนะนำให้เธอออกไปจากชุมชนในระยะหนึ่งก่อน และหาทางออกให้เธอโดยให้เธอได้รับการบำบัดต่อหลังจากที่อยู่บ้านพึงใจ แล้วให้นั่นไปบวชเป็นชีพรามณ์ ในสำนักชีแห่งหนึ่ง ซึ่งได้ให้กำลังใจเธอว่าจะเป็นการแก้ "ซิด" อีกอย่างหนึ่ง และตอบสนองให้เธอได้เรียนหนังสือต่อไป และช่วยให้เธอได้ลดความรู้สึกผิด ไม่มีความผิดติดตัว

ในระหว่างที่เธอได้รับการบำบัดบวชอยู่ที่สำนักชีพรหมณีนัน เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปจัดการให้คนในชุมชนได้รับรู้ถึงความเป็นจริงที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยว่า การที่จะมองว่าหน่อชิตเป็นเด็กที่ผิดนั้น ไม่ใช่เป็นความผิดของหน่อชิต แต่หน่อชิตนั้นได้ตกเป็นเหยื่อและเป็นผู้ถูกกระทำควรที่จะได้รับการปกป้องช่วยเหลือ จากคนในชุมชน

เจ้าหน้าที่ใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการเข้าไปช่วยเหลือให้หน่อชิตกลับคืนสู่ชุมชน เช่น เข้าไปชี้แจงกับครูที่โรงเรียนว่าหน่อชิตควรจะกลับเข้าไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนได้เพราะหน่อชิตไม่มีความผิดและไม่ได้ทำให้คนในชุมชนต้องประสบกับปัญหาความเดือดร้อนต้องประสบกับความหายนะ หรือว่าพืชผลผลิตมีความแห้งแล้งแต่ประการใด พยายามให้ครูซึ่งมีบทบาทในการเป็นผู้นำชุมชนชี้แจงกับชาวบ้านให้เข้าใจ และช่วยเหลือหน่อชิตและครอบครัวต่อไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนทัศนคติของคนในชุมชนเสียใหม่เกี่ยวกับการมองคนที่ตกเป็นผู้ถูกกระทำ

ส่วนการเข้าไปจัดการกับผู้มีอิทธิพลนั้น ไม่ต้องเข้าไปจัดการเนื่องจากว่า พ่อเฒ่าแก่่มากแล้วและไม่สามารถลุกเดินไปไหนมาไหนได้ พ่อเฒ่าก็ไม่รับรู้ถึงเหตุการณ์หลังจากนั้นว่าหน่อชิตได้กลับมาอยู่ที่บ้านแล้ว รวมทั้งคนในชุมชนบางกลุ่มเริ่มเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่อชิตและครอบครัวมากขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การทำการช่วยเหลือเด็กให้คืนสู่ชุมชนนั้น เป็นการแก้ไขปัญหในระยะยาวซึ่งจะต้องอาศัยระยะเวลา และการร่วมมือกันของหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(2) ทัศนคติของสังคมต่อความคาดหวังของครอบครัว

ในงานของ นิวัต (2541) เรื่อง "ชุมชนการค้าประเวณี" ค้นพบว่า การเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีของหญิงสาว เกี่ยวข้องโดยมีนัยยะสำคัญกับความคาดหวังของครอบครัวต่อบทบาทของลูกสาว ในการเป็นผู้รับผิดชอบต่อความอยู่รอดอย่างต่อเนื่องของครอบครัว กล่าวคือ ภายใต้อุดมการณ์ "ผีปู่ย่า" มีการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างชาย-หญิง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของครอบครัวต่อน้ำใจของลูกสาว ด้วยการตีความ "ความเป็นลูกสาว" ว่าลูกสาวเป็นเสมือนปัจจัยการผลิตของครอบครัว ภายใต้ความสัมพันธ์ในระบบครอบครัว เครือญาติ ซึ่งเพศและร่างกายของลูกสาว ถูกคาดหวังว่าจะใช้ไปในการขายหรือขายความสัมพันธ์ทางแรงงานเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความอยู่รอดอย่างต่อเนื่องของครอบครัว (นิวัต , 2541 : 287)

ในกรณีของใจ ซึ่งเป็นเด็กชาวเขาเผ่าเมี่ยน ถูกพ่อล่วงละเมิดทางเพศก่อนและหลังจากนั้นเมื่อพ่อเสียชีวิต แม่และพี่สาวได้พาเธอให้ไปขายบริการทางเพศ จะพบว่า สาเหตุที่เธอเข้าสู่กระบวนการ

ขายบริการทางเพศนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในสังคม อีวเมียนปัจจุบัน จากการศึกษาของ วิสุทธิ์ เหล็กสมบูรณ์ เรื่อง “การสร้างความหมายว่าด้วยเครื่องประดับและครอบครัวในเครือข่ายทางสังคมของผู้หญิงอีวเมียน (เย้า) ภายใต้วิถีการผลิตเชิงพาณิชย์และระบบสังคมที่ให้อำนาจผู้ชายเป็นใหญ่: กรณีศึกษาแม่ค้าชาวอีวเมียนในตลาดแห่งหนึ่งของชุมชนเมืองเชียงใหม่ พบว่า มีกลไกทางสังคมวัฒนธรรมหลายประการที่คอยช่วยพยุงผู้หญิงไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ขายมากจนอยู่ไม่ได้ และเป็นกลไกที่มีลักษณะเฉพาะในสังคมอีวเมียน เช่น การให้อิสระค่อนข้างมากแก่หญิงและชาย ในการเลือกคู่ครอง การไม่ยึดถือเรื่องพรหมจรรย์ของผู้หญิง มากเกินกว่าว่าคุณสมบัติในการทำงานและนิสัยใจคอของพวกเธอ แม้ว่าอีวเมียนจะยังคงมีระบบสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจเป็นใหญ่เพศชายยังถูกถือว่าเป็นเพศของผู้นำและผู้มีความเข้มแข็ง , มีความรับผิดชอบต่อการดำรงเผ่าพันธุ์และสืบตระกูล (ถือผี) เป็นเพศที่มีอำนาจตามธรรมชาติ และอำนาจที่สังคมมอบได้อย่างชอบธรรม แต่ระบบคุณค่าเหล่านี้ได้ถูกสั่นคลอนโดยอำนาจของความรู้สมัยใหม่ และศักยภาพในการยืนหยัดของพวกเธอ ภายใต้เงื่อนไขการผลิตแบบใหม่ ที่เธอพยายามปรับตัวเพื่อให้ตัวเองและครอบครัวอยู่รอด (วิสุทธิ์ เหล็กสมบูรณ์ , 2544)

กรณีศึกษา คือ โจ้ อาจเป็นไปได้ว่า ภายใต้สังคมวัฒนธรรมของชาวอีวเมียนมีความเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วิถีการผลิตแบบใหม่ การที่เธอขายบริการทางเพศ ซึ่งแม่และพี่สาวซึ่งเป็นผู้หญิงได้ปราศจากการควบคุมจากพ่อ และคนในชุมชน ทำให้ครอบครัวต้องปรับตัวเพื่อให้ตัวเองนั้นอยู่รอด โดยเริ่มที่พี่สาวไปขายบริการก่อน จากนั้นจึงได้ให้โจ้นั้นขายบริการตาม เป็นต้น

ด้านการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก

ขณะนี้โจ้ยังคงได้รับการบำบัดฟื้นฟูอยู่ที่บ้านพัก การช่วยเหลือโจ้ นั้นสามารถทำได้โดย ต้องเริ่มต้นที่ตัวโจ้ โดยการพาโจ้ไปพบนักจิตวิทยาในการที่ให้เธอนั้นเปิดเผยตนเองมากขึ้น หลังจากนั้นจึงได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติของเธอต่อเรื่องการเรียนรู้เพื่ออนาคตของเธอ และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับโจ้ให้มากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้ในสภาพแวดล้อมข้างนอก

จากนั้นบ้านพัก ก็ควรที่จะเข้าถึงครอบครัวของโจ้ โดยเฉพาะแม่ซึ่งเป็นบุคคลที่ โจ้รัก ป้องกันการเกิดการถูกกระทำซ้ำ เพราะเนื่องจากว่าแม่อาจจะให้โจ้กลับไปขายบริการทางเพศอีก

หลังจากนั้นเมื่อโจ้ จะกลับคืนสู่ชุมชน ก็จะต้องมีการค้นหาดูว่ามี ชุมชนของโจ้นั้นยังมีพิธีกรรมหรือว่าประเพณีอะไรบ้างในการที่จะเป็นกลไกทางด้านวัฒนธรรมโดยที่ไม่ให้โจ้นั้นถูกประทับตราว่า

เคยถูกล่วงเกินทางเพศและเป็นหญิงขายบริการมาก่อน เหมือนกับกรณีของหน่อชี่ ที่พยายามจะให้หน่อชี่ชำระล้างบาป ล้างรอยมลทินที่เกิดขึ้นกับตัวเธอ ก่อนคืนสู่ชุมชน เป็นต้น

(3.2) การเปลี่ยนแปลงตัวตนของเด็กในกระบวนการช่วยเหลือ

ปัจจัยภายนอกที่เข้ามามีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงตัวตนของเด็กในกระบวนการช่วยเหลือ มีดังต่อไปนี้คือ

1. การช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก

เมื่อเด็กร้องขอหรือเปิดเผยเรื่องราวข้อเท็จจริงเป็นการเข้าไปแทรกแซง และจัดความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัวใหม่ กระบวนการช่วยเหลือคุ้มครองจะเป็นกลไกของกฎหมาย วิธีการทางการแพทย์และสังคมสงเคราะห์ในการสืบค้นข้อเท็จจริงของการถูกทารุณกรรม การดำเนินการของครูพยาบาล องค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยคุ้มครองเด็ก (ศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กจังหวัดเชียงใหม่) ที่มีการช่วยเหลือเบื้องต้นกับเด็กทั้ง 5 คน อย่างทันท่วงที มีผลดีต่อการสร้างความเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์เด็กไปสู่ความเชื่อใจและไว้วางใจและรักษาบำบัดฟื้นฟูเด็กในระยะยาว

2. การแยกเด็กจากครอบครัว

การจัดพื้นที่ให้เด็กอยู่อย่างปลอดภัยจากการถูกกระทำซ้ำโดยบุคคลในครอบครัวเป็นกระบวนการดำเนินการทางกฎหมาย ก็ต้องดำเนินการไปพร้อมกัน ๆ ทั้งนี้การแยกเด็กเพื่อการประเมินและเพื่อสืบค้นข้อเท็จจริงและสาเหตุของปัญหาโดยทีมสหวิชาชีพทำให้เป็นการแก้ไขปัญหในระยะยาวอย่างถูกต้องและอย่างบูรณาการครบวงจร แต่อย่างไรก็ตามกระบวนการคุ้มครองย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์และก่อให้เกิดความรู้สึกสับสนให้กับเด็ก เช่น กรณีของขวัญและใจที่จะต้องการกลับไปอยู่กับแม่ แม้จะรู้ว่าแม่ไม่สามารถปกป้องได้ก็ตาม

3. การดูแลเด็กของบ้านพัก

บ้านพักเด็กกลายเป็นพื้นที่ใหม่ เป็นสิ่งที่เด็กและครอบครัวที่ถูกทารุณกรรมทางเพศต้องยอมรับและเลือกที่จะรับเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติในความสัมพันธ์ที่ผิดปกติในครอบครัว

เพราะฉะนั้น บทบาทของเครือข่ายบ้านพักเด็กในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศโดยบุคคลในครอบครัว จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเข้าถึงอัตลักษณ์เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ โดยการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็ก ซึ่งยึดหลัก "เด็ก" ในฐานะที่เด็กเป็นศูนย์กลางของการช่วยเหลือ ซึ่งจะต้องอาศัยองค์ประกอบในการเข้าถึงอัตลักษณ์ของเด็ก คือ

2.2) องค์ประกอบในการเข้าถึงอัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

ผลการศึกษาพบว่า ในกรณีของบ้านพักนั้นการที่จะเข้าถึงตัวเด็กได้นั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่างมีบทบาทสำคัญในการที่จะเข้าถึงตัวเด็กซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถ ในการเข้าถึง คือ

1. **การสร้างสัมพันธภาพ** โดยจะต้องมีความสามารถดังนี้คือ
 - สร้างสัมพันธภาพกับเด็กและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีลักษณะแตกต่างกันไปได้
 - สร้างสัมพันธภาพกับเด็กและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยที่มีลักษณะเป็นมิตรกับทุกคน เปิดเผยความรู้สึกและมีการแสดงความคิดเห็น ต่อบุคคลเหล่านั้นได้
2. **การค้นหาและรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริง** เจ้าหน้าที่สามารถรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีการต่าง ๆ ดังนี้คือ
 - การสัมภาษณ์ ได้แก่ ความสามารถในการฟัง การตั้งคำถาม การพูด การแปลความหมาย เป็นต้น
 - การสังเกต ได้แก่ ความสามารถที่จะสังเกต ทั้งภาษาท่าทาง และภาษาพูดต่าง ๆ
 - การจดบันทึก ได้แก่ ความสามารถในการพรรณนาคุณลักษณะของเด็ก สภาพแวดล้อม และสภาพปัญหาได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงความเป็นจริง และตัดสินใจได้ว่าควรบันทึกข้อมูลประเภทใด ในเวลาใดที่เหมาะสม

- การเยี่ยมบ้าน ได้แก่ ความสามารถในการระบุสถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อมของบ้าน หรือชุมชนของเด็กได้ สามารถจัดทำแผนที่บ้านหรือชุมชน และสามารถไปเยี่ยมบ้าน หรือชุมชนของเด็กได้
- การหาข้อมูลเอกสาร ได้แก่ ความสามารถในการเลือกใช้อ้างอิงข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ข้อมูลนั้น ๆ ได้
- การหาข้อมูลจากบุคคล กลุ่มหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความสามารถในการหาข้อมูลจากบุคคล กลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ และระบุวัตถุประสงค์ได้

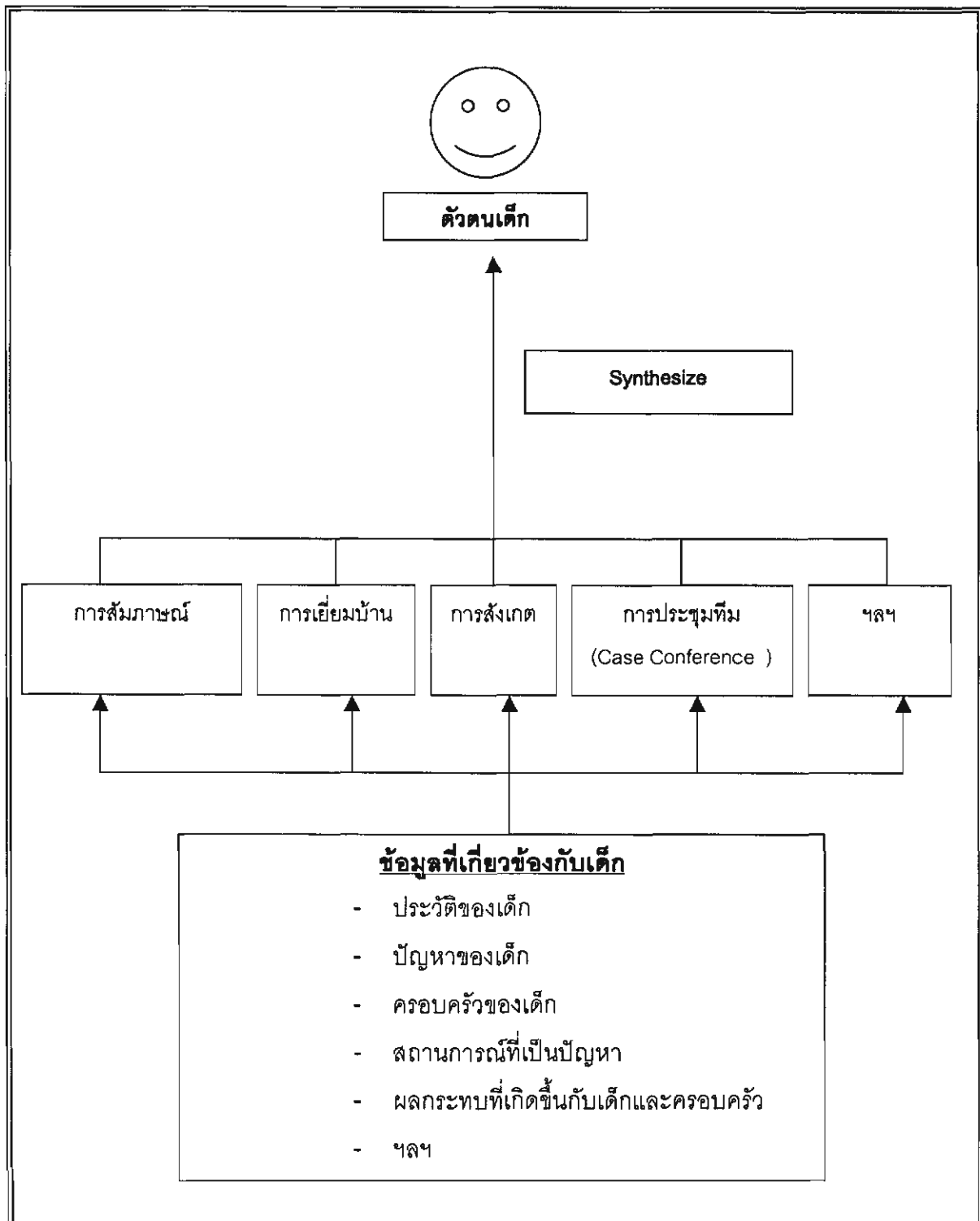
3. **การประเมินปัญหา** โดยจะต้องมีความสามารถดังนี้

- ความสามารถในการประเมินแง่มุมของสภาพปัญหา ทั้งทางจิตวิทยา สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ความสามารถในการนำความรู้ทางสังคมและศาสตร์ต่าง ๆ มาวิเคราะห์ความซับซ้อนของปัญหาที่เชื่อมโยงหลายระดับกับระบบสภาพแวดล้อมของผู้รับบริการตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ถึงชุมชนของเด็กได้

4. **การวางแผน** เจ้าหน้าที่สามารถกำหนดแนวทางการช่วยเหลือที่มีความเป็นไปได้ร่วมกับผู้รับบริการในด้านวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือทรัพยากรที่จะใช้ วิธีการให้ความช่วยเหลือ และระยะเวลาต่าง ๆ

5. **การปฏิบัติงาน** ลงมือปฏิบัติงานได้จริงกับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

ภาพที่ 9: การเข้าถึงตัวตนเด็ก

ตารางที่3 : ทรัพยากรประกอบในการช่วยเหลือเด็ก

เด็ก	หน่วยงาน	ทีมงาน	วิธีการ /เครื่องมือ	ข้อมูล
<u>ด้านร่างกาย</u>	• โรงพยาบาล • สถานีอนามัย • โรงเรียน	• แพทย์ • พยาบาล • สูติแพทย์ • นิติเวช • กุมารแพทย์ - ฯลฯ	• เอกสารสำคัญ • การสัมภาษณ์ • สังเกต • การวินิจฉัย • การรักษา • Conference Case	• ประวัติ • อาการเจ็บป่วย • พัฒนาการทางด้านร่างกาย • บันทึกสุขภาพของโรงเรียน • ฯลฯ
<u>ด้านจิตใจ</u>	• โรงพยาบาล • โรงเรียน • บ้านพักเด็ก	• จิตแพทย์ • จิตเวช • นักจิตวิทยา • นักกิจกรรมบำบัด • พยาบาลจิตเวช • นักสังคมสงเคราะห์ • พี่เลี้ยง • ครู ฯลฯ	• เอกสารสำคัญ • การสัมภาษณ์ • สังเกต • การทำTest • การบำบัด • Conference Case	• ประวัติ • พัฒนาการทางด้าน อารมณ์ความรู้สึก จิตใจ • พฤติกรรมที่เด็กแสดงออก • ฯลฯ

<u>ด้านสังคม</u>	• บ้านพักเด็ก • ครอบครัว • ชุมชน • โรงเรียน • สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ • กฎหมาย • วัฒนธรรม • มุขนีติต่าง ๆ • NGO • วัด • สำนักปฏิบัติธรรม	• นักสังคมสงเคราะห์ • นักจิตวิทยา • ตำรวจ • อัยการ • นักวิชาการ • ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม • ผู้นำชุมชน • ล่าม • ครู • ฯลฯ	• เอกสารสำคัญ • การสัมภาษณ์ • สังเกต • การเยี่ยมบ้าน • Conference	• ประวัติ • การคุ้มครองเด็กและครอบครัว • การดูแลบำบัดฟื้นฟูเด็ก • ฯลฯ
------------------	--	---	---	--

2. การศึกษากระบวนการช่วยเหลือของบ้านพักในการช่วยเหลือเด็กที่ถูก ทารุณกรรมทางเพศ

2.1) ประเภทของบ้านพัก

จากการศึกษากระบวนการช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัว เพื่อการศึกษาการจัดองค์กร วิธีการของบ้านพักรวมถึงและปัญหาอุปสรรคของบ้านพักในการดูแลเด็กที่ถูกทารุณกรรม เพื่อนำมาสู่การตอบคำถามของงานวิจัยที่ว่า บ้านพักมีกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของเด็กหรือไม่ อย่างไร และจากการศึกษาคำนิยามของคำว่า บ้านพัก หรือสถานดูแลเด็กจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวดที่ 6 มาตราที่ 51 – 62 พบว่าได้แยกบ้านพักออกเป็น 5 ประเภท ซึ่งเมื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับบ้านพักเด็ก 5 บ้านพัก จึงมีลักษณะดังนี้คือ

1. **สถานรับเลี้ยงเด็ก** หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุไม่เกิน หกปี บริบูรณ์ และมีจำนวนตั้งแต่ หกคนขึ้นไป ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ สถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนของรัฐและเอกชน

2. **สถานแรกรับ** หมายความว่า สถานที่รับเด็กไว้อุปการะเป็นการชั่วคราวเพื่อการสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัวเพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้เหมาะสมแก่เด็กแต่ละรายเช่น บ้านพักเด็กและครอบครัว(บ้านพิงใจ), สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์, มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ และมูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์

3. **สถานสงเคราะห์** หมายความว่า สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ซึ่งมีตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป เช่นสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์

4. **สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ** หมายความว่า สถานที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกอาชีพ เพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายจิตใจแก่เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

5. **สถานพัฒนาและฟื้นฟู** หมายความว่า สถานที่โรงเรียนสถาบันหรือศูนย์ที่จัดขึ้น เพื่อให้การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายจิตใจ ตลอดจนการศึกษา เน้นแนว และการฝึก

อบรมอาชีพ แก่เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษ เช่น บ้านพักของมูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ มูลนิธิพุทธเกษตร และมูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์

ดังนั้น จากผลการศึกษาบ้านพักทั้ง 5 แห่งพบว่า

ประเภทของบ้านพักเด็ก		
1. บ้านพักเด็กและครอบครัว	→	สถานแรกรับ
2. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์	→	สถานแรกรับ , สถานสงเคราะห์
3. มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่	→	สถานแรกรับ ,สถานพัฒนาและฟื้นฟู
4. มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์	→	สถานแรกรับ , สถานพัฒนาและฟื้นฟู
5. มูลนิธิพุทธเกษตร	→	สถานพัฒนาและฟื้นฟู

2.2) การดำเนินงานและการกิจของบ้านพัก

จากการศึกษาการจัดองค์กรของบ้านพักเด็กที่ถูกละเมิดทั้ง 5 บ้านของเครือข่ายบ้านพักเด็กสามารถประเมินการดำเนินงานของบ้านพักเด็กอยู่ในลักษณะดังนี้คือ

1. บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่

บ้านพักเด็กและครอบครัว จ.เชียงใหม่ เป็นสถานแรกรับ ตามพ.ร.บ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งจะทำหน้าที่ในการสืบค้นข้อเท็จจริงของการที่เด็กถูกละเมิดเพื่อแสวงหาแนวทางในการคุ้มครองสงเคราะห์เด็ก นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์รับแจ้งเหตุ และให้คำปรึกษาปัญหาแก่เด็กและครอบครัวกรณีเร่งด่วนพร้อมทั้งเป็นที่พักพิงชั่วคราวแก่เด็กและครอบครัวที่ประสบปัญหา ภารกิจอีกประการหนึ่งของบ้านพักเด็กและครอบครัวคือการประสานงานกับฝ่ายช่วยเหลือคุ้มครองและฝ่ายบำบัดฟื้นฟูเพื่อส่งเด็กคืนสู่สังคม ฉะนั้นจึงต้องประสานทีมสหวิชาชีพเพื่อให้การประเมินสภาวะของเด็กเป็นไปอย่างสอดคล้องกับสภาวะของเด็กแต่ละรายจึงเป็นพื้นที่ที่สามารถแก้ไขวิกฤติการณ์ของเด็กและครอบครัวกรณีของเด็กทั้ง 5 รายต่างต้องการที่อยู่เพื่อให้พ้นจากสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ เด็กต้องการพื้นที่ที่ปราศจาก

อำนาจของผู้กระทำซึ่งทำให้เด็กสูญเสียความเป็นตัวตน ซึ่งพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่ปราศจากความกดดัน และทำให้ฟื้นฟูสภาพความเป็นตัวตนของเด็กอีกครั้งหนึ่ง จึงนับว่าบ้านพักเด็กและครอบครัว(บ้านพึงใจ) มีความจำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กอย่างยิ่ง แม้ว่าเด็กอาจจะต้องการกลับสู่ครอบครัวเมื่อเด็กคลายความกังวลและกดดันในเวลาต่อมา จึงชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานของบ้านพักเด็กและครอบครัวในปัจจุบันจะต้องมีกำหนดเวลาที่ชัดเจนในการประเมินเด็กและครอบครัวซึ่งไม่ควรเกินกว่า 1- 3 เดือน ซึ่งในกฎหมายกำหนดเพียง 7 วัน และขยายเวลาได้ไม่เกิน 3 เดือน และจะต้องมีการกำหนดภารกิจในระหว่างที่ดูแลเด็กให้ชัดเจนด้วยจึงจะบรรลุตามวัตถุประสงค์และภารกิจของบ้านพัก

2. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์

สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ จะจัดการให้บริการดูแลเด็กภาวะยากลำบากทุกประเภท ให้ได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาพิเศษเช่นเด็กกำพร้า เด็กที่ติดเชื้อ เอชไอวี นอกจากนี้ยังมีการสร้างงานเชิงรุกเช่นโครงการปันรัก เป็นการกระจายเด็กไปยังครอบครัวอุปการะทั้งแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มและกระจายให้องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการรับเด็กไปดูแล และนอกจากรูปแบบการให้บริการที่เน้นการพัฒนาและสงเคราะห์เด็กแล้ว ยังมีรูปแบบการดำเนินการเพื่อคืนเด็กสู่สังคม เช่นการจัดหาครอบครัวบุญธรรม ครอบครัวอุปถัมภ์ โครงการบ้านเล็กในชนบท สถานสัมพันธ์เด็กในครอบครัว ฯลฯ ในกรณีที่เด็กไม่สามารถคืนสู่ครอบครัวในระยะเวลาสั้นได้ บ้านพึงใจจะส่งเด็กเข้ารับการดูแลต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่งที่บ้านเวียงพิงค์และบ้านพักของมูลนิธิพุทธเกษตร หรือในกรณีที่เด็กต้องรับการบำบัดฟื้นฟูในระยะยาว

3. มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่

มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่เป็นบ้านพัก จากการบริจาคของคริสตจักรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยเน้นการให้บริการแบบสังคมสงเคราะห์ และกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและผู้หญิงกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบทางเพศ หรือตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ยากจน ไร้สัญชาติ เป็นต้น ลักษณะของการให้บริการของศูนย์ชีวิตใหม่ มี 2 แบบคือ เป็นทั้งสถานแรกรับ และ สถานพัฒนาและฟื้นฟู ซึ่งการดำเนินการจะแยกบ้านพักเป็น 3 แห่ง ไม่ปะปนกัน จุดแข็งของศูนย์ชีวิตใหม่คือ การเข้าถึงความ

ต้องการและอัตลักษณ์ของเด็ก กลุ่มชาติพันธุ์ได้ดี เพราะเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลทุกระดับเป็นกลุ่มชาติต่าง ๆ ได้ แก่ ลีซอ มูเซอ อาข่า พม่า สามารถสื่อสารกันได้หลายภาษา เด็กจะไม่รู้สึกแตกต่าง หรือถูกแบ่งแยกกีดกันออกจากกลุ่ม เช่นกรณีของโจที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกกับเจ้าหน้าที่ได้ดีเพราะเจ้าหน้าที่พูดภาษาอาข่าได้

4. มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์

มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์เป็นสถานแรกรับและเป็นบ้านพักลักษณะของสถานพัฒนาและบำบัดฟื้นฟู เน้นการช่วยเหลือผู้ให้บริการโดยผ่านกระบวนการให้คำปรึกษาแนะนำและการทำจิตบำบัด กลุ่มเป้าหมายของศูนย์ฮอทไลน์ คือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำหรือคุกคามทางเพศ หรือถูกทารุณกรรมด้านต่าง ๆ และมีผลกระทบทางจิตใจ ค่อนข้างสูง การใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาของศูนย์ฮอทไลน์สามารถทำให้เด็กที่ถูกละเมิดทางเพศบรรเทาความเจ็บปวด และพ้นจากสภาวะวิกฤติของความเครียดได้ นอกจากนี้การให้เด็กได้รับการศึกษาในโรงเรียนของชุมชนใกล้กับที่ทำการของศูนย์จะทำให้เด็กใกล้ชิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชุมชน ไม่แปลกแยกและเป็นการให้บริการที่ตรงกับความต้องการพื้นฐานของเด็ก แต่อย่างไรก็ดีปัจจัยในเรื่องสถานที่สำหรับดูแลเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมในกรณีของหญิง จะต้องใช้กระบวนการที่แตกต่างจากเด็กที่มีปัญหาน้อยกว่าและต้องใช้มิติในเรื่องสถานที่ที่เป็นสัดส่วนเข้ามาพิจารณาด้วย การทำจิตบำบัดในเด็กกลุ่มนี้อาจต้องการแพทย์จิตเวชมากกว่านักจิตวิทยา ซึ่งการเข้ามาเป็นเครือข่ายบ้านพักเด็กถูกละเมิดของศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กจังหวัดเชียงใหม่ทำให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดกับทีมสหวิชาชีพและสามารถแก้ไขปัญหของเด็กแต่ละรายอย่างตรงกับอัตลักษณ์ของเด็ก

5. มูลนิธิพุทธเกษตร

มูลนิธิพุทธเกษตรเป็นสถานพัฒนาและบำบัดฟื้นฟู มีลักษณะเด่นของกระบวนการช่วยเด็กและบำบัดเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศของมูลนิธิพุทธเกษตร เป็นการใช้วิถีพุทธ และการนำทางจิตวิญญาณเข้ามาแกสภาวะความทางอารมณ์จิตใจของเด็ก รวมทั้งการนำเอารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนมาให้บริการกับเด็กหญิงที่มีความแตกต่างในพื้นฐานการศึกษา และไม่สามารถเข้าสู่ระบบปกติ

ได้ทำให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กกลุ่มนี้ การนำเอาวิถีพุทธเข้าฟื้นฟูเยียวยาเด็กจะทำให้เด็กมีความสงบทางสติอารมณ์และสามารถคิดหาเหตุผลได้ดี กรณีของขวัญที่มีสภาวะทางจิตที่ได้รับผลกระทบสูง การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีการใช้ธรรมะและการปฏิบัติที่เป็นกิจวัตร เช่นการสัมผัสกับแม่ไม้ธรรมชาติ การฝึกทำงานในโรงเพาะเห็ดและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน มีกิจกรรมหลากหลายทำให้เด็กไม่หมกมุ่นกับตนเองและมีการพัฒนาบุคลิกภาพ แต่อย่างไรก็ดีการฟื้นฟูเยียวยาในกรณีขวัญ ต้องควบคู่กับการบำบัดฟื้นฟูครอบครัวของขวัญด้วย และการที่จะทำให้เข้าถึงอัตลักษณ์ตัวตนที่แท้จริงของขวัญจึงต้องอาศัยข้อมูลจากการสืบค้นข้อเท็จจริงของบ้านแรกรับและหน่วยงานพิทักษ์สิทธิเด็กมาวิเคราะห์ตัวตนที่แท้จริงและปัจจัยภายในและภายนอกของเด็กที่มีผลต่อบุคลิกภาพหรืออัตลักษณ์ของเด็ก เพื่อวางแผนคืนเด็กสู่ครอบครัวและสังคมต่อไป

2.3) การบริหารงานภายในองค์กรเครือข่ายบ้านพักเด็กจังหวัดเชียงใหม่

1. บุคลากร(Man)

บ้านพักเด็กและครอบครัว(บ้านพิงใจ) ค่อนข้างจะเป็นระบบโดยมีบุคลากรที่สอดคล้องกับงานที่จะต้องดำเนินการ และมีสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนผู้รับบริการ กล่าวคือมีบุคลากรด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านจิตวิทยา นักประชาสัมพันธ์ พนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงานขับรถ คนครัว และมีหัวหน้าบ้านพักเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งต่างกับการจัดบุคลากรของสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์จำนวนเด็กมากกว่าเจ้าหน้าที่ ทำให้การจัดการปัญหาเด็กที่มีปัญหาเฉพาะเช่นเด็กถูกละเมิดมีความยากลำบากในการจัดสรรบุคลากรให้พอเพียงกับเด็กที่มีสภาพปัญหาเฉพาะ และที่ต้องใช้องค์ความรู้ที่แตกต่างกันในการแก้ไขปัญห ส่วนบ้านพักเด็กของเอกชนอย่างเช่นกรณีของศูนย์ชีวิตใหม่ มูลนิธิพุทธเกษตร และศูนย์ฮอทไลน์ ไม่มีบุคลากรวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เข้ามาทำงานกับเด็กซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเข้าถึงอัตลักษณ์ของเด็กและครอบครัว สิ่งสำคัญที่สุดในการดำเนินงานของบ้านพักจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร และองค์ความรู้จากทีมสหวิชาชีพจากภายนอกองค์กรเพื่อประเมินสภาวะเด็กและนำไปสู่การฟื้นฟูเยียวยาเด็กในที่สุด

การพัฒนาบุคลากร เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขององค์กรในเครือข่ายบ้านพักได้รับการอบรมให้ความรู้บุคลากรด้านปัญหาสาเหตุเด็กถูกทารุณกรรม ผลกระทบ กระบวนการช่วยเหลือเด็ก จากศูนย์

ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็กจังหวัดเชียงใหม่ และผู้เชี่ยวชาญจากสาขาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามการที่บุคลากรที่มีพื้นฐานต่างกัน การนำไปใช้และทักษะในการทำงานย่อมแตกต่างกัน และประการสำคัญโครงสร้างองค์กรที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาจึงทำให้ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้เต็มที่ เนื่องจากภาระกิจส่วนใหญ่ของบ้านพักไม่ได้ดูแลเฉพาะเด็กถูกทารุณกรรมเท่านั้นยังดูแลเด็กกลุ่มอื่น ๆ ด้วยเช่น เด็กกำพร้า เด็กยากจน เด็กติดเชื้อ HIV เป็นต้น

2. งบประมาณ (Money)

ปัญหาที่บ้านพักทุกแห่งประสบเหมือนกันคือการมีงบประมาณที่ไม่พอเพียงต่อการดำเนินงาน จัดกิจกรรมช่วยเหลือเด็ก โดยเฉพาะในส่วนของค่าอาหารสำหรับเด็ก, ค่าวัสดุอุปกรณ์และการจัดกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็ก และเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตัวเด็ก จากการศึกษาแหล่งที่มาของงบประมาณของบ้านพักเด็กมาจาก

1. งบประมาณปกติของรัฐบาลโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ให้แก่องานสงเคราะห์ และบ้านพักฉุกเฉินโดยผ่านสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งมีนโยบายที่ให้บริการสงเคราะห์และคุ้มครองเด็กตามหน้าที่ของสถานดูแลเด็กตามนัยแห่งพ.ร.บคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งส่วนใหญ่ของงบประมาณใช้ในหมวดค่าใช้สอย ไม่มีนโยบายเพิ่มบุคลากรหรือค่าตอบแทน

ในส่วนของการสนับสนุนภาคเอกชน จะผ่านศูนย์ประสานงานภาคเอกชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ เช่น มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์ และมูลนิธิพุทธเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงบกิจกรรม ไม่ใช่งบบริหาร

2. งบประมาณของภาคเอกชนที่ให้การสนับสนุนการดำเนินการขององค์กรบ้านพักเด็กจังหวัดเชียงใหม่ เช่น มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ได้รับงบประมาณจากองค์กรต่างประเทศ จากกระทรวงแรงงานของสหรัฐอเมริกา, มูลนิธิพุทธเกษตรมีรายได้จากวัดและการบริจาค เป็นต้น และเช่นเดียวกัน ภาครัฐก็ไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในส่วนของบุคลากรที่เป็นวิชาชีพเฉพาะ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักกฎหมาย เป็นต้น

3. การบริหารจัดการ (Management)

การจัดองค์กรในบ้านพักเด็ก มีการบริหารจัดการแบบยืดหยุ่น ตามสภาพของบุคลากรและงบประมาณ จากการศึกษาพบว่าโดยโครงสร้างและภารกิจของบ้านพักนั้นจะรองรับเด็กทุกประเภท แต่ไม่มีบ้านพักใดที่เตรียมการเพื่อดูแลเด็กที่มีปัญหาถูกทารุณกรรมไว้โดยเฉพาะเหมือนกับองค์กรมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก กรุงเทพมหานคร

4. ขวัญกำลังใจ (Moral)

-บ้านพักเด็กทั้ง 5 แห่งของจังหวัดเชียงใหม่ มีการอยู่ร่วมกันแบบพี่ปกครองน้อง และแม่ปกครองลูก ผู้รับบริการจะเรียก เจ้าหน้าที่ตามอาวูโส ทำให้เกิดความใกล้ชิดกับผู้รับบริการ ในส่วนของบุคลากรจะใกล้ชิดสนิทสนมกัน และมีความเกรงใจกันตามธรรมเนียมปฏิบัติทั่วไปรวมทั้งมีความจริงใจที่จะช่วยเหลือเด็กอย่างเต็มกำลังความสามารถ

-ความมั่นคงทางจิตใจของ บุคลากรในบ้านพัก ส่วนใหญ่จะมีความไม่มั่นใจในอาชีพการงานของตนเอง ในกรณีของบ้านพิงใจที่บุคลากรส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างชั่วคราว หรือบ้านพักของเอกชนที่มีการสับเปลี่ยนบุคลากรทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง

2.4) การจัดกระบวนการช่วยเหลือเด็กของบ้านพัก

1. การดำเนินการช่วยเหลือ

การดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศของเครือข่ายบ้านพักเด็กทั้ง 5 แห่ง ไม่มีการกำหนดวิธีการที่ตายตัว แต่เป็นการดำเนินการตามแต่ละกรณีศึกษาที่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ในกรณีศึกษาซึ่งถูกกระทำจากบุคคลภายในครอบครัวมีความซับซ้อนของปัญหาเป็นอย่างมาก ดังนั้นการดำเนินการให้ความช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูเด็กและครอบครัวจึงได้แบ่งการช่วยเหลือออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้คือ

1) ด้านร่างกาย

จะเป็นการทำงานให้ความช่วยเหลือโดยอาศัยทีมงานทางด้านการแพทย์ และนิติเวชเป็นหลัก เนื่องจากภายในองค์กรนั้นไม่มีแพทย์ประจำองค์กร การทำงานของเครือข่ายบ้านพักแต่ละแห่งจึงต้อง

ประสานงานไปยังหน่วยงานโรงพยาบาลต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลนครพิงค์ และสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ เป็นต้น

เมื่อเด็กได้เข้ามาอยู่ที่บ้านพัก ด้วยอาการทางด้านร่างกาย เช่น การถูกทำร้าย และการตั้งครุฑ เจ้าหน้าที่บ้านพักจะต้องมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กถึงสาเหตุที่เด็กถูกทำร้าย หรือการตั้งครุฑของเด็กว่ามาจากสาเหตุใด โดยประสานงานไปยังหน่วยงานทางการแพทย์ ให้แพทย์ได้วินิจฉัยถึงสาเหตุที่เด็กถูกกระทำ

เมื่อแพทย์ได้วินิจฉัยถึงร่องรอยบาดแผลที่เกิดขึ้นและพบว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ก็จะต้องมีการช่วยเหลือเด็ก ซึ่งในระยะเบื้องต้นก็ต้องทำการรักษาอาการบาดเจ็บ หรือรอยแผลของเด็กก่อน

เพราะฉะนั้น การทำงานของแพทย์จึงมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งนอกจากจะทำการรักษาอาการทางด้านร่างกายแล้ว สิ่งที่สำคัญก็คือ การตรวจพิสูจน์ว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่

ในกรณีศึกษา เด็กหญิงทั้ง 5 คน ได้แก่ ขวัญ หญิง นนทิ ใจ และอริสา ต่างก็มีอาการทางด้านร่างกาย โดยที่ได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันไป เช่น อริสา ซึ่งภายในครอบครัวนั้นเธอได้ถูกตาและยายเลี้ยงทำร้าย โดยการทุบตี และตาได้ล่วงละเมิดทางเพศกับเธอ จนอวัยวะเพศเป็นแผลฉีกขาด โดยที่ตาและยายให้การ ปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำทารุณกรรมทางเพศดังกล่าว แต่เมื่อเธอเข้ารับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลอำเภอรูน จัหวัดพะเยา แพทย์ได้วินิจฉัยอาการทางด้านร่างกาย และลงความเห็นว่าเธอถูกล่วงละเมิดจริง เป็นต้น

2) ด้านจิตใจ

การให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจ เป็นการบำบัดรักษาอาการทางด้านจิต ซึ่งอาศัยทีมงานที่เกี่ยวข้องและมีความชำนาญในการบำบัดรักษา ที่สำคัญได้แก่ นักจิตวิทยา และจิตแพทย์ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นบุคลากรที่ทำงานในทางการแพทย์ ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการทำงานทั้งในส่วนการหาข้อเท็จจริงกับเด็กและครอบครัว และการบำบัดฟื้นฟูทางด้านจิตใจ

ในกรณีการหาข้อเท็จจริงจากตัวเด็กและครอบครัว ที่เด็กไม่เปิดเผยข้อมูลการถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลในครอบครัว นักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์จะต้องประเมินสภาพจิตใจของเด็กโดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น การให้เด็กตอบแบบทดสอบทางด้านจิตวิทยา ซึ่งสามารถมาแปรผลและประเมินทัศนคติหรือความรู้สึกนึกคิดของเด็กได้ สามารถเข้าใจเด็กได้ดียิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น กรณีของ

ขวัญ ซึ่งในตอนแรกเธอไม่ได้เปิดเผยข้อเท็จจริงว่าตนเองถูกกระทำกับแพทย์ที่ทำการตรวจรักษา แต่ภายหลังเมื่อนักจิตวิทยาได้เข้ามาพูดคุย และประเมินความรู้สึกนึกคิดของเธอ เธอจึงเปิดเผยเรื่องราวที่เธอถูกพ่อเลี้ยงข่มขืน เป็นต้น

ส่วนในการบำบัดฟื้นฟูทางด้านจิตใจ เมื่อทราบว่าเด็กได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ เช่น เกิดความรู้สึกวิตกกังวล ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง และสับสนไม่รู้ว่าจะปรึกษากับใคร เป็นต้น นักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์จะต้องให้การบำบัดรักษาควบคู่ไปกับการรักษาทางด้านอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น หญิง ที่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์ เธอได้รับคำปรึกษาจากนักจิตวิทยาของบ้านพักในเรื่องความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามต้องการที่จะคบหาด้วย เพราะเธอรู้สึกเหงา นักจิตวิทยาได้ให้คำปรึกษาเธอว่าเธอยังเด็กและยังไม่พร้อมที่จะมีแฟน เป็นต้น

3) ด้านสังคม

เป็นการทำงานกับตัวเด็กและครอบครัว เพื่อตรวจสอบต้นเหตุของปัญหา ปัจจัยแวดล้อมที่มีส่วนให้เด็กถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศ รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของเด็กและครอบครัวในการคืนเด็กสู่สังคม การทำงานจะอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานอย่างเป็นสหวิชาชีพ เพื่อร่วมกันประเมินปัญหาและความต้องการของเด็กในประเด็นดังนี้ คือ

- ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

บ้านพักเด็กจะต้องมีการประเมินความสัมพันธ์ในเรื่องครอบครัวของเด็กว่าเด็กนั้นมีความสัมพันธ์กับบุคคลภายในครอบครัวอย่างไร โดยที่อาศัยเทคนิควิธีการสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้านเพื่อประเมินความสัมพันธ์ดังกล่าว

ในกรณีศึกษา เช่น กรณีของ ขวัญ พบว่าก่อนที่จะถูกทารุณกรรมทางเพศ มารดาของขวัญมีความสัมพันธ์ทางเพศกับญาติ ของตนเอง กล่าวคือ พ่อของขวัญ (แต่ตามฐานะในเครือญาติคือน้าเขย) และพ่อเลี้ยงของขวัญ (ตามฐานะในเครือญาติคือลุงเขย) ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวของแม่ทำให้ขวัญเกิดความรู้สึกสับสน และต้องการความรักจากพ่อ ซึ่งโดนปฏิเสธว่าเธอไม่ใช่ลูก เมื่อขวัญถูกพ่อเลี้ยงข่มขืนและเข้ามาอยู่ที่บ้านพักเด็กและครอบครัว (บ้านพิงใจ) เจ้าหน้าที่บ้านพักได้เยี่ยมบ้านแล้วขอรับรองนางสาวพูดกับพ่อให้ยอมรับขวัญและในที่สุดพ่อก็เริ่มยอมรับขวัญเป็นลูก ตลอดจนให้ความช่วยเหลือมาเยี่ยมขวัญที่บ้านพัก

- ความสัมพันธ์ในชุมชน

นอกจากจะประเมินความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กแล้ว การที่จะนำเด็กคืนสู่สังคมได้ จะต้องมีการทำงานกับชุมชนเพื่อให้ชุมชนนั้นเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและไม่ซ้ำเติมเด็กหากยังคงต้องอยู่ในชุมชนต่อไป

ในกรณีศึกษา เช่น หน่อชี่ พบว่า เธอไม่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนหลังจากที่บ้านพักเด็กคืนเธอให้กับครอบครัวแล้ว เนื่องจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนซึ่งเป็นชุมชนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ยังมีความคิดความเชื่อเรื่อง "การผิดผี" เมื่อผู้หญิงได้มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยเฉพาะพ่อซึ่งเป็นสายเลือดเดียวกัน ถือเป็นเรื่องที่ไม่น่าให้อภัย

การให้ความช่วยเหลือของบ้านพัก จึงได้อาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น พัฒนาสังคมและสวัสดิการ จ.ลำพูน ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่ของจังหวัดเข้าให้ความเข้าใจกับชาวบ้านถึงกรณีที่เกิดขึ้นว่าไม่ใช่เด็กเป็นผู้กระทำผิด แต่เด็กนั้นเป็นผู้เสียหาย เป็นต้น

- การศึกษา

เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศส่วนใหญ่ ยังอยู่ในวัยเรียนที่จะต้องได้รับการศึกษา เพราะฉะนั้นบ้านพักต่าง ๆ จะต้องตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการศึกษาของเด็ก อันจะทำให้เด็กได้มีอนาคตต่อไปเมื่อออกจากบ้านพักแล้ว

ในกรณีศึกษา ทั้ง 5 คน ต่างก็ได้รับความช่วยเหลือจากบ้านพัก โดยที่บ้านพักได้ประสานงานไปยังเครือข่ายโรงเรียนที่สามารถรับเด็กได้อีกทั้งยังได้ดำเนินการให้เด็กได้รับทุนการศึกษาตลอดจนสิทธิทางด้านการศึกษา เช่น ขวัญได้รับการศึกษานอกโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มูลนิธิการศึกษาเพื่อผู้หญิง (มูลนิธิพุทธเกษตร) และได้รับทุนจากพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดเชียงใหม่ ด้วย

- เศรษฐกิจ

ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว นับเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลทำให้เกิดปัญหาการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น แม่บังคับให้ลูกสาวของตนเองขายบริการทางเพศ เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจน เพราะฉะนั้นบ้านพักจะต้องให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาทางด้านความรู้ที่

จะสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัว เพื่อที่ครอบครัวจะสามารถช่วยเหลือตนเองได้และไม่เกิดปัญหาซ้ำ

- กฎหมาย

การดำเนินการทางด้านการทางด้านกฎหมายของเครือข่ายบ้านพักเด็ก ทั้ง 5 แห่งมีการอาศัยทีมงานทางด้านการกฎหมายในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่เกิดขึ้น ปัจจัยทางด้านการกฎหมายถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการช่วยเหลือเด็ก โดยเฉพาะกรณีของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลภายในครอบครัว จากงานศึกษาของ จิราภา ชมชื่นจิต , 2542 เรื่อง "การปฏิบัติงานสหวิชาชีพในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ ได้พบว่า การให้ความช่วยเหลือทางด้านการกฎหมายในกรณีที่ผู้กระทำเป็นบุคคลภายในครอบครัว การดำเนินคดีส่วนใหญ่มักจะเป็นประเด็นที่ดำเนินถึงภายหลังจากสภาพจิตใจของเด็ก ซึ่งจะได้รับการประเมินจากนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์เด็กแล้ว การดำเนินการทางด้านการกฎหมายนี้ นอกจากนักสังคมสงเคราะห์จะประสานงานกับเจ้าหน้าที่แล้ว ยังมีการประสานงานกับพนักงานอัยการ เพื่อขอคำแนะนำปรึกษาและพิจารณาหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ว่าเพียงพอต่อการดำเนินคดีหรือไม่ นอกจากนี้เมื่อเด็กจะต้องขึ้นเบิกความเป็นพยานในศาล พนักงานอัยการจะประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์เพื่อให้เด็กมาเตรียมความพร้อม และซักซ้อมก่อนเพื่อให้เด็กมีความคุ้นเคยกับพนักงานอัยการ และเข้าใจในคำถามที่จะต้องถูกถามในศาลด้วย

ในกรณีศึกษาทั้ง 5 คน อันได้แก่ ขวัญ หญิง ใจ นนอช และอริสา เด็กหญิงแต่ละคนได้รับการช่วยเหลือทางด้านการกฎหมายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะพบว่า ผู้กระทำที่กระทำกับตัวเด็กได้ถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ กรณีของขวัญ หญิง ใจ และอริสา ผลกระทบที่เด็กได้รับจากการเป็นผู้ให้ปากคำในชั้นศาลนั้น เด็กแต่ละคนมีความสับสน และรู้สึกวุ่นวายตนเองนั้นเป็นผู้ที่ผิดที่ทำให้ผู้กระทำนั้นจะต้องติดคุก

โดยเฉพาะอริสา ซึ่งเป็นเด็กหญิงที่ถูกกระทำทั้งจากบุคคลภายในครอบครัวและคนในชุมชนที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก คือพระสงฆ์ ซึ่งนอกจากว่าจะสืบข้อเท็จจริงจากตัวเด็กแล้ว ในกรณีนี้ก็ต้องมีการเข้าถึงชุมชนของเด็กด้วยว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะทำให้ผู้กระทำนั้นยอมรับสารภาพที่ได้กระทำต่อเด็ก เช่น การนำผลที่ได้จากการให้ปากคำในชั้นศาลของเด็กนำเสนอต่อชุมชนว่า ควรที่จะมีวิธีการอย่างไรในการที่จะช่วยเหลือเด็กให้เด็กนั้นได้รับการยอมรับจากชุมชนด้วย

ดังนั้นบ้านพักจึงจะต้องได้ให้ความช่วยเหลือเด็กในการให้เด็กได้มองเห็นถึงความเป็นจริงที่เด็กนั้นจะต้องบอกความจริงกับศาลเพื่อที่จะปกป้องตนเอง และคนในครอบครัว ชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กด้วย

ส่วนหน่อซินั้น ผู้กระทำผิด เป็นพ่อ ได้หลบหนีไป ยังคงไม่สามารถจับกุมได้ จึงจะต้องอาศัยกลไกในการช่วยเหลือของคนในชุมชนให้ช่วยเฝ้าระวังเพื่อที่จะไม่ให้หน่อซิดูถูกกระทำซ้ำอีกต่อไป ซึ่งเมื่อบ้านพักได้ลงไปเยี่ยมบ้านและพบกับเครือข่ายทางฝ่ายแม่ของหน่อซิดู ซึ่งก็พบว่าพ่อของหน่อซิดูยังไม่ได้กลับเข้ามาในหมู่บ้าน ซึ่งถึงจะกลับมาได้คนในหมู่บ้านก็ไม่ให้เข้ามาอีก

2. กระบวนการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ประกอบด้วย

1. **การรับแจ้งเหตุ** ในส่วนของบ้านพักที่ได้ดำเนินการมี 1 แห่ง คือ บ้านพักเด็กและครอบครัว (บ้านพิงใจ) ซึ่งจะรับแจ้งเหตุตลอด 24 ชั่วโมง
2. **การสืบค้นข้อเท็จจริง** เป็นการสืบค้นหาข้อเท็จจริง ประวัติเด็ก ปัญหาสาเหตุในการที่เด็กถูกกระทำ ความเสียหายที่เด็กได้รับทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม จากการศึกษาพบว่าบ้านพักที่มีการสืบค้นข้อเท็จจริง ได้แก่ บ้านพักเด็กและครอบครัว (บ้านพิงใจ) แต่ไม่ได้มีการดำเนินงานที่ครอบคลุม และยังขาดทักษะในการเก็บข้อมูล ส่วนบ้านพักอีก 4 แห่ง ยังไม่ได้มีกระบวนการดำเนินงานดังกล่าว
3. **การประเมินสถานะด้านร่างกาย จิตใจและสังคมของเด็กและครอบครัว** และประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการรับบริการ ซึ่งการดำเนินการจะต้องใช้ทีมสหวิชาชีพในการทำงานร่วมกัน เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นักสังคม นักกฎหมาย เป็นต้น โดยจะต้องมีการประสานทีมวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อร่วมประชุม Case Conference ของทีมสหวิชาชีพ และประเมินหาแนวทางการช่วยเหลือเด็กร่วมกัน จากการศึกษพบว่ามีบ้านพักที่ได้ดำเนินการคือ บ้านพักเด็กและครอบครัว และสถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ ส่วนอีก 3 บ้านพักยังคงไม่ได้มีการดำเนินการ
4. **การวางแผนเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองและบำบัดฟื้นฟูในด้านทัศนคติ พฤติกรรม พัฒนาการทุกด้าน** จากการศึกษพบว่า บ้านพักเด็กทั้ง 5 แห่งได้มีการวางแผนเรื่องการคุ้มครองโดยประสานกับทีมของฝ่ายรับแจ้งเหตุและช่วยเหลือของศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็ก แต่การบำบัดฟื้นฟูยัง

คงมีปัญหาการขาดนักวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญในการทำงานบำบัดฟื้นฟูกับเด็กที่ถูกละเมิดทางเพศ จึงต้องอาศัยการประสานงานกับองค์กรที่มีการให้บริการเด็กทั่วไป เช่น โรงพยาบาลนครพิงค์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และสถานบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ ซึ่งสามารถบำบัดฟื้นฟูเด็กได้ไม่ต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะหน่วยงานต้องให้บริการกับกลุ่มบุคคลทั่วไปโดยไม่เฉพาะแต่เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศเท่านั้น

ดังนั้นบ้านพักจะต้องดำเนินการทั้งในรูปการประสานงาน ส่งต่อข้อมูล ตลอดถึงการลงไปสืบเสาะข้อมูลด้วยตนเอง การทำงานที่ผ่านมาบ้านพักยังขาดระบบในการส่งต่อข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ จึงยังทำให้การเข้าถึงตัวตนของเด็กไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูเด็กได้ ปัญหาคือทักษะในการสืบค้นข้อมูลของบ้านพักและหน่วยงานพิทักษ์สิทธิเด็กที่ยังอ่อนอยู่

5. **การคืนสู่สังคม** การมีครอบครัวทดแทนหรือรองรับ การเตรียมชุมชน สิ่งแวดล้อมให้กับเด็ก จากการศึกษา บ้านพักเด็กสามารถนำเด็กคืนสู่สังคมได้มีเพียงรายเดียว คือ บ้านพักเด็กและครอบครัว (กรณีของหน่อชัช) เหตุที่บ้านพักสามารถนำเด็กคืนสู่สังคมได้สำเร็จ เพราะได้มีหน่วยงานร่วมด้วย เช่น ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพชาวเขา จ. ลำพูน และสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จ.ลำพูน , โรงเรียนที่เด็กเรียน เป็นต้น ส่วนอีก 4 บ้านพักยังไม่สามารถนำเด็กคืนสู่สังคมได้ เพราะยังขาดการประสานข้อมูลกับทีมสหวิชาชีพ และยังไม่ได้ทำงานกับครอบครัวเด็กอย่างจริงจัง เช่น การเตรียมครอบครัวของเด็ก และการบำบัดฟื้นฟูเด็ก ซึ่งจะต้องศึกษาต่อไปในเรื่องแนวทางการทำงานเพื่อคืนเด็กสู่สังคม

3. ปัญหาอุปสรรคของเครือข่ายบ้านพักเด็กในการดำเนินงานช่วยเหลือเด็ก ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศโดยบุคคลในครอบครัว

กระบวนการดำเนินงานในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้นมีหลายขั้นตอนกว่าจะดำเนินการช่วยเหลือเด็กจนสามารถคืนสู่สังคมได้ บ้านพักเด็กถือเสมือนเป็นบ้านพักพิงที่สำคัญที่สุดเปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่ 2 ของเด็กที่สามารถปกป้องคุ้มครอง ช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูให้เด็กสามารถผ่านพ้นปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กจนสามารถช่วยให้เด็กมีศักยภาพในตนเองมากเพียงพอที่จะกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้เหมือนเดิมและไม่ถูกกระทำซ้ำอีกซึ่งถือเป็นเรื่องที่ยากมาก

ดังนั้นบ้านพักเด็กจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการช่วยเหลือเด็กให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ตัวตนของเด็ก ซึ่งบุคลากรในบ้านพักอันได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พี่เลี้ยงเด็กจะต้องมีกระบวนการสร้างความเข้าใจต่อมุมมองของเด็กที่เด็กมองตนเองและความคาดหวังจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ด้วยการให้ความสำคัญกับเด็กและบุคคลรอบข้างด้วยจึงจะสามารถแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือเด็ก เช่น จัดกิจกรรม บริการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเด็กรวมทั้งตัวตนของเด็กด้วยจึงจะช่วยเหลือเด็กซึ่งถือว่าเป็นศูนย์กลางในการช่วยเหลือให้ประสบผลสำเร็จได้

จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอุปสรรคของเครือข่ายบ้านพักในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดโดยบุคคลในครอบครัวนั้น พบว่า **ความรู้ความเข้าใจเรื่อง อัตลักษณ์การเข้าถึงตัวตนของเด็กนั้นยังเป็นเรื่องใหม่ที่บ้านพักเด็กยังไม่ได้นำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการช่วยเหลือเด็กเท่าที่ควร** ดังนั้น การเข้าถึงอัตลักษณ์ของเด็กจึงเป็นเรื่องที่องค์กรหน่วยงานเครือข่ายบ้านพักเด็กจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง **อัตลักษณ์ การเข้าถึงตัวตนของเด็กและกระบวนการช่วยเหลือเด็ก** เพราะความรู้เรื่องอัตลักษณ์การเข้าถึงตัวตนของเด็กนั้นจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานในเครือข่ายบ้านพักเด็กเข้าใจตัวเด็กรอบด้าน เช่น เข้าใจอุปนิสัย อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม การแสดงออกและความต้องการของเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการเข้าถึงอัตลักษณ์ตัวตนของเด็กได้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีกระบวนการสืบค้นข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ภูมิหลังของเด็กในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติครอบครัวของเด็ก รวมไปถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา สาเหตุของปัญหา ผลกระทบของปัญหา สภาพชุมชนสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม

ธรรมชาติ ประเพณี ความคิดความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการแสดงออกตัวตนของเด็กอย่างมาก โดยเฉพาะกรณีเด็กที่เป็นชนเผ่าถูกล่วงละเมิดทางเพศจำเป็นต้องได้ข้อมูลเชิงมิติวัฒนธรรม และประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านชนเผ่ามาช่วยบ้านพักในการสืบค้นข้อมูลและร่วมวิเคราะห์ปัญหาสามารถทำให้เกิดความเข้าใจอัตลักษณ์และเข้าถึงตัวตนเด็กและสามารถร่วมวางแผนในการแก้ไขปัญหาให้เด็กได้อย่างสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเด็กได้อย่างแท้จริง

ดังนั้นถ้าหากบ้านพักเด็กไม่สามารถสืบค้นข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ดังกล่าวได้ บ้านพักจะไม่มีข้อมูลที่จะนำมาสังเคราะห์ค้นหาตัวตนที่แท้จริงของเด็กได้ การสืบค้นข้อเท็จจริงนั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา ผลกระทบของปัญหา รวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่น การประเมินปัญหาความต้องการช่วยเหลือเด็ก การช่วยเหลือเด็กในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม กฎหมาย การคืนสู่สังคม การติดตามประเมินผลการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

นอกจาก บ้านพักจะต้องมีองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กแล้ว จำเป็นจะต้องมีเทคนิค ทักษะในการปฏิบัติงานกับเด็กและครอบครัว รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่บ้านพักกับ เด็ก ครอบครัว ชุมชน และทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือเด็ก หากเกิดสัมพันธภาพที่ดีในระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานช่วยเหลือเด็กจะทำให้เกิดความไว้วางใจ เกิดความร่วมมือร่วมใจต่อกัน ซึ่งมีผลต่อการทำให้เด็กกล้าเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง และได้ข้อมูลจากบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก สถานการณ์ที่เป็นปัญหา รวมทั้งแสวงหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กในด้านต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น บ้านพักจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากเด็กและครอบครัวตลอดกระบวนการช่วยเหลือ

“สัมพันธภาพระหว่างทีมสหวิชาชีพ (Multidisciplinary team)” ก็มีความสำคัญอย่างมาก ในกระบวนการช่วยเหลือเด็ก เพราะการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กไม่สามารถจะกระทำได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งได้ตามลำพัง บ้านพักเด็กจำเป็นต้องสร้างสัมพันธภาพระหว่างทีมสหวิชาชีพ เพื่อประสานงานร่วมมือร่วมใจกันในการช่วยเหลือเด็กในรูปแบบการประชุมปรึกษาหารือ (Case Conference) เพื่อร่วมกันแสวงหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งมีการส่งต่อเด็ก (Referral) ไปรับบริการที่เหมาะสมยังองค์กรต่าง ๆ เช่น บริการการแพทย์เพื่อการบำบัดรักษาทางกาย และจิต บริการของกฎหมาย เป็นต้น เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการช่วยเหลือเด็ก แต่ผลการศึกษาพบว่า การทำงานเป็นทีมสหวิชาชีพในเครือข่ายบ้านพักเด็กยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร มี

การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเท่านั้น รวมทั้งพบว่า **องค์กรบ้านพักเด็กไม่ได้มีการประชุมทีมสหวิชาชีพเพื่อประชุมปรึกษาหารือ (Case Conference) อย่างสม่ำเสมอ** จะทำก็ต่อเมื่อเด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดมีปัญหารุนแรงและซ้ำซ้อนเท่านั้น

นอกจากเทคนิคทักษะด้านสัมพันธภาพแล้ว เทคนิคทักษะในกระบวนการสืบค้นข้อมูล การแสวงหาข้อเท็จจริงก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ที่บทบาทบ้านพักจำเป็นจะต้องมีพัฒนาในด้านการสืบค้นข้อมูลได้ เพราะผลจากการศึกษาพบว่า **บ้านพักยังขาดเทคนิค ทักษะในด้านการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งยังขาดเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลด้วย** เช่น แบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์เด็กและบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุของปัญหา รวมทั้งแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหที่เหมาะสมกับเด็กด้วย

จากผลการศึกษากระบวนการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศในระบบเครือข่ายบ้านพักเด็กจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการส่งต่อเด็กไปรับบริการยังบ้านพักแห่งอื่นด้วย เด็กจะไม่ได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรบ้านพักแห่งเดียวตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามารับบริการจนสามารถช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟู จนเด็กสามารถคลี่คลายปัญหาและมีศักยภาพที่เข้มแข็งพอที่จะคืนสู่สังคมได้จึงมีความจำเป็นส่งต่อเด็กไปรับบริการยังองค์กรอื่นด้วย ผลการศึกษาพบว่า **องค์กรเครือข่ายบ้านพักเมื่อมีการส่งต่อ (Referral) เด็กไปยังบ้านพักเด็กหลังใหม่ จะพบว่ามีการส่งแต่ตัวเด็กไปรับบริการยังองค์กรนั้น ๆ เลยแต่ไม่ได้มีการส่งต่อข้อมูลให้องค์กรบ้านพักแห่งแรก (ซึ่งส่วนใหญ่คือบ้านพักฉุกเฉินหรือบ้านแรกรับ) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ไปด้วยกับเด็ก** จึงทำให้องค์กรบ้านพักเด็กที่รับเด็กเข้าบำบัดฟื้นฟูต่อมีปัญหาอย่างมากในการค้นหาข้อมูลใหม่ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ครอบครัวย ปัญหาการแก้ไขปัญหานั้นผ่านมาขององค์กรด้วย

ดังนั้นจึงทำให้บ้านพักเด็กที่เป็นบ้านฟื้นฟูพบปัญหาในการวิเคราะห์อัตลักษณ์การเข้าถึงตัวตนของเด็ก และต้องเสียเวลาในการสืบค้นข้อมูลใหม่ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กได้ เพราะเด็กจะถูกสัมภาษณ์ซ้ำหลายครั้ง บางครั้งทำให้เกิดบาดแผลทางจิตใจต่อเด็กได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการบำบัดฟื้นฟูด้านจิตใจของเด็กได้

เด็กที่ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวจะได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยได้รับความเจ็บปวดด้านร่างกายแล้ว ด้านจิตใจก็ย่อมได้รับความกระทบกระเทือนใจ เป็นอย่างมาก หากไม่ได้รับการบำบัดอย่างต่อเนื่องก็จะมีผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กในอนาคต ดังนั้นบ้านพักเด็กจึงถือว่ามียุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างมากที่จะเข้ามาช่วยเหลือเด็กด้วยจัดกิจกรรมการบำบัดและฟื้นฟู

สภาพร่างกายและจิตใจของเด็กทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาและฟื้นฟูสภาพกายและใจจนเข้มแข็งมีศักยภาพที่จะกลับคืนสู่สังคมได้ ผลการศึกษาพบว่า บ้านพักยังขาดทักษะการเยี่ยมบ้าน การบันทึกข้อมูล รวมทั้งการประเมินวิเคราะห์ปัญหา และการจัดกิจกรรมเพื่อการบำบัดฟื้นฟูและคุ้มครองเด็กด้วย บ้านพักควรมีการจัดประชุม Conference Case อย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องด้วย

ในการจัดประชุม Conference Case นั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย ว่าในรอบเดือนที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการคืบหน้าไปอย่างไรบ้าง ส่วนการทำ Case Conference นั้นไม่สามารถลงรายละเอียดลึกได้ เพราะเวลาค่อนข้างจำกัด และบางครั้งมีการนำปัญหาที่พบมาปรึกษาในที่ประชุม และการทำ Case Conference นั้นไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า รวมถึงการเข้าร่วมประชุมที่ไม่ต่อเนื่องของผู้เข้าร่วมประชุมบางท่าน ทำให้เกิดการขาดตอนของข้อมูลที่ได้รับซึ่งทำให้ล่าช้าและสับสนในข้อมูล ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ผู้ประกอบวิชาชีพหรือคณะทำงานหลายท่านมองเห็นแต่ก็ยังขาดความร่วมมือจากหลายส่วน โดยเฉพาะองค์กรภาคเอกชนซึ่งมีลักษณะของความเป็นตัวเองสูง และทุกองค์กรมีภาระหน้าที่ของตนเองอยู่แล้ว (จิราภา ชมชื่นจิตต์, 2542 : 95)

ปัญหาของบ้านพักเด็กนอกจากการขาดองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์การเข้าถึงตัวตนของเด็กรวมทั้งการขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศแล้ว การขาดเทคนิคทักษะระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเทคนิคทักษะคือเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานที่สามารถช่วยให้บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานช่วยเหลือเด็กสามารถปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สามารถทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้เร็วและสามารถคืนสู่สังคม ให้เด็กสามารถกลับไปอยู่ในสังคม ปรับตัวเข้ากับครอบครัว ชุมชน และสามารถทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่เป็นอุปสรรคในการทำงานช่วยเหลือเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศพบว่า **องค์กรบ้านพักเด็กมีข้อจำกัดหลาย ๆ ด้าน** ได้แก่ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านที่เหมาะสมกับการช่วยเหลือเด็ก เช่น ไม่มีนักสังคมสงเคราะห์, นักจิตวิทยารวมทั้งพี่เลี้ยงเด็กที่มีองค์ความรู้ เทคนิค ทักษะในการทำงานด้านนี้ ประกอบกับองค์กรไม่ได้พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเด็ก กลุ่มถูกล่วงละเมิดทางเพศและพัฒนาเทคนิคทักษะในการทำงานที่จำเป็นด้วย รวมทั้งผลการศึกษา

พบว่าองค์กรเครือข่ายบ้านพักเด็ก บางองค์กรมีข้อจำกัดในการรับเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศไปดูแล เพราะองค์กรบ้านพักเด็กได้ให้บริการกับเด็กที่มีปัญหาในกลุ่มอื่นเป็นเป้าหมายหลักขององค์กรอยู่แล้ว เช่น เด็กกำพร้า เด็กยากจน เด็กติดเชื้อ HIV เด็กเรื้อรอน เป็นต้น

ดังนั้นการที่บ้านพักเด็กรับเด็กกลุ่มที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศไปดูแลจึงเป็นเรื่องที่องค์กรจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น การเตรียมบุคลากรที่มีความพร้อมในเรื่องการดูแลเด็ก สภาพที่พักอาศัย สิ่งแวดล้อม อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ งบประมาณ บริการกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับเด็ก เป็นต้น ถ้าหากองค์กรไม่มีความพร้อมอาจเกิดปัญหาขึ้นกับเด็กและเกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในองค์กรได้

จากผลการศึกษาพบว่า **ข้อจำกัดดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาระหว่างกระบวนการช่วยเหลือได้** เช่น เด็กมีความเครียดสูง บางครั้งเด็กพยายามฆ่าตัวตาย เนื่องจากยังมีความเครียดสูงและไม่สามารถเผชิญและยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เด็กบางคนมีปัญหาเรื่องนิสัย, บุคลิกภาพและการปรับตัว บางครั้งมีปัญหาด้านพฤติกรรมทางเพศ เพราะถูกกระตุ้นให้เรียนรู้ทางเพศในทางผิด ๆ เช่น ถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัวแล้วคิดว่าการกระทำนั้นเป็นการแสดงออกว่ารักเด็กซึ่งอาจตีความหมายพฤติกรรมผิด ดังนั้นหากบ้านพักไม่สามารถบำบัดฟื้นฟูสภาพจิตใจและพฤติกรรมเด็กได้ เด็กอาจแสดงออกทางเพศในทางที่ผิดกับบุคคลอื่นได้โดยเฉพาะกับเด็กในบ้านพักด้วยกันซึ่งบางครั้งพบว่า มีการล่วงละเมิดทางเพศระหว่างเด็กกับเด็กได้ บางครั้งเด็กอาจมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเกิดขึ้นได้

การดูแลเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวของเครือข่ายบ้านพักเด็กเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและซับซ้อนมาก เพราะเด็กได้รับผลกระทบหลายด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นเรื่องที่บ้านพักจำเป็นต้องทำความเข้าใจวิธีการเข้าถึงตัวตนของเด็กในด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุมชัดเจน ตั้งแต่ประวัติของเด็กก่อนถูกล่วงละเมิด, เหตุการณ์ล่วงละเมิดที่เกิดขึ้นกับเด็ก, จนกระทั่งเด็กได้รับการช่วยเหลือและส่งต่อมารับการบำบัดฟื้นฟูที่บ้านพักเด็ก รวมทั้งจะต้องสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของเด็ก หากบ้านพักไม่สามารถช่วยเหลือเด็กให้เข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือที่เหมาะสมแล้ว เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่เคยกลายเป็นเหยื่อของการถูกกระทำอาจจะพัฒนาสภาพตัวตนของเด็กกลายเป็นผู้กระทำ (Abuser) ได้ในอนาคต เพราะเด็กบางคนอาจมีอาการทางจิตจากสภาพขาดรักจากครอบครัว เนื่องจากครอบครัวดูแลเด็กไม่ถูกต้อง มีการ

ปล่อยปละละเลยเด็กไม่สามารถคุ้มครองเด็กได้ บางครั้งครอบครัวเป็นผู้กระทำต่อเด็กเองจนทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ตนเองไม่มีคุณค่า มีความภูมิใจในตนเองต่ำ และมีความสับสนทางเพศ เด็กอาจมีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างมากที่บ้านพักเด็กจะต้องเข้าใจในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและมีการพัฒนาระบบงานในองค์กรบ้านพักให้สามารถช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กได้ จนกว่าเด็กจะสามารถผ่านพ้นปัญหามีสักยภาพที่เข้มแข็งเพียงพอและกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนและสังคมได้อย่างปกติสุขต่อไป

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการ “การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการดูแลบำบัดฟื้นฟูเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวที่อยู่ในเครือข่ายบ้านพักเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ : กรณีศึกษา การเข้าถึงอัตลักษณ์เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศโดยบุคคลในครอบครัว” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงการมองตัวตน การให้ความหมายจากการถูกกระทำทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลในครอบครัว อันแสดงถึงอัตลักษณ์ของเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกรณีศึกษา
2. เพื่อศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือเด็กในเครือข่ายบ้านพักเด็ก จำนวน 5 แห่ง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของบ้านพักเด็กในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัว

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการดูแลบำบัดฟื้นฟูเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวที่อยู่ในเครือข่ายบ้านพักเด็ก จังหวัดเชียงใหม่” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ขององค์กรบ้านพักเด็ก จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 แห่ง คือ

1. บ้านพักเด็กและครอบครัว (บ้านพิงใจ) จ.เชียงใหม่ องค์การภาครัฐ
2. สถานสงเคราะห์เด็กบ้านเวียงพิงค์ จ.เชียงใหม่ องค์การภาครัฐ
3. มูลนิธิศูนย์ฮอทไลน์ องค์การภาคเอกชน
4. มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ องค์การภาคเอกชน
5. มูลนิธิพุทธเกษตร องค์การภาคเอกชน

โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ มุ่งเน้นไปที่การให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศของเครือข่ายบ้านพักเด็กในการที่จะเข้าถึงอัตลักษณ์ของเด็กเป็นสำคัญ

เพราะฉะนั้นประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ได้เรียนรู้ถึงระบบการทำงาน กระบวนการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศของบ้านพักเด็กพร้อมทั้งได้เรียนรู้และเข้าใจในอัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศอันจะสามารถนำไปปัญหาและความต้องการของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ มาเสนอต่อเครือข่ายบ้านพัก เพื่อจัดการดูแลบำบัดฟื้นฟูในระยะยาวให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของเด็กต่อไปได้

ข้อสรุป: การดำเนินงานของบ้านพักเด็กมีความสอดคล้องกับตัวตนของเด็ก

บ้านพักเด็กมีวิธีการเข้าถึงอัตลักษณ์ตัวตนของเด็ก และมีบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กในแต่ละราย เช่น ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ อายุ การศึกษา สภาพความรุนแรงของปัญหา ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้วิธีการประสานงาน การส่งต่อ แต่การทำงานยังขาดทักษะในการเก็บข้อมูล สืบค้นข้อเท็จจริง และการประเมินสภาวะของเด็ก ครอบครัวและชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่

บ้านพักเด็กนั้นเดิมได้มีวิธีการในการช่วยเหลือเด็กอยู่แล้ว เช่น การใช้เครื่องมือ เทคนิค และวิธีการทางสังคมสงเคราะห์ในการเจาะลึกข้อมูลในเชิงลึก การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การ Conference Case เป็นต้น ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นการช่วยพัฒนาบ้านพักเพื่อแสวงหาแนวทางการทำงานให้เป็นระบบซึ่งเพื่อช่วยให้บ้านพักมีกระบวนการเข้าถึงตัวตนของเด็กได้ และสามารถช่วยเหลือเด็กผ่านกระบวนการทำงานขององค์กรเครือข่ายบ้านพักเด็กให้เด็กสามารถแก้ไขปัญหามีศักยภาพเพียงพอที่จะคืนสู่สังคมต่อไป

ทั้งนี้บ้านพักจะต้องมีการทำงานที่เป็นระบบ และมีความต่อเนื่องในการช่วยเหลือเด็กตามกระบวนการดังต่อไปนี้คือ

1. การตรวจสอบติดตาม (Monitoring)
2. การค้นหาข้อเท็จจริง (Investigation)
3. การคุ้มครองเด็ก (Protection)
4. การบำบัดฟื้นฟู (Rehabilitation)
5. การคืนสู่สังคม (Social Reintegration)
6. การป้องกัน (Prevention)

กระบวนการดังกล่าวจะเป็นการดำเนินการทำงานแบบครอบคลุมซึ่งทำให้เด็กซึ่งเป็นศูนย์กลางไม่เน้นเฉพาะแต่เด็กแต่ละรายเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงกลุ่มเด็กที่ถูกล่วงละเมิด และเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงให้เด็กนั้นสามารถเรียนรู้และป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้

การเข้าถึงเด็กอย่างแท้จริงจึงจำเป็นที่จะต้องเข้าถึง ตัวเด็ก ครอบครัว และชุมชนของเด็กโดยการทำงานกับครอบครัว และชุมชนของเด็ก จึงจะสามารถช่วยเหลือเด็กได้อย่างแท้จริง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานช่วยเหลือเด็กของบ้านพักเด็ก

1. บ้านพักขาดงบประมาณในการสนับสนุนในด้านค่าอาหารเด็ก วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมในบ้านพักที่นับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น
2. บุคลากรของบ้านพักเด็กยังคงขาดความรู้ และทักษะในการดูแล และบำบัดฟื้นฟูเด็กซึ่งมีสาเหตุเฉพาะดังกล่าว ในขณะที่อยู่บ้านพัก ทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของเด็กในอนาคต
3. บุคลากรที่มีอยู่ในบ้านพักยังคงไม่เพียงพอที่จะดูแลเด็ก
4. ขาดระบบการส่งต่อประสานงานที่ดี และยังคงไม่เข้าใจบทบาทและข้อจำกัดของแต่ละหน่วยงานที่จะดูแลเด็ก ที่มีลักษณะแตกต่างกันแต่ละประเภท ทำให้เด็กไม่ได้รับการคุ้มครองและการดูแลที่เหมาะสม
5. ไม่มีกลไกการเฝ้าระวังและการป้องกันทำให้บางครั้งเด็กถูกละเมิดซ้ำในบ้านพัก รวมเมื่อเด็กกลับคืนสู่ชุมชน
6. ขาดการสนับสนุนและการประสานงานจากองค์กรเครือข่าย เช่นผู้บริหารไม่เข้าใจปัญหา และขาดองค์ความรู้ และไม่ให้ความสนับสนุนด้านงบประมาณ รวมทั้งสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้ไปพัฒนาทักษะด้านเด็ก
7. ชุมชนและสังคมยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น การดำเนินคดีตราเด็กที่ถูกล่วงละเมิดโดยการใช้คำพูด หรือการแสดงออกที่ล้อเลียน ปฏิเสธไม่ยอมรับในตัวเด็ก เป็นการลดคุณค่าของเด็กลง รวมทั้งมีการกระทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็กซ้ำ

ข้อเสนอแนะต่อบ้านพัก

1. บ้านพักเด็กควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ
2. ควรมีการเสริมทักษะและพัฒนาเทคนิคในการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่บ้านพัก
3. ประสานงานองค์กรเครือข่ายด้านเด็ก พัฒนาระบบการทำงาน
4. เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กให้กับครอบครัว ชุมชน และสังคม ให้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้สามารถช่วยเหลือคุ้มครองเด็กได้อย่างแท้จริง และสามารถปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมชัดเจนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก
2. ควรมีการกวดขันจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมายเกี่ยวกับการนำวิดีโอ หนังสือลามกต่าง ๆ มาขาย โดยผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศได้
3. ควรมีหน่วยงานช่วยเหลือครอบครัวที่ถูกทารุณกรรมทางเพศที่เผชิญปัญหาในด้านจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม เช่น การให้คำปรึกษา การทำครอบครัวบำบัด กิจกรรมบำบัด การให้คำปรึกษาด้านกฎหมายรวมทั้งการช่วยเหลือด้านงานอาชีพด้วย

ข้อเสนอแนะต่อสังคม

ปัญหาการทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กไม่ใช่ปัญหาของเด็กและครอบครัวเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของชุมชนและสังคมที่ทุกคนจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ ป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

บรรณานุกรม

วิทยานิพนธ์

จิราภา ชมชื่นจิตต์.

- 2542 การปฏิบัติงานสหวิชาชีพในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ
ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ประสานงานเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็ก จังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดารณี นฤดมพงศ์.

- 2544 ความพร้อมของนักสังคมสงเคราะห์ต่อการสืบค้นข้อเท็จจริงจากเด็กที่ถูกทารุณ
กรรมทางเพศในชั้นสอบสวนตามพ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
ฉบับที่ 20 (วิธีการสืบพยานเด็ก).วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ ศาสตร์มหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธรรมบุญ เหล่าสกุลพร.

- 2542 บทบาทของงานสังคมสงเคราะห์ในการคุ้มครองสิทธิเด็กซึ่งถูกทารุณกรรม.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วาสนา แก้วนพรัตน์.

- 2544 การคุ้มครองผู้เสียหายกรณีเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศก่อนและหลังเข้าสู่
กระบวนการยุติธรรมทางอาญา. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สดใส คุ่มทรัพย์อนันต์.

- 2540 การพัฒนาผู้สูงอายุในครอบครัวโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน : กรณีศึกษานักสังคม
สงเคราะห์ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป.วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์
ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สาริกา ธิติสุทธิ.

- 2542 การฟื้นฟูสมรรถภาพสังคมของเด็กที่ถูกทารุณกรรม.วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์
ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุจิตรา แก้วสินวล.

- 2542 ประสิทธิภาพของสื่อละครสร้างสรรค์ที่มีผลต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตัวเองของเด็กที่ถูกทารุณกรรม. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุริรัตน์ ก้านบัวแก้ว.

- 2542 การจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กถูกทอดทิ้งในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัจฉรา สุวรรณศรี.

- 2543 การศึกษาความคิดเห็นของครูระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ : ศึกษาเฉพาะครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หนังสือ

ชลดา มนต์รีวัต.

- 2544 ชีวิตความเจ็บปวดของลูกสาวผู้ถูกขาย: กรณีศึกษา ลูกสาวลาหู่ที่ถูกครอบครัวขายเป็นสินค้า. ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิสุทธิ์ เหล็กสมบูรณ์.

- 2544 การสร้างความหมายว่าด้วยเครือญาติและครอบครัวในเครือข่ายทางสังคมของผู้หญิงอีสาน (ย่า) ภายใต้วิถีการผลิตเชิงพาณิชย์และระบบสังคมที่ให้อำนาจผู้ชายเป็นใหญ่: กรณีศึกษาแม่ค้าชาวอีสานในตลาดแห่งหนึ่งของชุมชนเมืองเชียงใหม่. ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

แพทย์หญิงศรีเวียง ไพโรจน์กุล และคณะ.

- 2544 คู่มือทีมสหวิชาชีพ : การทารุณกรรมและทอดทิ้งเด็ก โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

บทความและหนังสือพิมพ์

กอร์ปกุล วินิจนัยภาค แก้วทิพย์.

- 2547 เครือข่ายคุ้มครองเด็กและสตรี. หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันที่ 7 กันยายน, หน้า 6.

เบญจพร ปัญญาวยง.

2543 การทารุณกรรมทางร่างกายคู่มือประกอบการฝึกอบรมการตามปากคำและ

สืบพยานเด็ก. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข สิงหาคม.

สรรพสิทธิ์ คุมประพันธ์.

2547 นันทอยหัง พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ เด็กทำผิด...พ่อแม่ต้องรับผิดชอบ.

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 17 มีนาคม, หน้า 39.

หนังสือพิมพ์รายวันกรุงเทพธุรกิจ.

2543 กฎหมายคุ้มครองเด็กฯความเป็นธรรมที่ต้องรอคอย.ฉบับวันที่ 3 มิถุนายน,หน้า 2.

www.Daylinews.com

หนังสือต่างประเทศ

Arnon Bentovim.

1988 **Child Sexual Abuse within the family: Assessment & treatment.**

Butterworth & Co. (Publishers) Ltd.

Brian Corby.

2000 **Child abuse towards a knowledge base.** Graphicraft Limited, Hong Kong.

David A. Wolfe.

1999 **Child Abuse Implications for child Development and Psychopathology.**

SAGE Publicaion Inc.

Ian Craib.

1998 **Experiencing Identity .** SAGE Publication Inc.

Maluccio and Fein .

1986 **Permanency Planning for Children.** New York: Tavistock Publishtions in

Association with Methuen.

Sylvia I. Mignon.

2002 **Family abuse: Consequences, Theories, and Responses.** A Pearson

Education Company.

Tower, C.C.

1993 **Understanding Child Abuse and Neglect.** Second Edition.Massachusetts :

A Division of Simon and Schuster , Inc.

ความเห็นต่องานวิจัยเรื่อง

**"การพัฒนาระบบการดูแลบำบัดฟื้นฟูเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวที่อยู่ในเครือข่ายบ้านพัก
เด็ก จังหวัดเชียงใหม่"**

1. ขอชมเชยท่านที่มีความพยายามในการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวแก้ไขปัญหาลูกในสังคม ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวกันอย่างชัดเจนนัก
2. เนื่องจากงานวิจัยในลักษณะนี้ในประเทศไทยยังมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นจึงขอเสนอให้มีการ review งานวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ของต่างประเทศเพิ่มเติมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบที่จะใช้ในการดูแลบำบัดฟื้นฟู
3. มีความเห็นว่าการรอบแนวคิดในการวิจัยที่นำเสนอในหน้า 6 น่าจะเป็นขั้นตอนการทำงานมากกว่า
4. ปัญหาอุปสรรคของเครือข่ายบ้านพักเด็กที่นำเสนอในหน้า 152 – 156 ควรให้ข้อเสนอแนะที่ชัดเจนสำหรับผู้เกี่ยวข้องทั้งในระดับปฏิบัติงาน และในระดับนโยบายจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อได้
5. ข้อเสนอแนะยังไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าการพัฒนาระบบฯ ดังกล่าวควรจะทำได้อย่างไรบ้าง

ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1

ความเห็นงานวิจัยเรื่อง

"การพัฒนาระบบการดูแลบำบัดฟื้นฟูเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศในครอบครัวที่อยู่ในเครือข่ายบ้านพักเด็ก จังหวัดเชียงใหม่"

1. ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของงาน

มีความสำคัญมากในการ (1)ทำให้เกิดความเข้าใจถึงสาเหตุ ปัญหาวิกฤติ และผลหลังวิกฤติที่เกิดขึ้นกับเด็กจะนำไปสู่ (2)การเยียวยาแก้ไขโดยกลไกต่างๆ รวมถึงบ้านพักที่อย่างน้อยช่วยเหลือเด็กให้ดีขึ้น

2. ผลของการวิจัย (การทบทวนแนวคิด การกำหนดกรอบความคิด การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการนำเสนอผลเพื่อการจัดการที่ดีขึ้น)

2.1 ทำได้ดีเมื่อพิจารณาจากความยากของงานที่ต้องใช้เวลา และความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง และที่สำคัญต้องเกี่ยวข้องกับระบบครอบครัว ระบบสังคม/วัฒนธรรม จิตวิทยาของเด็ก และระบบการแก้ไขของสังคมที่แต่ละระบบมีความซับซ้อนมาก จึงถือว่าเป็น Pioneer ของงานที่มีคุณค่าที่จะต้องทำต่อให้เข้มข้นขึ้น

2.2 เพื่อหาข้อจำกัดตาม 2.1 งานนี้ได้ให้สาระสำคัญอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ดังต่อไปนี้

2.2.1 การทำความเข้าใจกับ Identity ของเด็กที่ถูกหลอหลอมก่อน/ระหว่าง/หลังวิกฤติ และ Identity ที่ปรับเปลี่ยนไป

2.2.2 Identity ต่างๆ งานนี้ยืนยันว่า ครอบครัวในฐานะ Actor (ครอบครัวแตกแยก) ผสมกับ Norms ของครอบครัว และชุมชนที่เป็น Culture + Subculture ได้หลอม Identity ที่สับสนในบทบาทการปฏิบัติตนของเด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำก่อนเกิดวิกฤติตรงกับงานวิจัยเป็นของนิวัตร ส่วนนี้ถือว่าเป็น Identity ทาง Social + Cultural

2.3 Identity ช่วงเกิดวิกฤติได้มีส่วนฝังลึก ความสับสนของเด็กจนกลายเป็น Conscious + Subconscious ที่ จะแสดงออกมาหลายรูปแบบในช่วงวิกฤติ และหลังวิกฤติ

2.4 ในช่วงหลังวิกฤติ และถูกเยียวยา มี Actors ใหม่ (เป็นบ้านพัก ศป.พต ฯลฯ) มี Social Culture ใหม่ของสิ่งแวดล้อมใหม่ Identity ในสถานการณ์ใหม่ทางสังคม และวัฒนธรรมล้อมตัวเด็กในระยะสั้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับระบบและก่อนเกิดวิกฤติ การหลอหลอมอย่างรวดเร็วคงไม่เกิดเป็น Identity ใหม่ เช่นเดียวกับกระบวนการแก้ไขทางจิตวิทยาที่พยายามเยียวยาวิกฤติที่ฝังลึกใน Subconscious จนเกิดเป็น Identity ทางด้านจิตใจภายในคงมีผลไม่มากนัก

Reaction ของเด็กในช่วงหลังวิกฤติยังจะเป็น React กับ Identity เดิม ในส่วนหลังจะทำให้ Actors ใหม่เข้าตัวตนของเด็กมากขึ้น ทั้งทางสังคม/วัฒนธรรมและจิตวิทยา

2.5 กระบวนการค้นหา Identity ที่ฝังแน่นก่อน-เมื่อเกิดวิกฤติของบ้านพักยังมีอุปสรรค จึงทำให้การเยียวยา และสร้าง Identity ใหม่ที่ทำให้การดำรงชีวิตทางสังคม และการเยียวยาทางใจของเด็กไม่ได้ผล

2.6 ขอเสนอแนะให้เข้าใจใน (2.1) – (2.4) เพื่อปรับปรุง (2.5) ของบ้านพักจึงเป็นเรื่องที่เป็นคุณค่าอย่างยิ่งของงานชิ้นนี้

3. หากมีโอกาสขยายผลงาน Pioneer ที่สำคัญนี้ต่อไปควรดำเนินการดังนี้ (ถ้าเป็นไปได้)

3.1 ยึด Identity formation and transformation ใน 2 มิติ คือ Social + cultural และ Psychological ต่อ

3.2 หาข้อมูลที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับ

- Actors ที่อยู่ในครอบครัว
- สถานการณ์ในครอบครัวที่ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวแตกแยก
- Norms ในสังคม + ครอบครัว เกี่ยวกับ Sexual Relation ที่มี Contradictions ในตัวมันเอง และกลายเป็นการสร้างควมสับสนในบทบาท ความคิด การปฏิบัติของเด็กหญิง
- Cultural Expectation ของครอบครัว/ชุมชนต่อเด็กหญิงที่อยู่ในครอบครัวแตกแยกทั้งหมดข้างต้นในแง่หลังเกิดภาวะ "เสี่ยง" กับเด็ก (ซึ่งสังคมควรมีแนวทางในการเฝ้าระวังวิกฤติที่จะเกิดกับเด็กหญิงให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้) ในอีกแง่หนึ่ง มันจะเป็นตัวสร้าง Identity ทางสังคม/วัฒนธรรมให้กับเด็กตั้งแต่แรกแบบสะสมเพิ่มพูน
- ทั้งหมดข้างต้นบวกกับเมื่อเกิดวิกฤติ (จะแบบซ้ำซากหรือไม่ก็ตาม) จะถูกหลอมเป็น Psychological identity ตรงนี้สำคัญต่อการเยียวยาของจิตแพทย์และนักจิตวิทยาหลังวิกฤติ
- ควรจะศึกษาเพิ่มเติมถึงกลไกในชุมชนว่ามีส่วนที่เป็นศักยภาพ+ข้อจำกัดกับการจัดการปัญหานี้อย่างไร (ถ้าเป็นไปได้) เพราะมีผลต่อการเฝ้าระวัง และ Reintegration

3.3 ในกระบวนการแก้ไขเยียวยาทันทีเมื่อเกิดวิกฤติ หรือการฟื้นฟูสังคมของกลไกในภาพรวม (ทีมสหวิชาชีพ+บ้านพัก+อื่นๆ)

- การวิจัยควรเป็น PAR อย่างแท้จริงเพื่อช่วยกันทำความเข้าใจกับ 3.2 เพื่อปรับทุก Measure ให้ไม่ซ้ำเติม Identity ที่เจ็บลกับเด็ก แต่เพื่อเยียวยา หรือ (ถ้าทำได้) สร้างค้นหา Identity ใหม่ (พรสวรรค์ของเด็ก) รวมทั้งการคืนสู่สังคม ซึ่งในส่วนที่ 3.3 นี้ สภาพของจริงทำให้เป็นรูปธรรมได้ยาก หากไม่มีการผลักดันอย่างจริงจังในเชิงนโยบายการบริหารจัดการของหน่วยราชการ และ Motivation กับผู้ทำงาน

4. เห็นสมควรงานวิจัยชิ้นนี้ในช่วงนี้ หรือในโอกาสต่อไป

ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2